

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

พุทธิพงษ์ ทองเขียว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2562

The role of administrators in promoting to use technology for learning management as perceived by administrators and teachers of secondary schools. Under the Secondary Educational Service Area office 1

Puttipong Tongkeaw

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Education Management
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University
2019**

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

เสนอโดย นายพุทธิพงษ์ ทองเขียว

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

ลงชื่อ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ลงชื่อ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

ลงชื่อ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวบุตร)

ลงชื่อ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย มนุเสวต)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล)

วันที่ ๕ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ผู้เขียน	พุทธิพงษ์ ทองเขียว
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด สถาบันที่จบการศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) และขนาดของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะ แนวทางการส่งเสริมของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรในการวิจัยคือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือและการสัมภาษณ์ผู้บริหรเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน การฝึกอบรมและพัฒนาครู การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี คุณภาพการใช้เทคโนโลยีพบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู ระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารที่จบการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูที่จบการศึกษาศาสนาของรัฐ และสถาบันของเอกชนไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผล

การทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ที่สูงกว่ากลุ่มที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ที่ต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยบทบาทไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลางและกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูพบว่า

1) ปัญหาจากการวิเคราะห์ห้บทสัมภาษณ์ ผู้บริหารพบว่าในการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมครูมีภาระงานอื่นมากจึงทำให้ไม่สามารถดำเนินตามนโยบายและต้องฝีกอบรม 2 ครั้ง และเมื่อฝีกอบรมแล้วครูในโรงเรียนยังไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ระบบอินเทอร์เน็ตของกระทรวงไม่เสถียร ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญ และครูส่วนใหญ่ขาดความชำนาญในการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2) ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด ครูให้ข้อเสนอแนะพบว่าผู้บริหาร ควรสนับสนุนพัฒนาการใช้เทคโนโลยีด้านการจัดการเรียนรู้ของครู มีการจัดกิจกรรมประกวดแข่งขันการสร้างคือเทคโนโลยีภายในโรงเรียน สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น สร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการทำเอกสารการสอนและการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน ต้องเป็นแบบอย่างในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการและบริหารงานภายในโรงเรียน จัดอบรมเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ อยู่เสมอ ส่งเสริมให้ครูจัดนิทรรศการเพื่อนำเสนอผลงานทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่เพื่อนครูด้วยกัน ซึ่งเป็นการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ในวิชาชีพด้านการใช้เทคโนโลยี และควรมีนโยบายประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความตระหนักมองเห็นคุณค่าความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีมาจัดการเรียนการสอน ด้านผู้บริหารให้ข้อเสนอแนะพบว่า ครูควรผลิตสื่อและประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น และควรใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านมือถือผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เมื่อพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนในยุคใหม่ใช้โซเชียลมีเดีย

Thesis Title	The role of administrators in promoting to use technology for learning management as perceived by administrators and teachers of secondary schools. Under the Secondary Educational Service Area office 1
Author	Putthipong Thongkhiew
Thesis Advisor	Emeritus Professor Dr. Paitoon Sinlarat
Department	Educational Management
Academic Year	2018

ABSTRACT

This research has 3 objectives; 1) To study the role of administrators in promoting to use technology for learning management as perceived by administrators and teachers. By using survey research methods.

The research population is Administrators and teachers in secondary schools under the Secondary Educational Service Area office 1. 2) To compare the roles of administrators in promoting to use technology for learning management of secondary school's teachers with the highest educational positions Institutions that graduate National educational test results based on (O-Net) .3) To study problems recommendations on the promotion of administrators in using technology for learning management of teachers in secondary schools. Choose a specific sample use questionnaires as tools and interviews with additional executives. Analyze data with the software package by using descriptive statistics and reference statistics.

The research's results according to the objectives no. 1, the role of administrators in promoting to use technology for learning management as perceived by the administrators and teachers of secondary schools are divided 7 areas consisting of :- policy formulation and promotion plan, system arrangement using technology, supporting resource allocation, teacher training and development, supervision to use technology, evaluation and promotion of technology, quality of using technology found that according to the perception of executives and teachers have a perceived role of the executive in promoting at the highest level comparison results of promoting the use of technology for teacher learning management between the group of administrators and the teacher group as a whole is not different

Research's results according to objective no.2, comparison results of executives who graduated with a bachelor's degree master's degree and PhD there is no difference in the average score. Together, administrators and teachers who graduate government institutions and private institutions are not different executives and teachers in schools with O-Net higher than average national educational test results (O-Net) that are lower than average. The role is not different. Small school administrators and teachers medium school groups and large school groups There is not difference in the average score.

The results of the research according to the objectives no. 3, problems and suggestions as perceived by administrators and teachers found that :-

1) Summarize the problems from the analysis from the interview in terms of management, it was found that in terms of policy formulation and teacher promotion plans, there was a lot of other workloads, which prevented the implementation of the policy and had to train twice. The internet system of the ministry is unstable. Lack of skilled personnel and most teachers lack expertise in media production for teaching and learning management.

2) Summary of suggestions from questions open end the teacher gave suggestions and found that the executives should support the development of technology in teacher learning management, there is a contest to create a competition that is technology within the school. Encourage teachers to produce more teaching materials motivate, encourage teachers to use technology to manage teaching materials and learning management to benefit learners must be a model for using technology media in school management and administration. Organize training for teachers to develop technology and information so that learners learn better and seeking a variety of learning resources encourage teachers to receive training as a learning person and be an academic leader in using technology in learning management. Encourage teachers to organize an exhibition to present academic work. to disseminate knowledge to fellow teachers which is sharing knowledge experience in the field of technology use and should have a public relations policy to be published for school administrators and teachers are aware of the importance of using technology in teaching and learning. The management gave suggestions and found that teachers should produce media and applying technology media to organize teaching and learning activities more and should use technology media in organizing mobile learning activities via social networks when developing new learners using social media.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์กิตติคุณ ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้การชี้แนะ คำปรึกษาทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณท่านรศ. ดร.กิตติ ทองขาว ผู้อำนวยการหลักสูตรมหาบัณฑิตและประธานกรรมการ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวบุตร กรรมการ ดร.เฉลิมชัย มนุเสวต กรรมการ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธรงค์ศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ ดร.เฉลิมชัย มนุเสวต และ ดร.นักรบ หมีแสน ผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครู โรงเรียนต่างๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 ที่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบถาม ทำให้ผู้วิจัยสามารถประมวลผลการวิจัยได้สำเร็จ เป็นข้อมูลที่น่าไปศึกษาหรือศึกษาต่อไป

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่สนับสนุนงบประมาณ ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้

พุทธิพงษ์ ทองเขียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.5 กรอบแนวความคิดของการวิจัย.....	6
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 แนวคิด ทฤษฎี บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้.....	13
2.2 แนวคิด ทฤษฎีทั่วไปการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา.....	34
2.3 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้.....	45
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3. วิธีการวิจัย.....	75
3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	75
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	81
4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียน.....	82
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	91
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 โรงเรียน เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อ จัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	96
4.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	100
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	102
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	102
5.2 อภิปรายผล.....	107
5.3 ปัญหา และข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	121
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ.....	122
ข แบบสอบถาม.....	127
ค ค่า IOC.....	136
ประวัติผู้วิจัย.....	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 รายชื่อโรงเรียนตัวอย่าง.....	76
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบถามจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด สถาบันที่จบการศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษา ในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) และขนาดโรงเรียน.....	81
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 7 ด้าน.....	82
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียน มัธยมศึกษา ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม.....	83
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียน มัธยมศึกษา ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี.....	84
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียน มัธยมศึกษา ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน.....	85
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียน มัธยมศึกษา ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู.....	86
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียน มัธยมศึกษา ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี.....	88
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียน มัธยมศึกษา ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี.....	90
4.10 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามตำแหน่ง.....	91
4.11 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามวุฒิการศึกษาสูงสุด.....	92
4.12 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามสถาบันที่จบการศึกษา.....	93
4.13 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net).....	94
4.14 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน.....	95
4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 3 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนทั่วไป 2 โรงเรียน และ โรงเรียนในพื้นที่ 1 โรงเรียน.....	96

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวความคิดของการวิจัย..... 7

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสังคม ในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับประเทศไทยได้มีการนำโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ หรือ Thailand 4.0 เป็นกระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จึงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากของระบบการศึกษาที่ต้องปฏิรูปการศึกษาใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของลักษณะการเรียนรู้ และการพัฒนาการของเทคโนโลยี ทำให้เกิดแนวคิดและกิจกรรมใหม่ๆ อย่างมาก ประกอบกับในระบบอุตสาหกรรมเองก็เกิดการปฏิวัติครั้งที่ 4 ขึ้น (Fourth Industrial Revolution) ที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและธุรกิจอย่างกว้างขวาง เช่นกัน ทั้งเทคโนโลยีใหม่และการปฏิบัติดังกล่าวมาซึ่งแนวคิดกิจกรรมและการดำเนินการใหม่หลายประการ ด้วยกันทั้งของนานาชาติและของไทยเองก็ได้มีการประกาศนโยบายเพื่อที่จะให้ทุกหน่วยงานก้าวทันเทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ประโยชน์อย่างไม่มีขีดจำกัดในทุกวงการ เช่นเดียวกับวงการศึกษานำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ การนำเอาเทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นการเพิ่มพูน ประสิทธิภาพทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และในสภาพปัจจุบันการเรียนการสอนก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงสิ่งนี้ได้ ครูจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนเอง ต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงต้องเรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์ความเป็นไปได้ ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ที่มีความพร้อมในระดับหนึ่ง ครูควรต้องพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อนำพาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ ดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุขซึ่งสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงวิทยาการต่างๆอย่าง รวดเร็ว ความรู้และภูมิปัญญาของแต่ละสังคมถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ ได้ส่งผลให้หลายประเทศทั่วโลกต่างกลับมาทบทวนบทบาทและแนวทางการจัดการศึกษาของตนอย่างจริงจังด้วยเป้าหมายเพื่อสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและวัฒนธรรมของประเทศ ให้ก้าวสู่ศตวรรษใหม่ได้อย่างมั่นคงสมความภาคภูมิในด้านการบริหารและ

การสนับสนุนทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, น. 145) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษา ควรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่ผ่านมาโดยภาพรวมจะมากกว่าองค์กรประเภทอื่นๆ ขณะที่สถานศึกษาก้าวไปสู่ศตวรรษใหม่นั้นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญขององค์กรสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์วิธีการกระบวนกรต่างๆ ในองค์กรที่เอื้อและส่งเสริมความก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จขององค์กรจากสภาพการบริหารจัดการศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่ผ่านมาโดยภาพรวมจะพบว่า สภาพปัญหาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ค่อนข้างประสบปัญหา เพราะว่าผู้บริหารยังไม่มี ความเข้าใจในบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจวรรณ ไยสวรรค์ (2544, น.69)กล่าวได้ว่าสถานศึกษาควรมีแผนพัฒนาระบบโครงสร้างที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของบุคลากร ควรมีการปรับเปลี่ยนการบริหาร การปฏิบัติงาน นโยบายและขั้นตอน การทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพควรมีระบบบัญชีและงบประมาณที่ถูกระเบียบและเปิด โอกาสให้บุคลากรสามารถตรวจสอบได้ ให้มีระบบการประเมินคุณภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากรในการพิจารณาขึ้นเงินเดือน ผู้บริหารควรมีทักษะในการติดต่อสื่อสารที่สร้างความเข้าใจอันดีกับบุคลากร ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะวิธีการทำงาน ควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ควรเป็นผู้นำในการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ขั้นตอน และในปัจจุบันหลังจากมีการกระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษา ให้ผู้บริหารซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาองค์กร จะต้องเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ส่งผลให้เกิดการสั่งสมความรู้ ทฤษฎี ทักษะ กระบวนการ เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างมากมาย เนื่องจากการที่มนุษย์มีความต้องการ มีความมุ่งหวัง มีความพยายาม มีความสามารถในการคิดค้น เสาะแสวงหาสิ่งใหม่ จึงทำให้เกิดสิ่งประดิษฐ์ และเทคนิควิธีการใหม่ๆ ตลอดเวลา ซึ่งเป็นเครื่องแสดงและบ่งบอกถึงระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย และของแต่ละเชื้อชาติ (กรมวิชาการ, 2542, น. 1)

การใช้เทคโนโลยีเพื่อศึกษานั้นหากขาดซึ่งนโยบายข้อบังคับหรือแนวทางการใช้แล้วอาจจะก่อให้เกิดการใช้อย่างหลงทิศหลงทาง การใช้อย่างฟุ่มเฟือยการใช้เพื่อเป็นเครื่องประดับของสถาบันหากเกิดเช่นนี้แล้วจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ แต่กลับทำให้ประเทศชาติสิ้นเปลืองงบประมาณอย่างโชกโชน ในขณะที่เดียวกันแนวคิดวิสัยทัศน์ของผู้บริหารประเทศผู้บริหารองค์กรสถาบันก็จำเป็นที่สุดสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อศึกษามาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งติดตามตรวจสอบและ

ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, น. 38)

ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ทำหน้าที่รับใช้สังคม ทางด้านการศึกษาพื้นฐานอย่างเห็นได้ชัด ทำหน้าที่ในการรักษา ถ่ายทอด ตลอดจนเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมสังคมขัดเกลาทางด้านสังคมให้แก่ผู้เรียน ส่งสมมวลประสบการณ์ และฝึกฝนให้แก่บุคคลในสังคม รวมทั้งทำหน้าที่ในการเลื่อนฐานะให้แก่บุคคลเหล่านั้นด้วย และยังทำหน้าที่เป็นแหล่งพัฒนาทางวิชาการ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียน อาจกล่าวได้ว่า สังคมได้มอบภาระหน้าที่ด้านการศึกษา ให้แก่โรงเรียนอย่างเต็มที่ และยิ่งถือว่ามีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางนโยบายและมาตรการในการพัฒนากำลังคนทางเทคโนโลยี เพื่อแก้ปัญหาและเตรียมการเพื่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของโรงเรียน ได้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ซึ่งการที่จะพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้น ประการสำคัญต้องให้ครูมีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นอันดับแรกก่อนเพราะถ้าครูยังไม่รู้ ไม่เข้าใจและไม่ตระหนักต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้น ก็เป็นการยากที่การดำเนินการจะบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ อย่างไรก็ตามการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานให้ชัดเจน และมีความเป็นไปได้ ที่สำคัญคือ มีกระบวนการ การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ ที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบการศึกษาให้เปลี่ยนแปลงไปสู่สถานะที่ดี มีประสิทธิผลและคุณภาพยิ่งขึ้นสามารถทำให้ภาพรวมของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่นำพาประเทศไปสู่จุดมุ่งหมาย(โครงการการศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์, 2542) ซึ่ง พนม พงษ์ไพบูลย์ (2543, น. 16) กล่าวไว้ว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวอยู่ที่ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารการศึกษา ซึ่งต้องมีกระบวนการทัศน์ใหม่ในการศึกษา เข้าใจทิศทางแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษา ด้วยการกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมให้ทุกคนนำไปปฏิบัติได้ สอดคล้องกับ บัญชา อึ้งสกุล(2542,น. 26) ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของกระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ว่า ตามหลักการของการพัฒนาการศึกษานั้น จะต้องมีกำหนดทิศทาง พัฒนาคณาการศึกษาย่างไร มีวิธีดำเนินการอย่างไร ให้ สอดคล้องกับปัญหา หรือวิกฤตการณ์ โอกาส และศักยภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะ ทำให้การดำเนินงาน เป็นไปตามเป้าหมายในการพัฒนาคณาการศึกษาย่างมั่นคง

โลกเทคโนโลยี (Technologicalization) บทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีจะมีมากขึ้น คนจะอยู่กับเทคโนโลยีเป็นหลัก เทคโนโลยีจะเข้าไปมีส่วนในการทำงานของมนุษย์อย่างมาก เด็กรุ่นใหม่จะเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี ทักษะสำหรับเทคโนโลยีจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ในศตวรรษที่ 21 คนที่ทำงานในอนาคตจะทำงานในเชิงของเทคโนโลยี (Technological work) ในเชิงความรู้ (Knowledge worker) มากขึ้น และทำงานความรู้ในลักษณะของการคิดและพัฒนาผลผลิต (Products and service) ใหม่ ๆ มากขึ้น (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2557, น.5 – 9) ซึ่งทักษะทางด้านเทคโนโลยี (Computing and ICT Literacy) เป็นทักษะที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งผู้เรียนและคนในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องเรียนรู้และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทักษะที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร เพราะการสื่อสารมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2557, น.14 - 18) ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ทุกประเทศทั่วโลกกำลังมุ่งสู่กระแสของการเปลี่ยนแปลงที่ เรียกว่า สังคมฐานความรู้ (Knowledge Society) และระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) ที่จะต้องให้ความสำคัญกับการใช้นวัตกรรม (Innovation) ในการพัฒนาการผลิตมากกว่าการใช้เงินทุนและแรงงาน ในส่วนของการศึกษาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นไปที่ตัวผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนั้นการเรียนการสอนไม่ควรยึดติดกับวิธีเดิมในขณะที่สิ่งใหม่หรือสิ่งที่กำลังพัฒนาเป็นไปเร็วกว่าที่คาดคิด แหล่งความรู้ไม่ได้อยู่ที่โรงเรียนอย่างเดียวไม่ได้อยู่ที่ครูจะคอยป้อนให้อย่างเดียว สภาพความคิดของครูที่เป็น “การสอน” นั้นจะหมดไป ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทใหม่ เปลี่ยนไปในการพัฒนา ช่องว่างนั้นคือครูจะเป็นบุคคลที่ติดตามเทคโนโลยีได้น้อยกว่านักเรียน เพราะนักเรียนนั้นเกิดมาที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ได้รู้จักสิ่งต่างๆ ที่เป็นเทคโนโลยีได้มากกว่าครู (ยีน กัวร์รณ. 2544, น.39)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้จะใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษา เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริม รวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร ได้ใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาภายใต้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 มีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูระดับใด
2. ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด สถาบันที่จบการศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) และขนาดต่างกัน ผู้บริหารมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูต่างกันหรือไม่
3. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 มีปัญหาและข้อเสนอแนะ แนวทางในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด สถาบันที่จบการศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

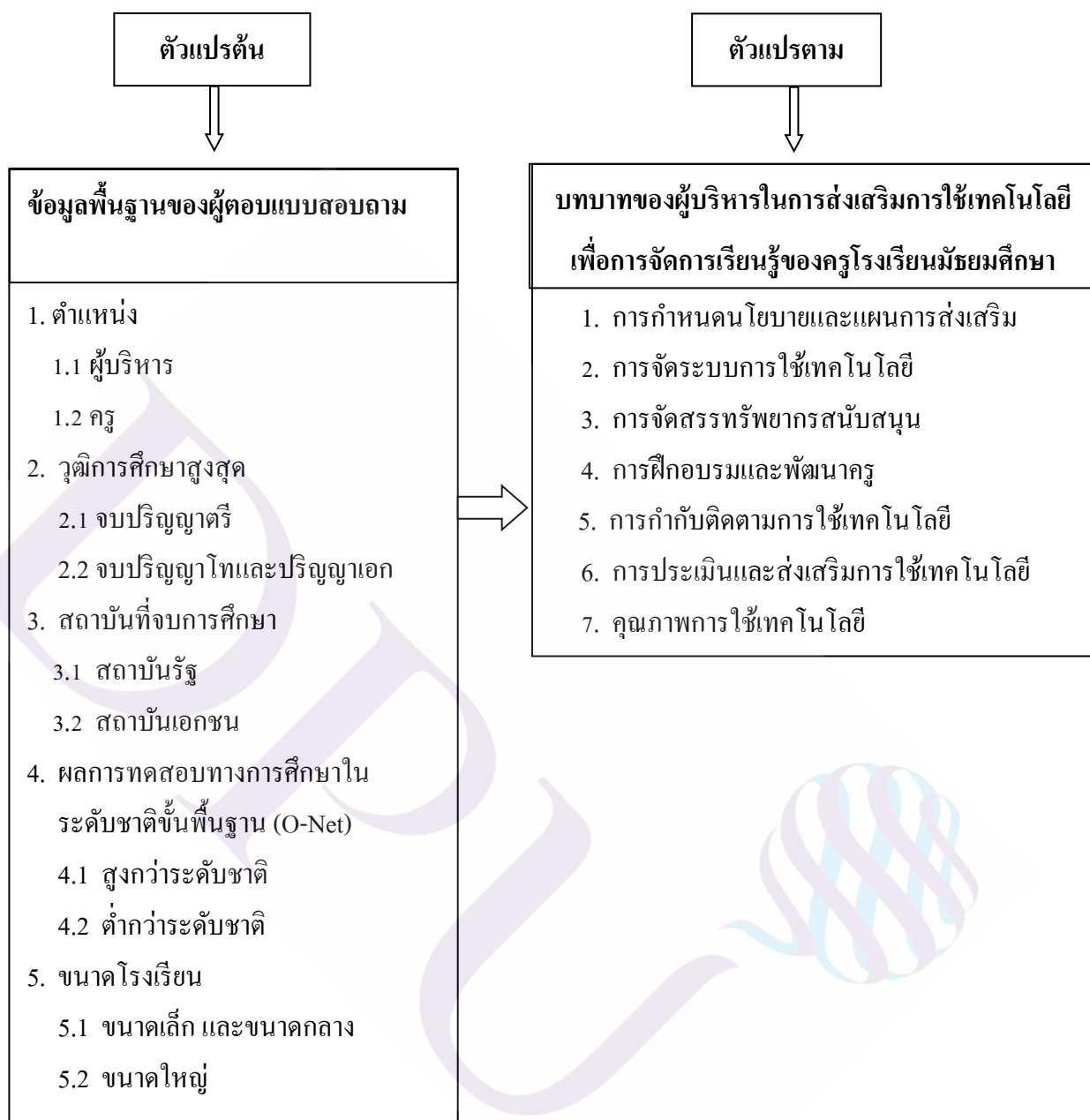
1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด สถาบันที่จบการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูแตกต่างกัน
2. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ต่างกัน มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู แตกต่างกัน
3. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูแตกต่างกัน

1.5 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้แนวคิดมาจาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, น. 27) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนไว้ในการส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอน

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม 2) การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี 3) การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน 4) การฝึกอบรมและพัฒนาครู 5) การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี 6) การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี 7) คุณภาพการใช้เทคโนโลยี

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ได้กำหนดขอบเขตไว้ ได้แก่

- 1) การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม
- 2) การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี
- 3) การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน
- 4) การฝึกอบรมและพัฒนาครู
- 5) การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี
- 6) การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
- 7) คุณภาพการใช้เทคโนโลยี

1.6.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่งมีจำนวน 67 โรงเรียน จำนวน 4,861 คน (ข้อมูล ณ วันที่ พฤษภาคม 2561)

1.6.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1.6.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่ง

1.1 ผู้บริหาร

1.2 ครู

2. วุฒิการศึกษาสูงสุด

2.1 จบปริญญาตรี

2.2 จบปริญญาโทและจบปริญญาเอก

3. สถาบันที่จบการศึกษา

3.1 สถาบันรัฐ

3.2 สถาบันเอกชน

4. ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net)

4.1 สูงกว่าระดับชาติ

4.2 ต่ำกว่าระดับชาติ

5. ขนาดโรงเรียน

5.1 ขนาดเล็กและขนาดกลาง

5.2 ขนาดใหญ่

1.6.3.2 ตัวแปรตาม คือ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย

1. การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม
2. การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี
3. การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน
4. การฝึกอบรมและพัฒนาครู
5. การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี
6. การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
7. คุณภาพการใช้เทคโนโลยี

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรวิชาชีพผู้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน

ครู หมายถึง ข้าราชการครูหรือพนักงานราชการหรือครูอัตราจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือครูวิชาการและปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

วุฒิการศึกษาสูงสุด หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ผู้บริหาร และครูจบการศึกษาขั้นสูงสุดซึ่งอาจเป็นปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ซึ่งจบมาในสาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หมายถึงสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนที่ให้การศึกษาระดับปริญญาแก่บุคคล ได้รับอุดหนุนงบประมาณส่วนใหญ่จากรัฐ โดยผ่านรัฐบาลกลางเป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนที่ ให้การศึกษาระดับปริญญาแก่บุคคล ภายใต้การบริหารของหน่วยงานเอกชน อยู่ภายใต้การ ควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานเปิดการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ขนาดโรงเรียน หมายถึง จำนวนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

- 1) **ขนาดเล็ก** คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนผู้เรียนน้อยกว่า 500 คน
- 2) **ขนาดกลาง** คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500- 1,499 คน
- 3) **ขนาดใหญ่** คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 ขึ้นไป

ผลการทดสอบ O-Net หมายถึง ข้อมูลที่แสดงการทดสอบทางการศึกษาของนักเรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) **ผลการทดสอบที่สูงกว่าระดับชาติ** หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการทดสอบทาง การศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2) **ผลการทดสอบที่ต่ำกว่าระดับชาติ** หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการทดสอบทาง การศึกษา ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ ของผู้บริหารและครู หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารในการที่จะส่งเสริมให้ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถประยุกต์เอาเทคโนโลยี เทคนิค วิธีการ แนวคิด วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ มา ใช้เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

ซึ่งในการวิจัยต่อไปนี้จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ในด้านต่างๆ 7 ด้าน ด้วยกัน คือ

- 1) การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม
- 2) การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี
- 3) การจัดสรร ทรัพยากรสนับสนุน
- 4) การฝึกอบรมและพัฒนาครู
- 5) การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี
- 6) การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
- 7) คุณภาพการใช้เทคโนโลยี

1) **การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม** หมายถึง การที่ผู้บริหารกำหนดนโยบาย เป็นลายลักษณ์อักษรและประชุมชี้แจงการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู มีการแจ้ง นโยบายและทิศทางของโรงเรียนในการเน้นให้สอนโดยใช้เทคโนโลยี การจัดอบรมให้ความรู้แก่

ครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูใช้เทคโนโลยีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ให้เหมาะสม และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนจัดการเรียนรู้

2) การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารจัดให้มีทีมงานดูแลและรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อช่วยเหลือช่วยเหลือครูผู้สอน มีการส่งเสริมการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีให้แก่ครู จัดให้มีสถานที่สำหรับพื้นที่เก็บวัสดุ อุปกรณ์ อย่างเหมาะสม มีการกำหนดให้มีสถานที่สำหรับการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม มีการสำรวจดูความพร้อมและความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมินและปรับปรุง

3) การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน หมายถึง ผู้บริหารสำรวจความต้องการของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี มีการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้อย่างพอเพียง จัดสรรและสนับสนุนการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู สนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยีและอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง สนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้ และผู้บริหารติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ

4) การฝึกอบรมและพัฒนาครู หมายถึง ผู้บริหารมีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู การจัดการอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนรู้ กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนเทคนิคการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดให้พัฒนาครูเข้ารับการอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

5) การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารให้ความสำคัญในการเข้ารับการอบรมของครูด้วยการสังเกตและเปิด-ปิด การอบรมด้วยตนเอง มีการประเมินผลการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ของครูทุกครั้งด้วยตนเอง กำหนดให้ นิเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การ

จัดการเรียนรู้ของครูอย่างกัลยาณมิตร และจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามการนิเทศให้กับครูทุกคน

6) การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี การดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ ผู้สนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครู และผู้บริหารนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูมาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง

7) คุณภาพการใช้เทคโนโลยี หมายถึงผู้บริหาร มีการส่งเสริมให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน และผู้บริหารมีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนา ศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีทักษะ มีความสามารถใช้เทคโนโลยีและผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู จากสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะการส่งเสริมใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1

2. ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร สามารถนำข้อมูลจากข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการประกอบงานวิจัยดังนี้

- 2.1 แนวคิด ทฤษฎี บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
- 2.2 แนวคิด ทฤษฎี ทั่วไปการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
- 2.3 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎี บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

2.1.1 ความหมายของบทบาท

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 602) ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่าเป็นการทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู เป็นต้น

ธนิดา รัตนพันธ์ (2555, น. 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติของบุคคลตามอำนาจหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบซึ่งการกระทำหรือการปฏิบัตินั้นจะขึ้นอยู่กับสภาพเป็นอยู่ของบุคคล และความคาดหวังของสังคม โดยบทบาทนั้นจะมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน หากสภาพบุคคลเปลี่ยนไปบทบาทที่มีอยู่ก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วยยิ่งบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กับสังคมมากเท่าใดบทบาทก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นมากด้วย

พสิน แดงจวง (2554, น. 63) ได้ให้ความหมายของบทบาท หมายถึง พฤติกรรมส่วนใหญ่ที่บุคคลแสดงออกทุกวัน บทบาททางสังคมในแต่ละแห่งถูกกำหนด ขึ้นตามสิทธิ หน้าที่ ความคาดหวัง และพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับได้ที่บุคคลหนึ่งจะต้องปฏิบัติในสังคมหนึ่งๆ

ลีวินสัน (Levinson, 1964, pp. 284-285) อ้างถึงในมูทิตา คงกระพันธ์ (2554, น. 37) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนด และให้บทบาทตามความหมายนี้มุ่งไปถึงหน้าที่อันควรทำ

2. บทบาท หมายถึง ความเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิด และกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำ โดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

อัลพอร์ท (Allport 1967, pp. 181-184) อ้างถึงในคุษฎี นรศาสตร์ และศิริพัทธ์ มัชวาล (2552, น. 7) ได้กล่าวว่า เมื่อบุคคลจะแสดงพฤติกรรมในขณะที่ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ คือ

1. บทบาทที่บุคคลอื่นคาดหวัง (Role Expectation) คือบทบาทตามความคาดหวังของบุคคลอื่น หรือสังคมคาดหวังให้บุคคลอื่นปฏิบัติเมื่อดำรงอยู่ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในสังคม

2. มโนทัศน์ของบทบาท (Role Conception) คือ การที่บุคคลมองเห็นบทบาทตามการรับรู้ของตนเองหรือตามความคาดหวังของตนเอง ว่าบทบาทเป็นอย่างไร ไปตามวิถีทางของตนเอง ซึ่งอาจจะสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมหรือไม่ก็ได้

3. การยอมรับบทบาท (Role Acceptance) คือ การแสดงบทบาทของบุคคลซึ่งจะเกิดขึ้นภายหลังเมื่อมีความสอดคล้องกันเองของบทบาทที่คาดหวัง และมโนทัศน์ของบทบาท

4. การปฏิบัติตามบทบาท (Role Performance) คือ การแสดงบทบาทตามสภาพจริง (Actual Role) ซึ่งอาจแสดงตามบทบาทที่คาดหวัง ตามการรับรู้ และเข้าใจของตนเองตลอดจนการที่บุคคลจะแสดงบทบาทได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ หรือเนื่องจากความสอดคล้องของบทบาทตามความคาดหวังของสังคม และตามการรับรู้บทบาทของตนเอง

จากความหมายของบทบาทที่กล่าวมา สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรม การกระทำของบุคคลที่กระทำตามหน้าที่และสถานภาพสังคมกำหนด หรือตามฐานะตำแหน่งที่บุคคลมีอยู่

2.1.2 ความสำคัญของบทบาท

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทเป็นแนวคิดทางด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยาพฤติกรรมที่นำมาใช้ในการศึกษาบุคคลในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมการปฏิสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องกันทางสังคมจะมีผลต่อบทบาทที่บุคคลดำรงอยู่บุคคลหนึ่งอาจมีหลายบทบาทขึ้นกับสถานการณ์และสถานภาพบุคคลเป็นอยู่ในการการแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมบทบาทอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามยุค

สมัย บทบาทที่กลุ่มสังคมร่วมกันกำหนดขึ้นมีทั้งบทบาทที่เกิดขึ้นตามวิถีทางกฎหมายหรือบทบาทอื่นแบบแผนพฤติกรรมกำหนดขึ้นตามความต้องการหรือการยอมรับของสมาชิกเป็นสำคัญ (ศรีนยา จันทสุทธิบรร, 2542, น. 19)

บทบาท (Role) มีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลที่มีผลกระทบ มีคุณค่าหรืออิทธิพลต่อบุคคลอื่น เริ่มตั้งแต่เกิดมา และดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ล้วนมีบทบาทแตกต่างกันไปหลายสถานะ นักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยา ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบทบาทไว้ดังนี้

วรพันธุ์ รุ่งกรุด (2540, น. 9) อธิบายบทบาทคือหน้าที่ (Function) หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมาย ของบุคคลในกลุ่มหรือในสังคมหนึ่งหน้าที่หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมาย (Expected behavior) ของบุคคลในกลุ่มหรือในสังคมหนึ่งหน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าวโดยปกติแล้วเป็นสิ่งที่กลุ่มหรือวัฒนธรรมนั้นกำหนดขึ้นเพื่อความเป็นระเบียบของสังคม

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2543, น. 78) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง การกระทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ดังนั้นบทบาทของบุคคลในองค์กรถือเป็นภารกิจต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดหรือรับมอบหมายซึ่งกำหนดชัดเจนทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

บวรศักดิ์ อูวรรณโณ (2545, น. 26) อธิบายว่าบทบาทคือการใช้ดุลพินิจเลือกใช้อำนาจหน้าที่เป็นการเลือกใช้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ไว้สร้างอะไรให้เกิดขึ้นเพราะฉะนั้น บทบาท (Role) จึงต่างและไม่ใช่เรื่องของอำนาจหน้าที่ (Rower) หรือต่างจากที่ (Function)

โรลส์ Rolls (1995, น. 104-105) ได้กล่าวว่าบทบาทผู้บริหารเป็นงานที่เปลี่ยนสภาพผู้นำเพื่อต้องการปฏิรูปผู้บริหารให้มีรูป โลมในคุณลักษณะผู้นำเชี่ยวชาญในวินัยการเรียนรู้ตามแนวคิดของ (เซ็งเก้ Senge, 1990) ที่จำเป็นในการบริหารองค์กรเรียนรู้ซึ่งเป็นความคาดหวังที่ต้องการให้ผู้ตาม (Follower ship Expectations) หรือผู้ได้บังคับบัญชาเกิดขึ้น โดยโดยฝึกฝนของผู้นำที่สร้างองค์กรเรียนรู้ผ่านการพัฒนาบุคลากรผู้ร่วมงานให้ตอบสนองดังนี้

1. บทบาทผู้นำในการสร้างความคิดเชิงระบบ (Systems thinking) ที่คาดหวังให้ผู้ตามเกิดความเข้าใจความเป็นทั้งหมด (Understanding the whole)

2. บทบาทผู้นำในการสร้างความมุ่งสู่ความเป็นเลิศ (Personal Mastery) ที่คาดหวังให้ผู้ตามเกิดการบำรุงน้ำใจ (Encouragement) การยอมรับ (Acceptance) การมอบอำนาจ (Empowerment) ความไว้วางใจ (Trust) เปิดเผยตนเอง (Self-discovery) ทำงานเพื่อเกียรติศักดิ์ (Someone worth working for dignity) ความอิสระ (Autonomy) ความสามารถที่บรรจุ (Full filled potential) เจริญเติบโต (Growth) สนับสนุนทางเลือก (Supported choice) อิสระภาพ (Independence) ระยะเวลาในการสร้างความผิดพลาด (Space to make mistakes) สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

(Support in transition) การเรียนรู้ (Learning) ความรับผิดชอบ (Responsibility) ความสัมพันธ์ส่วนตัวและผู้อื่น (Self/other connection) จุดประสงค์ (Meaning) และสมมติฐานที่ท้าทาย (Challenge assumptions)

3. บทบาทผู้นำในการสร้างแบบแผนวิธีคิด (Mental Models) ที่คาดหวังให้ผู้ตามมีนวัตกรรม (Innovation) จุดประสงค์ (Meaning) และสมมติฐานที่ท้าทาย (Challenge assumptions)

4. บทบาทผู้นำในการสร้างและสานวิสัยทัศน์ (Shared Vision) ที่คาดหวังให้ผู้ตามมีความรู้สึกในเป้าหมาย (Sense of purpose) ส่วนบุคคล/คุณค่าการเป็นภาคี (Personal /Values alignment) แรงจูงใจ (Motivation) ความชัดเจน (Clarity) ร่วมพัฒนาวิสัยทัศน์ (Co-develop vision) ผูกพัน (Engement) และความร่วมมือ (Commitment)

5. บทบาทผู้นำในการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team learning) ที่คาดหวังให้ผู้ตามร่วมออกแบบ (Co-design) การแสดงออกโดยตนเอง (Self-expression) การช่วยเหลือ (Contribution) ขบวนการสร้างสรรค์ (Creativity) การเป็นสังคมเดียวกัน (Social unity) และความสัมพันธ์ (Relationship)

เมอร์ฟี Murphy (1995, น. 203-214) ได้เสนอแนวคิดในการเสริมสร้างความเป็นผู้ฝึกสอนที่พลิกผันให้เกิดศักยภาพบุคคลอันเป็นเครื่องมือทางความคิดในองค์กรเรียนรู้ที่เกิดขึ้นบนรากฐานงานวิจัยโดยการทำงานของเขาทั้งในส่วนองค์กรและบุคคลที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ (Relationship) ให้เกิดกับผู้เข้ารับการฝึกสอนสร้างความผูกพันความไว้วางใจเคารพและแสดงออกอย่างอิสระต่อกันทั้งสองฝ่าย

2. ผู้บริหารทำตนเป็นนักปฏิบัติ (Pragmatism) คุณค่าความพยายามฝึกสอนประเมินความก้าวหน้าใช้ข้อมูลแต่ไม่ตัดสินบุคคลใช้กระบวนการตรวจสอบความถูกต้องเพื่อความมั่นใจด้วยตนเองสร้างผลลัพธ์ที่ปรารถนา

3. ผู้บริหารปฏิบัติสองแนวทาง (Two tracks) โดยความเชี่ยวชาญที่เกิดจากการสังเกตการใคร่ครวญและการปฏิบัติเป็นรูปแบบที่ผู้บริหารผู้ซึ่งเป็นผู้ฝึกสอนประเมินความก้าวหน้าใช้ข้อมูลแต่ไม่ตัดสินบุคคลใช้กระบวนการตรวจสอบความถูกต้องเพื่อมั่นใจด้วยตนเองสร้างผลลัพธ์ที่ปรารถนา

4. ผู้บริหารทำเป็นประจำและทำได้สำเร็จ (Always-already) ผู้บริหารค้นหาวิธีให้บุคคลค้นพบความเป็นสรรพสิ่งของโลกและวิธีการที่อธิบายแก่บุคคลเกิดความชัดเจน ในสถานการณ์ ปัจจุบันช่วยให้เห็นความเป็นไปและสร้างทางเลือกใหม่สร้างแรงจูงใจความเข้าใจสร้างทีมให้บรรลุการปรับปรุงต่อเนื่องซึ่งเกิดจากความคิดที่ถูกต้องและสร้างเสริมด้วยตนเองที่การเรียนรู้สามารถปรากฏขึ้นตลอดเวลา

5. ผู้บริหารสร้างความเข้าใจแก่บุคคลได้รู้จักวิธีที่บุคคลหลบหลีกหรือต่อต้านการทำงาน (Techniques don't work people) ฝึกฝนบุคคลให้เข้าใจโครงสร้างการแสดงอาการ (Structure of interpretation) ได้แก่ ลักษณะที่บุคคลสร้างแบบแผนการกระทำต่อต้านและไม่พอใจการทำงานหรือสิ่งต่างๆ โดยวิธีการเย็บควบคุมวิธีการไม่สร้างความสามารถหรือความร่วมมือแรงขับเคลื่อนด้านงานและขุ่นใจถูกซ่อนเร้นฝังตรงเป็นความยุติธรรมถาวรสิ่งเหล่านี้เป็นอันตรายและสร้างผลกระทบต่อองค์กรอย่างลึกซึ้งซึ่งผู้บริหารเข้าใจจะสร้างจุดพลิกผันของพฤติกรรมที่เป็นอาการซึ่งบอกผลลัพธ์ของการปฏิบัติโดยสร้างวิธีการที่มีอิทธิพลต่อโครงสร้างของอาการหาวิธีให้บุคคลเข้าใจและสังเกตด้วยภาษาที่สามารถทำให้มองเห็นโลกผ่านความแตกต่างในแต่ละสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นไปได้ใหม่จะช่วยเปลี่ยนจิตใจเพื่อเปลี่ยนร่างกายโดยสร้างนิสัยใหม่และตอบสนองได้อย่างเป็นระบบโดยอัตโนมัติ

ธนารัตน์ เทพโยธิน (2544, น. 127) ได้กล่าวไว้ว่า การที่สังคมได้กำหนดเฉพาะเจาะจงให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทใดนั้น เรียกว่า บทบาทที่ถูกกำหนด ถึงแม้ว่าบุคคลบางคนจะไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังในสิ่งอื่นๆ ต้องปฏิบัติตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้ ส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริงเป็นวิธีที่บุคคลได้แสดงหรือปฏิบัติออกมาตามตำแหน่ง หากไม่ตรงกับบทบาทหน้าที่ที่กำหนดกับบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงอาจมีสาเหตุมาจากบุคคลขาดความเข้าใจในส่วนของบทบาทที่ต้องการความไม่เห็นด้วยหรือไม่ลงรอยกับบทบาทหน้าที่ที่ถูกกำหนด และบุคคลไม่มีความสามารถที่แสดงบทบาทนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า บทบาทจะเป็นตัวกำหนดการแสดงออก พฤติกรรม และหน้าที่ที่ทุกคนแสดงออกมา หากการแสดงออกนั้นไม่เป็นไปตามบทบาทของคณนั้นแล้วอาจทำให้พฤติกรรมนั้นไม่เหมาะสม และอาจเกิดผลเสียมากกว่าผลดีก็เป็นได้

2.1.3 ประเภทของบทบาท

ประเภทของบทบาทนั้นแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่

1. บทบาทที่คาดหวัง (Expecting Role) คือ เป็นบทบาทหน้าที่ที่สังคมเป็นผู้กำหนดหรือคาดหวังโดยสังคม กฎหมายหรือขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้นบทบาทที่คาดหวังได้แก่ บทบาทในอุดมคติ (Idea Role) บทบาทที่คาดหวัง (Expecting Role) หรือบทบาทที่ถูกคาดหวัง (Expected Role)

2. บทบาทที่เป็นจริง (Actual Role) คือบทบาทที่แสดงหรือปฏิบัติออกมาจริง เมื่อบุคคลอยู่ในบทบาทหรือตำแหน่งนั้น ในสังคมหนึ่งๆ บุคคลจะแสดงบทบาท ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นที่แตกต่างกันถ้าตำแหน่งนั้นๆ แตกต่างกัน

ลินตัน Linton (1945) อ้างถึงใน พรภิมน มีศิลป์ (2539, น. 14) ได้จำแนก บทบาทตามตำแหน่งในสังคมทั่วไป ออกเป็น 5 บทบาท ได้แก่

1. บทบาทตามเพศและบทบาทตามวัย ได้แก่ บทบาทของผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก ผู้ใหญ่ เป็นต้น ซึ่งเป็นบทบาทที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของเราตลอดชีวิต
2. บทบาททางอาชีพ ได้แก่ บทบาทของพ่อค้า ครู หนายความ เป็นต้น บทบาทประเภทนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างอิสระเสรี มากกว่าบทบาทประเภทอื่น
3. บทบาทเกียรตินิยม ได้แก่ บทบาทของหัวหน้า ลูกน้อง คนรับใช้ เป็นต้น
4. บทบาทของครอบครัว ได้แก่ บทบาทของแม่บ้าน พ่อ ลูก เป็นต้น
5. บทบาทในกลุ่มหรือที่มีความสนใจคล้าย ๆ กัน ได้แก่ บทบาทของสมาชิกในกลุ่มชนต่างๆ เป็นต้น

จากงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทเด่น ๆ 10 บทบาท ซึ่งเป็นบทบาทที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการบริหารโรงเรียน/วิทยาลัยมากที่สุด ได้แก่ (วิทนา เมืองจันทร์, 2543, น. 10-15)

1. บทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำ
2. บทบาทในการดำเนินการ
3. บทบาทในการปรับปรุงเสริมแต่งให้ก้าวหน้า
4. บทบาทในฐานะนักพูดที่มีศิลป์และนักฟังที่ดี
5. บทบาทในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี
6. บทบาทในการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมงาน
7. บทบาทในการสร้างศรัทธา ค่านิยม
8. บทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์
9. บทบาทในการเป็นนักเปลี่ยนแปลงและพัฒนา
10. บทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์

2.1.4 ลักษณะของบทบาทที่ดี

ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะนำองค์การสู่การเปลี่ยนแปลงเป็นผู้รอบรู้ในทางการบริหารเพราะฉะนั้นผู้บริหารจึงต้องมีบทบาทและภารกิจหน้าที่ของตนเองที่ดี ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของบทบาทที่ดีดังนี้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545, น. 25-26) ได้กล่าวถึงประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาหรือสิ่งที่ควรพัฒนา ได้แก่

1. ความเชื่อมั่นและความศรัทธาตนเอง

2. ความกล้าที่จะลองทำสิ่งใหม่

3. ความสามารถในการสื่อ

เฮ็นรี มินสเบิร์ก Henry Mintzberg อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ (2544, น.10) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหาร โดยจำแนกออกได้ 10 บทบาท คือ บทบาท
ระหว่างบุคคล

บทบาทที่ 1 หัวหน้างาน หัวหน้าคณะ ได้รับการแต่งตั้งให้ทำงานประจำทั้งงานในด้าน
สังคมรับผิดชอบในการสร้างแรงจูงใจกระตุ้น

บทบาทที่ 2 ผู้นำ รับผิดชอบการแต่งตั้งฝึกอบรมและประสาน ทำหน้าที่ทั้งหมดในการ
บริหารผู้ได้บังคับบัญชา

บทบาทที่ 3 ผู้ประสานงาน รักษาเครือข่ายที่พัฒนาขึ้นเองของทั้งบุคคลภายนอก และให้
ข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร

บทบาทที่ 4 การเป็นผู้ติดตามข่าวสาร เสาะและรับฟังข่าวสารข้อมูลอย่างกว้างขวางเพื่อ
พัฒนาความเข้าใจในสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรและทำตัวเป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร
ของตน

บทบาทที่ 5 การเป็นผู้ถ่ายทอดข่าวสาร ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั้งที่ได้รับจาก
ภายนอกและภายในไปสู่คนในองค์กรซึ่งอาจต้องกลั่นกรองก่อน

บทบาทที่ 6 การเป็นนักประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดข่าวสารขององค์กรไปสู่
บุคคลภายนอกบทบาทเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

บทบาทที่ 7 การเป็นผู้ประกอบการ หาโอกาสและประเมินสภาพแวดล้อมภายใน
องค์กรเพื่อหาวิธีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแก้ไขไปสู่สิ่งที่ดีกว่า

บทบาทที่ 8 การเป็นผู้แก้ไขปัญหา รับผิดชอบในการหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับ
องค์กรในการแก้ไขปัญหา

บทบาทที่ 9 การเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรขององค์กร การตัดสินใจในการจัดสรร
ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร

บทบาทที่ 10 การเป็นนักเจรจาต่อรอง รับผิดชอบในการเป็นตัวแทนขององค์กรใน
การเจรจาต่อรองต่างๆ

2.1.5 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการจัดการศึกษามีใช้เพียงผู้ปกครองจะต้องทำความเข้าใจกับสถานศึกษาเท่านั้นแต่สถานศึกษาก็ต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองด้วย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่ของตนเองเสียก่อนที่จะบริหารงานใด ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป นอกจากผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทรับผิดชอบในงานประจำตามที่กำหนดไว้แล้ว ยังต้องมีบทบาทหน้าที่อื่น ๆ อีก ดังที่นักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวไว้ดังนี้

ชาอุชัย อาจินสมาจาร (2541, น. 86)กล่าวไว้ว่า ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่บริหารและควบคุมดูแลกิจการ และหมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งชั้นสูงองค์การใดองค์การหนึ่ง ในการบริหารจะต้องมีองค์การหนึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกว่า ผู้บริหารบุคคลที่กลุ่มหนึ่งจะเป็นผู้บริหารงานที่กระทำในสมาคมหนึ่งหรือในสำนักงานหนึ่งถ้าผู้บริหารใดทำงานให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายประสบผลสำเร็จในด้านการบริหารสูงสุด เป็นผู้มีทั้งศาสตร์และศิลป์ มีความสามารถในการบริหารได้ทุกสาขา ไม่ว่าจะเป็นการธนาคาร การอุตสาหกรรม ธุรกิจ การศึกษา แม้กระทั่งการบริหารบ้านเมือง เขาผู้มีความสามารถนี้ได้รับการขนานนามว่า “ผู้บริหารมืออาชีพ”

โบลล์ และ ดาเวนพอร์ท Boles and Davenport อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540, น. 25-26) ได้ให้แนวคิดว่ากระบวนการเป็นผู้นำประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญสำหรับการนำมีส่วนรับผิดชอบอยู่ 2 ประการ คือ การสนองความต้องการของบุคคลและเปลี่ยนแปลงหรือนวัตกรรม ภารกิจด้านการบริหารมีอยู่ 2 ประการ คือการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และการรักษาหรือป้องกันหน่วยงานให้ดำรงอยู่ต่อไป จึงจำเป็นต้องขจัดปัญหาข้อโต้แย้งและต้องประเมิน

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจากแนวคิดต่างๆ ทำให้เห็นว่าผู้นำกับผู้บริหารเป็นคนๆเดียวกันเพียงแต่แสดงบทบาทในแต่ละสถานการณ์ไม่เหมือนกัน ผู้บริหารที่ขาดความเป็นผู้นำปฏิบัติการจึงให้เสร็จลุล่วงให้ได้ ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำย่อมสามารถทำให้สิ่งที่ตนรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงได้ดีสามารถทำให้กลุ่มความสำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมาย ช่วยให้หน่วยงานคงอยู่ต่อไปได้และช่วยให้สมาชิกได้สนองความต้องการในสิ่งที่ปรารถนา

2.1.6 ความสำคัญของผู้บริหาร

เซอร์จิโอวานนี และคาร์เวร์ Sergiovanni and carver อ้างถึงในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540, น. 25-26) ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมี 3 ประการ คือ

1. พฤติกรรมของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องแสดงความเป็นผู้นำโดยการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเกียรติและศักดิ์ศรีของตำแหน่ง จะต้องประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุเป้าหมายพฤติกรรมของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการสร้างกระบวนการ และมีการทำงานของครูเป็นต้น

2. ผู้บริหารจะต้องเสพพฤติกรรมใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรก พฤติกรรมมุ่งงาน นั่นคือ มุ่งในการปฏิบัติภารกิจของกลุ่มให้สำเร็จ ลักษณะที่ 2 คือพฤติกรรมคือ พฤติกรรมมุ่งคน นั่นคือ สนใจบุคคลที่เกี่ยวข้อง ขอมรับนับถือในศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคน

3. พัฒนาคนอื่นๆ เป้าหมายที่เด่นชัดอีกอย่างหนึ่งของสถานศึกษาคือการพัฒนาคน คนที่จะต้องพัฒนานั้นจะต้องมุ่งเน้นทั้งผู้เรียนและผู้สอน จะต้องพัฒนาศักยภาพของผู้นำรุ่นใหม่ให้เกิดขึ้น หากบุคคลในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพของผู้นำรุ่นใหม่ให้เกิดขึ้น หากบุคคลในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งความสามารถและจิตใจจนถึงระดับที่พึงปรารถนาแล้ว เกิดยอมเชื่อได้ว่าสถานศึกษาย่อมบรรลุเป้าหมายได้

2.1.7 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความรอบรู้ มีความสามารถในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพหน้าที่ของตนเองดังต่อไปนี้

เจริญ ไวรวัจนกุล, ม.ป.ป. (น. 79) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่จะต้องบริหาร 8 ประการ ได้แก่

1. การบริหารงานบุคคลกรภายในโรงเรียนซึ่งหมายถึงครู เจ้าหน้าที่ คณงานและภารโรงเพื่อให้ได้ความร่วมมือจากทุกฝ่าย

2. การปกครองและแนะแนวนักเรียน ตลอดจนการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียน

3. การบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับหลักสูตรแบบเรียน หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนต่างๆ และการบริการสอนเพื่อให้ได้มาซึ่งการสอนที่มีคุณภาพ

4. การบริหารงานต่างๆที่เกี่ยวกับชุมชนในฐานะที่โรงเรียนเป็นผู้นำของชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้าน

5. การจัดระบบบริหารโรงเรียน กำหนดอำนาจหน้าที่และแผนภูมิบริหาร โรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีระเบียบแบบแผนสมกับเป็นองค์กรที่ดี

6. การบริหารอาคารสถานที่และผลิตภัณฑ์

7. การบริหารงานธุรการ คือ งานเสมียน เอกสารต่าง ๆ การเงินและการบริการของโรงเรียน

8. การประเมินผลงาน ซึ่งต้องทำเป็นระยะต่อเนื่องกันไม่ขาดสาย

ชายชัย อาจินสมาจาร (2542, น. 101) ได้แบ่งหน้าที่ ของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. ในด้านวัตถุประสงค์ ผู้บริหารการศึกษาควรมีบทบาทและหน้าที่ดังนี้
 - 1.1 ในด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษา แล้วกำหนดจุดมุ่งหมายทางการบริหาร
 - 1.2 ระลึกเสมอว่าอะไรที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน
 - 1.3 ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาไปปฏิบัติงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษา
 - 1.4 ทำให้บุคลากรทางการศึกษายอมรับเป้าหมายทางการศึกษา ทั้งจุดหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะและให้ทุกคนแบ่งจุดมุ่งหมายสู่การปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน
 - 1.5 ค้นหาวิถีทางที่มีสำหรับทำให้เป้าหมายบรรลุผลสัมฤทธิ์
 - 1.6 หาวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาทุกคน และก่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในระหว่างบุคลากรทางการศึกษาเดียวกัน
2. ในด้านการวางแผน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ออกแบบรูปแบบเพื่อการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า โดยผ่านการเลือกแนวทางที่ดีที่สุด
 - 2.2 กำหนดผลที่ได้จากการปฏิบัติงาน
 - 2.3 ทำความกระจ่างในสิ่งที่ต้องการให้สัมฤทธิ์ผลและวิธีการ
 - 2.4 วางแผนสำหรับผลสัมฤทธิ์และการปรับปรุงระบบค่านิยมของสังคม
 - 2.5 ทำงานให้ยืดหยุ่น เพื่อปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกับการเปลี่ยนแปลงของชีวิต
 - 2.6 ทำแผนให้สมบูรณ์
 - 2.7 ทบทวนแผนอย่างสม่ำเสมอ
 - 2.8 ทำแผนการศึกษาให้เข้ากับแผนของประเทศ
 - 2.9 ร่างแผนโดยการตั้งอยู่บนพื้นฐานการวิจัย
 - 2.10 ทำแผนให้เป็นจริงและปฏิบัติได้
 - 2.11 ใช้บริการของผู้เชี่ยวชาญ
 - 2.12 ทำให้บุคลากรการศึกษาทุกคนเข้าใจแผน
3. ในด้านการจัดการองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - 3.1 วางโครงสร้างของการจัดการองค์กร รูปแบบของตำแหน่งและความสัมพันธ์
 - 3.2 กำหนดตำแหน่งของบุคลากร โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย

3.3 กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร

3.4 ส่งเสริมพฤติกรรมกลุ่มผู้ผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์ทางการศึกษา โดยผ่านทางการปฏิบัติงาน กระบวนการสื่อความหมายและการประเมินผล

3.5 ก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยของกลุ่ม โดยผ่านทางความสัมพันธ์ที่ดี การแสดงออกด้วยตนเองและการนำตนเอง

3.6 ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกคน

3.7 ทำให้องค์การเกิดบรรยากาศที่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกคน

3.8 ส่งเสริมประสิทธิผล ความเคารพและความมั่นใจในระหว่างบุคลากร

4. ในด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารการศึกษา ควรมีหน้าที่ดังนี้

4.1 แนะนำบุคลากร

4.2 แนใจว่ากิจกรรมทั้งหลายดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4.3 ประสานงานองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทิศทางของการทำงาน

4.4 ได้ผลจากการทำงานมากที่สุดโดยลงทุนน้อยที่สุด

4.5 เคารพความรู้ บุคลิกภาพ และเกียรติของบุคลากรทุกคน

4.6 ทำให้บุคลากรเคารพตนเองและมีความพึงพอใจในตนเอง

4.7 ก่อให้เกิดความสามัคคีในพลังทางกาย สังคมและเศรษฐกิจ

4.8 เป็นผู้ประสานระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

4.9 เป็นผู้ประสานในเรื่องหลักสูตร วิธีสอน กฎ ระเบียบ บรรยากาศ

4.10 ใช้อำนาจและหน้าที่ตัดสินใจในกิจกรรมของบุคลากร

4.11 ทำให้บุคลากรรับผิดชอบต่องานที่ตนเองกระทำ

4.12 กำหนดขั้นตอนของปัญหาเพื่อการแก้ปัญหา

4.13 ใช้วิธีการแก้ปัญหาจากผลการอภิปรายของกลุ่ม

4.14 เข้าใจความรู้สึกและการตัดสินใจของบุคลากรและหลีกเลี่ยงการใช้ความคิดเห็นของตนเองแต่เพียงผู้เดียว

5. ในด้านการประเมินผล ผู้บริหารการศึกษาควรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

5.1 ประเมินผลกระบวนการทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ โดยเปรียบเทียบมาตรฐานและค่านิยมที่กำหนดไว้

5.2 รู้จุดอ่อนแอและแก้ไขจุดอ่อนดังกล่าว

5.3 รู้จุดแข็งของบุคลากร

5.4 ประเมินผลเพื่อปรับปรุงงานและตัวบุคลากร

5.5 ประเมินผลเพื่อก่อให้เกิดความพอใจทางจิตวิทยาแก่ปรับปรุงทักษะเรื่องมนุษยสัมพันธ์

5.6 ก่อให้เกิดความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

5.7 ประเมินเจตคติของประชาชนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

5.8 ทำการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและเป็นปรนัย

5.9 ส่งเสริมการประเมินผลตนเองและการปรับปรุงตนเองในส่วนบุคคล

สรายุทธ เศรษฐบุตร (2546, น. 27-30) ได้กล่าวบทบาทที่สำคัญของผู้บริหาร ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารในฐานะผู้ทำการบริหาร ความสำเร็จใด ๆ ขององค์การย่อมมาจากบทบาทนี้ เป็นสำคัญ เพราะเป็นเรื่องของการดำเนินการตามภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดแนวทางที่จะปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าซึ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จตามความต้องการ หน้าที่ในการวางแผนนี้ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของการบริหาร เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือทิศทางการทำงานในอนาคตขององค์การ

1.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดจัดเตรียม และจัดความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง กระบวนการจัดการเกี่ยวกับคนเริ่มตั้งแต่การสรรหา การคัดเลือกและบรรจุคนเข้าทำงาน การพัฒนา และธำรงรักษาให้คนที่มีประสิทธิภาพอยู่กับองค์การ หน้าที่การจัดคนเข้าทำงานนี้นับได้ว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการทำงานในอนาคต

1.4 การสั่งการ (Directing) หมายถึง ความพยายามที่จะให้การกระทำต่างๆ ของทุกฝ่ายในองค์การ เป็นไปในทางที่จะส่งเสริมให้เกิดให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

1.5 การควบคุม (Controlling) หมายถึง การกำกับให้การทำงานต่าง ๆ เป็นไปตามแผนและในการจัดการต่างๆ ให้สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์นั้น ผู้บริหารจะต้องมีมาตรการในการควบคุมงานของตนอยู่เสมอ

2. บทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้สร้างคน “คนคือ ทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดขององค์การ” เชื่อว่า ผู้บริหารทุกคนคงจะไม่ปฏิเสธคำกล่าวนี้ ซึ่งความสำเร็จในการบริหารองค์การนั้นจะต้องอาศัยตัวแปรที่สำคัญที่สุด คือ คน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการสร้างคน ให้มีคุณภาพของคนสำหรับกลไกการสร้างคนเพื่อรักษาความสำเร็จที่ยั่งยืนนั้นประกอบด้วย

2.1 สร้างด้วยการท้าทาย โดยธรรมชาติของคนมักไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและมักจะไม่ทำอะไรใหม่ ๆ ขึ้นมาหากไม่ได้รับการท้าทาย การที่ผู้บริหารจะทำให้ทีมงานกล้าทำงานที่เป็นสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองและความสำเร็จขององค์กรนั้น ผู้บริหารจะต้องสร้างความท้าทายสมาชิกแต่ละคนให้เกิดเกิดวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาตนเอง และกล้าเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ท้าทายได้

2.2 สร้างด้วยการตรวจสอบ การตรวจสอบงานจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถติดตามงานของทีมงานได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้บริหารจะต้องตรวจสอบการทำงานของงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องในลักษณะการให้คำปรึกษา และเสนอแนะแนวทางในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 สร้างด้วยการตักเตือนแก้ไข เมื่อพนักงานมีผลงานในการทำงานดี ต้องให้กำลังใจ อาจจะเป็นรูปของการขึ้นเงินเดือน โบนัส ประกาศเกียรติคุณยกย่อง และความก้าวหน้าในอาชีพ ในทำนองเดียวกันหากพนักงานกระทำผิดคิดว่ากล่าวตักเตือน เพราะการตักเตือนคือ การหวังดีต่อกัน

2.4 สร้างด้วยการให้เขาไปสร้างคนอื่น โดยการพัฒนาพนักงานทุกคนให้มีความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และคุณธรรม จริยธรรม แล้วเปิดโอกาสให้เขาได้สอนคนอื่นบ้าง

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์และวิธีการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม จิตวิทยา การศึกษา คุณาน อบรมสัมมนา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงความสามารถด้านทักษะการบริหาร เช่น ด้านธุรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ของทางราชการ และเป็นผู้มีบุคลิก ลักษณะนิสัยที่ดี

2.1.8 หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2542, น. 6-10) กล่าวว่างานบริหารเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะสูงผู้บริหารควรเป็นคนที่มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีภาวะผู้นำเพราะผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหาร โรงเรียนดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนดังนั้นผู้บริหารควรมีบทบาทตามสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กำหนดมี 6 บทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ในการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน
2. บทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรมในการบริหารต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ
4. บทบาทหน้าที่ในการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างความสุขในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน

5. บทบาทหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือ รวมสติของบุคลากร ในโรงเรียนและชุมชน เพื่อการบริหาร

6. บทบาทหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากรและควบคุมกำกับติดตามบุคลากรใช้ทรัพยากร ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สุพล วังสินธ์ (2542, น. 33-36) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ ปฏิรูปการเรียนรู้ไว้ในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นผู้นำในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ส่งเสริมสนับสนุนในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน

3. เป็นผู้นำในการริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานวิชาการ

4. ส่งเสริมในการจัดหาทุนมาสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ

5. ส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและเป็นผู้ประสานงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. ประสานขอความร่วมมือจากภาคเอกชนและชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติ

7. เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมในหลักสูตรกิจกรรมและกิจกรรมนอกหลักสูตร

8. ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

9. เป็นผู้นำในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการศึกษา

10. สร้างค่านิยมให้นักเรียนรักเพื่อนมนุษย์ ไม่ดูถูกคนยากจน รักคนที่ประกอบอาชีพ

สุจริต

11. เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

12. เป็นผู้นำในการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและรักรากเหง้าของตนเอง

13. เป็นผู้นำในการส่งเสริมและสร้างสรรค์ จรรโลงศิลปวัฒนธรรม

14. เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาและเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในการสร้างสรรค์

15. เป็นผู้นำในการบริหารงานโดยยึดแนวทางในการพัฒนาประชาธิปไตย

16. เป็นผู้นำในการบริหารงานโดยร่วมกันทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้ทุกคน มีส่วน

ร่วมอย่างแข็งขัน

คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543, น. 76) ได้สรุปบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้คือ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในการปฏิรูปการเรียนรู้
 2. นำโรงเรียนไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งปัญญาคือ ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 หมวด 4 ที่ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษาปรับปรุงการบริหาร
 3. จัดการเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้มีส่วนในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ทำการวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันระหว่างเพื่อนครู การทำงานเป็นทีมผนึกกำลังกันระหว่าง 5 กลุ่มวิชาการ
 4. พัฒนาผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร
 5. พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถใช้โลกเป็นห้องเรียนจัดให้มีระบบนิเวศน์ภายใน
 6. ช่วยเหลือครูในด้านการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- วิภากรณี ภูวัฒนกุล(2543, น. 34) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนและเป็นผู้นำในการบริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นที่คาดหวังว่าจะเป็นผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนและต้องมีประสิทธิภาพที่จะแสดงบทบาทว่า มีส่วนร่วมในการเกี่ยวข้องและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนแต่เป็นที่สังเกต ได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาไทย จะเห็นการบริหารจัดการ อาคารสถานที่และงานธุรการมากกว่างานวิชาการ นอกจากนี้ยังเน้นถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหาร 4 ด้าน ได้แก่
1. บทบาทของผู้ฝึกสอน (Coach) ผู้บริหารต้องสามารถทำความรู้จักและสร้างความเข้าใจกับครูอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถและรู้จักตนเองอย่างแท้จริง
 2. บทบาทของผู้ประเมิน (Appraiser) ผู้บริหารมีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูอาจารย์อย่างตรงไปตรงมา โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างแท้จริง
 3. บทบาทของที่ปรึกษา (Advisor) ผู้บริหารต้องช่วยกระตุ้นความคิดริเริ่มให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการกำหนดเป้าหมาย (Goals) ของครูอาจารย์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพ
 4. บทบาทของผู้ช่วยเหลือ (Referral Agent) ผู้บริหารต้องหาทางสนับสนุนให้ครูอาจารย์ประสบความสำเร็จในการวางแผนปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในสายงานการสอน

สำนักงานของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 42) กล่าวว่าผู้บริหารการศึกษาของทุกหน่วยงานทุกระดับถือว่าเป็นผู้กุมบังเหียนแห่งความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจึงต้องเข้าใจถึงหัวใจการเรียนรู้ของเด็ก โดยอาจมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. วางนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้
2. วางแนวปฏิบัติที่ชัดเจนให้สอดคล้องกับนโยบายที่วางไว้ เช่น บทบาทใหม่ของสถานศึกษา บทบาทของครู วิธีดำเนินการ ฯลฯ

3. สร้างกลไกในการจัดระบบการเรียนรู้ที่ครบวงจรทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู แนวทางการจัดหลักสูตรใหม่ ระบบการวัดและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

4. วางระบบมาตรฐานการศึกษา ทักษะพื้นฐาน สำคัญที่เด็กต้องเรียนรู้ให้ได้มาตรฐานในระดับที่เป็นที่ยอมรับของระบบการศึกษา 34

5. วางระบบการตรวจสอบคุณภาพการเรียนรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้ กระบวนการการเรียนรู้ ทั้งสิ่งที่เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญและสิ่งที่เป็นความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนทั้งจากภายนอกและภายในสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2543, น. 5) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นผู้นำในการพัฒนางานวิชาการ
2. เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของครูและนักเรียน

3. เป็นผู้นำในด้านการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน

4. เป็นผู้บริหาร โดยยึดแนวทางการบริหารแบบประชาธิปไตย

5. เป็นผู้ที่ประสานความร่วมมือระหว่างชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา

6. เป็นผู้นำในการจัดการศึกษา และเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในทางสร้างสรรค์

7. เป็นผู้นำในการบริหารงาน โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน โดยใช้การบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ ลงมือทำและรับผิดชอบร่วมกันผลักดันให้ครูทุกกลุ่มวิชาทำงานร่วมกันโดยมุ่งคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

8. เป็นผู้สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการเรียนรู้

9. จัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา

อุษณีย์ โพธิ์สุข (2543, น. 42) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารการศึกษาทุกหน่วยทุกระดับว่าเป็นบังเหียนแห่งความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจึงต้องเข้าถึงหัวใจของการเรียนรู้ของเด็ก โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้ คือ การสร้างกลไกในการจัดระบบการเรียนรู้ที่ครบวงจร ทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู แนวทางการจัดหลักสูตรใหม่ ระบบการจัดและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกเหนือจากงาน 4 งาน คืองานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณและงานบริหารทั่วไปแล้ว ยังต้องมีบทบาทหน้าที่อื่น ๆ อีก เช่น บทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการบทบาทในการบริหาร/จัดการคุณภาพการศึกษา บทบาทในการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพการศึกษา บทบาทในการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูลผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาในทุก ๆ ด้าน และบทบาทในการตัดสินใจ

2.1.9 บทบาทด้านการส่งเสริมการเรียนการสอนของครู

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งที่จะผลักดันการจัดการเรียนการสอนไปสู่ความสำเร็จเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่จะต้องคอยอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาให้คำแนะนำ ให้กำลังใจทั้งทั้งคำพูดและการปฏิบัติ เพื่อให้ปฏิบัติงานเกิดกำลังใจและได้แนวทางที่ถูกต้องในการดำเนินงานซึ่งมีนักการศึกษาหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เสนอบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, น. 27) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมกันจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรให้รู้และเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้

ทิสนา แคมมณี (2542, น. 14-15) กล่าวว่าจัดการในการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุนในด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้เพียงพอ จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องหาทางส่งเสริมสนับสนุนครูให้ได้พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรูปแบบส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาเต็มความสามารถทั้งด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์และทักษะต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนกับผู้สอนมีบทบาทในฐานะผู้กระตุ้น ผู้เตรียมการ ผู้อำนวยความสะดวก ผู้จัดสิ่งเร้า ให้คำปรึกษา และวางแผนกิจกรรมให้ผู้เรียน

สุวิทย์ มูลคำ (2542, น. 14) ได้เสนอบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนว่าผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองและใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ เต็มเวลา สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ขึ้นภายใน โรงเรียน จัดทำ จัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเต็มที่และให้เพียงพอ ติดตามผลความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอนตลอดเวลา

สมาน แก้วคำไสย์ (2545, น. 44) ได้สรุปว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่ร่วมกับ คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิเคราะห์ ตรวจสอบ กำหนดเทคนิค มาตรการ รายละเอียดและจัดทำแผนงาน โครงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดวิธีดำเนินงานทั้งด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน มีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของของการเรียนการสอนที่ดี จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเสนอแนะแหล่งการเรียนรู้ให้แก่ครู เพื่อให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ที่มีกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและ เป้าหมายของโรงเรียน การจัดหาทรัพยากรและควบคุมกำกับติดตามบุคลากรใช้ทรัพยากร สนับสนุนในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน

2.1.10 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ ไม่ใช่เพียงการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา โดยใช้วิธีการบอกให้จดจำและนำไปท่องจำเพื่อการสอนเท่านั้น แต่การจัดการเรียนรู้เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งซึ่งมีความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้น กล่าวคือวิธีการใดก็ตามที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ในทัศนะต่างๆ ดังนี้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2533, น. 460) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม

2. ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่

3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่ไปใช้ได้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542, น. 255) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล

ฮูและตันแคน (Hough and Duncan, 1970, น. 144) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของ

ตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีการสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถในการวิเคราะห์ผลได้

กู๊ด (Good, 1975, น. 588) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้ คือ การกระทำอันเป็นการอบรมสั่งสอนผู้เรียนในสถาบันการศึกษา

ฮิลล์ (Hills, 1982, น. 266) ให้คำจำกัดความของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ คือกระบวนการให้การศึกษแก่ผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

มอร์ (Moore, 1992, น. 4) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้ พฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่ยพยายามช่วยให้บุคคลอื่นได้เกิดการพัฒนาตนในทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ

จากความของการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้มีความหมายครอบคลุมทั้งด้านวิธีการ กระบวนการและตัวบุคคล ดังนั้น จึงอาจสรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ได้ว่าการจัดการเรียนรู้คือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

2.1.11 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วยเช่นกันหากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน ดังนี้คือ

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

อนึ่ง การที่สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในทุกๆ ด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญานั้น การส่งเสริมที่ดีที่สุดก็คือการให้การศึกษา ซึ่งจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

2.1.12 ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ครูจะต้องศึกษาก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ จะทำให้ครูเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับ ผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้ก่อนแล้วนำแนวคิดจากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติคือการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้ถ้าครูศึกษาทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติคือการจัดการเรียนรู้ จะทำให้การจัดการเรียนรู้ บรรลุวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะดีกว่าการที่เราจัดการเรียนรู้โดยไม่มีทฤษฎีรองรับเพราะทฤษฎีต่าง ๆ นั้นได้มีการค้นคว้าทดลองจนเป็นที่ยอมรับ พึงง่าย ๆ ก็คือได้ผ่านการพิสูจน์มาแล้ว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เลย

ทิสนา แจมมณี (2540, น. 40-107) ได้สรุปแนวคิดและแนวปฏิบัติของทฤษฎีการเรียนรู้ไว้ตั้งแต่แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ ซึ่งมี 3 แนวคิด แนวที่ 1 พฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นภายในตนเอง แนวที่ 2 เชื่อว่า พฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ เกิดขึ้นทั้งจากสิ่งแวดล้อม แนวคิดที่ 3 เชื่อว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ เกิดขึ้นทั้งจากสิ่งแวดล้อมและจากแรงกระตุ้นภายในตัวบุคคล

โรเบิร์ต กาย (Robert Gagne, 1916-2002) เป็นนักปรัชญาและจิตวิทยาการศึกษาชาวอเมริกาได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการสอน คือทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ (Condition of Learning) กาย ได้นำเอาแนวความคิดมาใช้ในการเรียนการสอนโดยยึดหลักการนำเสนอเนื้อหา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ หลักการสอน 9 ประการ ได้แก่ 1) เร่งเร้าความสนใจ 2) บอกวัตถุประสงค์ 3) ทบทวนความรู้เกิด 4) นำเสนอเนื้อหา 5) ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ 6) กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน 7) ให้ข้อมูลย้อนกลับ 8) ทดสอบความรู้ใหม่ 9) สรุปและนำไปใช้

2.1.13 กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนอาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือจริง กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้

ของตนเอง กระบวนการพัฒนาทักษะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียน

อีริค เจนเซน (Jenson, 2000, น. 33-38) สนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นหลัก (Brai-Based Learning) โดยเสนอข้อเท็จจริงว่า การเรียนรู้ที่ดีที่สุดจะเกิดขึ้นเป็นลำดับที่อาจคาดหมายได้ ลำดับดังกล่าวนี้ จะแบ่งได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชั้นเตรียมการ 2) ชั้นรับรู้ 3) ชั้นขยายรายละเอียดเพิ่มเติม 4) ชั้นสร้างความทรงจำ 5) ชั้นบูรณาการเพื่อนำไปใช้

จอห์น บี แครร์รอล (Carroll, 1974, น. 116-118) ได้เสนอหลักการสำคัญจากงานวิจัยการจัดการเรียนสอนที่ประสบความสำเร็จ ไว้ 5 ประการ ดังนี้ 1) ความถนัดของผู้เรียน (Learner, s Aptitude) 2) ความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียน (Learner, s Intelligence) 3) ความอุตสาหพยายามของผู้เรียน (Learner, s Perseverance) 4) คุณภาพในการสอน (Quality of Instruction) 5) โอกาสในการเรียนรู้ (Learning Opportunities)

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการของการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ นั้นผู้สอนจะต้องคำนึงถึงผู้เรียน (ข้อ1-3) ในด้านความแตกต่างทางสติปัญญา ความสามารถและความสนใจความสามารถของผู้สอน (ข้อ 4-5) จะเกี่ยวข้องกับความสามารถในการจัดการเรียนสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนให้ผู้เรียนมีโอกาสนในการเรียนรู้มากที่สุด กลวิธีสอนที่เหมาะสม จึงควรจัดให้เหมาะสมกับขั้นตอนในการเรียนรู้แจ้ง

โดยสรุปหลักการและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควมทำความเข้าใจธรรมชาติของการเรียนรู้ โดยเฉพาะการทำงานของสมองที่ ซึ่งเป็นกลไกการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแนวโน้มในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จย่อมมีองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณาทั้งในด้านตัวผู้เรียน และคุณสมบัติของผู้เรียน อันได้แก่คุณภาพของการจัดการเรียน การสอน และเวลาในการเรียนรู้ของผู้เรียน การพิจารณาจัดขั้นตอนตระหนักการเรียนการสอนในการจัดวางแผนการสอนระยะยาว และระยะสั้นให้สอดคล้องกันรวมทั้งการพิจารณารายละเอียดขององค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน นับตั้งแต่การเข้าใจหลักการและทฤษฎีของวิชาที่ทำการสอน การเลือกหรือสร้างสรรค์วิธีการสอน และเทคนิคการสอน รวมทั้งความเข้าใจกระบวนการพัฒนาหลักสูตร สื่อการสอน บทบาทของผู้สอน และผู้เรียนรวมทั้งลักษณะของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรมีโอกาสนในการจัดการเรียนรู้อย่างครบวงจร

2.2 แนวคิด ทฤษฎี ท้าไปการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

2.2.1 ความหมายของเทคโนโลยี

เทคโนโลยี (Technology) เป็นคำที่มาจากภาษากรีก “Techne” หมายถึง ศิลปะ วิทยาศาสตร์หรือทักษะ (Art, science, or skill) และมาจากภาษาละติน “Texere” หมายถึง การสานหรือสร้าง (To weave or to construct) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น. 5)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยี หมายถึง วิทยาการที่เกี่ยวกับศิลปะในการนำเอาวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ และอุตสาหกรรม

เดล Dalc, 1969 อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง (2542, น. 4) กล่าวว่าเทคโนโลยีประกอบด้วยผลรวมของการทดลองเครื่องมือและกระบวนการ ซึ่งสิ่งทั้งหลายเหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ ทดลองและได้ปรับปรุงแก้ไขมาแล้ว

สุพิทย์ กาญจนพันธุ์ (2541) หมายถึงวิธีการอย่างมีระบบในการวางแผน การประยุกต์ใช้และการประเมินกระบวนการเรียนการสอนทั้งระบบ โดยให้ความสำคัญต่อทั้งด้านเครื่องมือทรัพยากรมนุษย์และ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างมนุษย์กับเครื่องมือ เพื่อจะได้รูปแบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในความหมายนี้ เทคโนโลยีการศึกษาใช้การวิเคราะห์ระบบเป็นเครื่องมือในการดำเนิน

เกลเบรท Galbraith, 1967 อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง (2542, น. 4) กล่าวว่าเทคโนโลยีเป็นการใช้อย่างเป็นระบบของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือความรู้ต่างๆ ที่รวบรวมไว้มาใช้อย่างเป็นระบบ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า เทคโนโลยี หมายถึง การนำเอาวิทยาศาสตร์มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด

2.2.2 ความหมายของเทคโนโลยีทางการศึกษา

เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นศาสตร์ที่มีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาอย่างยิ่งและยิ่งสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาเท่าใดก็ยิ่งมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อสภาพสังคมที่ต้องการความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว และมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ความหมายและขอบข่ายของเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 6) กล่าวว่า เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นระบบการประยุกต์ผลิตผลทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม) ผสมผสานกับหลักการทางสังคม วิทยาและมนุษยวิทยามาใช้ในการศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยครอบคลุมการจัดและออกแบบระบบพฤติกรรม เทคนิคและวิธีการ การสื่อสาร การจัด

สภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอนและการประเมิน เพื่อให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้น เทคโนโลยีทางการศึกษาในที่นี่จะมีความหมายครอบคลุมการผลิต การใช้และการพัฒนาสื่อสารมวลชน (ได้แก่ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ตมัลติมีเดีย) และโทรคมนาคม (โทรศัพท์ เครื่องข่ายโทรคมนาคม การสื่อสารอื่น ๆ) เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ตามความต้องการของผู้เรียนในตลอดเวลาและสถานที่

ครรชิต มัลย์วงศ์ (2540, น. 50) กล่าวว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา คือการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

กูด Good (1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยีการศึกษา คือ การนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อการออกแบบและส่งเสริมระบบการเรียนการสอน โดยเน้นที่วัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่สามารถวัดได้อย่างถูกต้องแน่นอน มีการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนมากกว่ายึดเนื้อหาวิชา มีการใช้การศึกษาเชิงปฏิบัติโดยผ่านการวิเคราะห์และการใช้โสตทัศนูปกรณ์ รวมถึงเทคนิคการสอนโดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการสอนต่างๆ ในลักษณะของสื่อประสม และการศึกษาด้วยตนเอง

กาเย และบริกส์ Gagne and Briggs (1974) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยีการศึกษานั้นพัฒนามาจากการออกแบบการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ โดยรวมถึง

1. ความสนใจในเรื่องความแตกต่างๆ ระหว่างบุคคลในเรื่องของการเรียนรู้ เช่น บทเรียนแบบโปรแกรม และบทเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย เป็นต้น
2. ด้านพฤติกรรมศาสตร์และทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น ทฤษฎีการเสริมแรงของบี เอฟ สกินเนอร์ (B.F skinner)
3. เทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ เช่น โสตทัศนูปกรณ์ประเภทต่าง ๆ รวมถึง สื่อสิ่งพิมพ์ด้วย

กิดานันท์ มลิทอง (2542) ได้ให้ความหมายว่าเทคโนโลยีการศึกษาเป็นการประยุกต์เอาแนวคิด เทคนิค วิธีการ วัสดุ อุปกรณ์ การจัดระบบสารสนเทศ และสิ่งต่างๆ มาใช้ในการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในและนอกห้องเรียน

อมร สีแสง (2544, น. 24) กล่าวว่า เทคโนโลยีทางการศึกษามุ่งเน้น ไปถึงการประยุกต์แนวคิดทางวิชาการด้านต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงและดำเนินการเรียนการสอนมากกว่าจะเน้นไปทางด้านตัวเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545) ได้ให้ความหมายว่าเทคโนโลยีการศึกษาเป็นศาสตร์ว่าด้วยวิธีการหรือการศึกษา เป็นเรื่องของระบบในการประยุกต์เอาเทคนิควิธีการ แนวคิดอุปกรณ์และ

เครื่องมือใหม่ๆ มาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาทั้งในด้านการขยายงานด้านการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอน

จากพจนานุกรมศัพท์ทางการศึกษาได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและประสานสัมพันธ์อย่างมีบูรณาการ ระหว่างบุคคล วิธีการเครื่องมือ และการจัดระบบองค์การสำหรับวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ดำเนินการประเมินผล และการจัดการแก้ปัญหาเหล่านั้น ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทุกลักษณะของการเรียน (สุวิทย์ และคณะ, 2540)

ไฮนิก, มอลเลนดา และรัสเซล (Heinic, Molenda and Russel 2000) กล่าวว่า เทคโนโลยีการศึกษาเป็นการให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ให้ปฏิบัติได้ในรูปแบบของการเรียน อีกนัยหนึ่งก็คือ การให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (ทั้งด้านยุทธวิธี และด้านเทคนิค) เพื่อแก้ปัญหาทางการสอน เป็นความพยายามสร้างการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยออกแบบดำเนินการและการประเมินผลการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยออกแบบดำเนินการและการประเมินผลการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานของการศึกษาวิจัยในการเรียนและการสื่อสาร

ดังได้กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่าเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การนำเอาวิทยาศาสตร์นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแต่อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีการศึกษา ยังมีภาพลักษณ์ของโสตทัศนศึกษา (Audio Visual Education) อยู่มาก เป็นผลทำให้เทคโนโลยีการศึกษามีภาพที่บุคคลทั่วไปมองและเข้าใจว่า ธรรมชาติของเทคโนโลยีการศึกษาเน้นหนักเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ ตลอดจนการนำผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา นับได้ว่าการศึกษาที่บุคคลจำนวนมากมีความเข้าใจในลักษณะดังกล่าวถือเป็นความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องทั้งหมด เพราะธรรมชาติของเทคโนโลยีการศึกษา อีกมิติหนึ่งคือเทคโนโลยีระบบที่เน้นเกี่ยวกับการจัดการ การออกแบบ การวางแผน การดำเนินการตามแผนและการประเมิน ซึ่งเป็นการนำวิธีระบบมาใช้เพื่อแก้ปัญหา หรือจัดสภาพการณ์ทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

2.2.3 ความสำคัญของเทคโนโลยีทางการศึกษา

เทคโนโลยีทางการศึกษานับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งได้มีการจัดการกล่าวถึงความสำคัญของเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้หลายประเด็น อาทิ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้มีพระบรมราชบัญญัติเกี่ยวกับเทคโนโลยีไว้ดังนี้

มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่น ที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้

ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุง ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น

มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ได้ทำ เพื่อให้ความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้ เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตรา 68 ให้มีการระดม เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อพัฒนาคนและสังคมหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัยและการพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผน ส่งเสริม และประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่าเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสำคัญต่อการศึกษา ทำให้การเรียนการสอนการจัดการศึกษามีความหมายมากขึ้นกล่าวคือ จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้กว้างขึ้น สามารถสนองเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ผู้เรียนจะมีอิสระในการแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบทั้งแก่ตนเองและต่อสังคมมากขึ้นสามารถทำให้การจัดการศึกษาอยู่บนรากฐานของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งสร้างความเจริญก้าวหน้า

ให้แก่ทุกวงการช่วยให้การจัดการศึกษามีพลังมากขึ้นสื่อต่างๆ ที่เป็นผลิตผลอย่างต่อเนื่องของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

2.2.4 ประเภทของเทคโนโลยีทางการศึกษา

เทคโนโลยีจะเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน 3 ลักษณะ

1. การเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี (Learning about Technology) ได้แก่เรียนรู้ระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ เรียนรู้จนสามารถใช้ระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทำระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นสื่อสารข้อมูลข่าวสารทางไกลผ่าน Email และ Internet ได้ เป็นต้น

2. การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี (Learning by Technology) ได้แก่การเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะบางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAD) เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น

3. การเรียนรู้กับเทคโนโลยี (Learning with Technology) ได้แก่การเรียนรู้ด้วยระบบการสื่อสาร 2 ทาง (interactive) กับเทคโนโลยี เช่นการฝึกทักษะภาษากับโปรแกรมที่ให้ข้อมูลย้อนกลับถึงความถูกต้อง (Feedback) การฝึกการแก้ปัญหาภัยกับสถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2547, น. 97)

เซอร์นิช และคณะ Heinich and other อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง (2542, น. 4) ได้จำแนกลักษณะของเทคโนโลยีออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เทคโนโลยีในลักษณะของกระบวนการ คือ เป็นการใช้อย่างเป็นระบบของวิธีการทางวิทยาศาสตร์หรือความรู้ต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้

2. เทคโนโลยีในลักษณะของผลผลิต หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นผลมาจากการใช้กระบวนการทางเทคโนโลยี

3. เทคโนโลยีในลักษณะผสมของกระบวนการและผลผลิต ซึ่งใช้กัน 2 ลักษณะคือกระบวนการทางเทคโนโลยี

3.1 ในลักษณะรวมของกระบวนการ และผลผลิต

3.2 ในลักษณะรวมของกระบวนการซึ่งไม่สามารถแยกออกจากผลผลิตได้

2.2.5 สถานภาพการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในปัจจุบัน

1. การเรียนการสอนในระบบ

การสอนในระบบ (Formal Education) หมายถึง การที่เทคโนโลยีทางการศึกษามีส่วนสนับสนุนการเรียนการสอนในระบบ ในชั้นเรียนที่มีหลักสูตรเฉพาะ มีกรอบการเรียนที่ชัดเจน นักเรียน นักศึกษาต้องเข้าเรียนตามเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ โดยครูจะนำเทคโนโลยีการศึกษา

ที่เหมาะสมเข้ามาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน ทำให้การเรียนการสอนในระบบเกิดประสิทธิผลมากขึ้น

2. สภาพการเรียนการสอนนอกระบบ

การสอนนอกระบบ (Informal Education) หมายถึง การที่เทคโนโลยีการศึกษามีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนนอกระบบ คือการเรียนการสอนที่มีหลักสูตรเฉพาะกลุ่ม หรือหลักสูตรที่มีกรอบการเรียนค่อนข้างกว้างขวาง โดยไม่กำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและโอกาสของผู้เรียนที่จะอำนวย การเรียนการสอนประเภทนี้ ผู้สร้างหลักสูตรจำเป็นต้องคัดเลือกเทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสมมาช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นสื่ออุปกรณ์ ซึ่งได้แก่ดาวเทียม โทรศัพท์เพื่อการศึกษา วิทยุเพื่อการศึกษา สื่อวัสดุ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ หรือแม้กระทั่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครู หรือ ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ จะกำหนดขึ้น

3. สภาพการเรียนการสอนตามอัธยาศัย

การสอนตามอัธยาศัย (Nonformal Education) หมายถึง การที่เทคโนโลยีการศึกษามีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนตามอัธยาศัย เป็นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความจำกัดบางอย่าง แต่บางครั้งมีความต้องการได้รับความรู้ เป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องต้องพยายามจัดโอกาสให้กับบุคคลเหล่านี้ โดยใช้เทคโนโลยีการศึกษาเข้ามาช่วยสนับสนุนให้การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นระบบการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 3 ระบบการศึกษาดังนี้

มาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

1. การศึกษาในระบบเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตรระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และ โอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคมสภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งแหล่งความรู้อื่น ๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนการเรียนรู้ของผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมี 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการศึกษาาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญาการแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในศึกษาดังต่อไปนี้

1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถานศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

2. โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

3. ศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันอื่นเป็นผู้จัด

นอกจากนั้นในหมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา ยังได้ระบุถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้กับการจัดระบบการศึกษาต่าง ๆ ไว้ดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคม ไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญา ไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกัน

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬา และนันทนาการ แหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นระบบการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยสามารถจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบนี้ทั้งสามรูปแบบเลยก็ได้ โดยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้วนั้น สามารถใช้รูปแบบทั้ง 3 รูปแบบนี้ทั้งในการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้ด้วยเหมือนกัน

2.2.6 แนวโน้มของการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในอนาคต

1. ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนนอกระบบมากขึ้น

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเน้นการศึกษารายบุคคล มวลชน และด้วยโอกาสทั้งหลาย พระราชบัญญัติการศึกษาจะเป็นผู้ชี้นำทิศทางการจัดการศึกษา ซึ่งแน่นอนการนำเทคโนโลยีการศึกษาย่อมเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ น่าจะกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีการศึกษาในอนาคตจะผูกติดกับพระราชบัญญัติการศึกษาจะเป็นผู้ชี้นำทิศทางการจัดการศึกษา ซึ่งแน่นอนการนำเทคโนโลยีการศึกษาในอนาคตจะผูกติดกับพระราชบัญญัติการศึกษา และนับวันจะมีบทบาทยิ่งขึ้น ดังจะพบว่าพระราชบัญญัติการศึกษาให้ความสำคัญแก่เทคโนโลยีการศึกษาโดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ 7 มาตรา ดังนี้

มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น

มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัด พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดมีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณธรรมประสิทธิภาพ

มาตรา 67 รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตรา 68 ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไร ที่ได้จากการดำเนินกิจการสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กร ประชาคม รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อพัฒนาคนและสังคม หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผน ส่งเสริม และประสานการวิจัย การพัฒนา และการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิต และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เทคโนโลยีอย่างหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางต่อการเรียนการสอนในปัจจุบันและจะมีบทบาทอย่างกว้างขวางต่อการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้นในอนาคตก็คือ การนำระบบการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเรียนการสอน เมื่อไม่นานมานี้ครูได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แต่เพียงผู้เดียวในห้องเรียน แต่ปัจจุบันเรามีการสอนโดยใช้โทรทัศน์ หรือวิทยุกระจายเสียง ระบบไมโครเวฟ (Microwave) ระบบดาวเทียมและระบบวงจรปิด เช่น โททัศน์วงจรปิดหรือโทรศัพท์มาใช้ประกอบ หรือใช้เป็นสื่อแทนครู

ดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าในหมวดที่ 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้ระบุไว้ 7 มาตราคือ รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่และรัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น และรัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. เน้นเรื่องการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

แม้ว่าการสอนโดยอาศัยการออกอากาศทางวิทยุหรือโทรทัศน์จะเคยเป็นและยังคงเป็นแรงสนับสนุนสำคัญในการจัดการศึกษา แต่ก็มีแนวโน้มว่าเราจะนำระบบวงจรปิดเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น ระบบวงจรปิด เช่น โทรทัศน์วงจรปิด การใช้ดาวเทียมมีข้อได้เปรียบระบบวงจรเปิดที่สามารถถ่ายทอดเรียนเป็นจำนวนมากได้พร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ยังได้เปรียบตรงที่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสถานที่ตัวอย่างเช่น การส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมจะทำให้เราสามารถส่งสัญญาณ

ไปได้ทุกจุดบนพื้นโลกและเมื่อไปถึงจุดใดจุดหนึ่งแล้วก็สามารถส่งต่อไปตามสายเคเบิลหรือใช้ระบบไมโครเวฟไปยังห้องเรียนสถานที่อื่น ในโรงเรียนหรือที่บ้าน หรือห้องประชุมในโรงแรมเป็นต้น นอกจากนี้การรับสัญญาณโทรทัศน์จากดาวเทียมโดยตรงของทางโรงเรียน วงการธุรกิจ อุตสาหกรรม โรงพยาบาล และสภาพการเรียนการสอนอื่น ๆ ได้กลายเป็นความจริงขึ้นมาได้ก็ด้วยเหตุที่มีเครื่องรับที่ดีและเหมาะสม จึงทำให้เราสามารถขจัดปัญหาเดิมที่ต้องส่งโดยใช้สายเคเบิล สัญญาณดาวเทียมสามารถส่งผ่านทางสายโทรทัศน์ซึ่งประกอบด้วยแผ่นไฟเบอร์ที่สามารถส่งสัญญาณของหลายรายการได้ในเวลาเดียวกัน

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นอีกมิติหนึ่งของการเรียนการสอนโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากสมรรถภาพทางการสอนของคอมพิวเตอร์ที่เราพบเห็นในปัจจุบันทำให้ในปัจจุบันจะมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้อย่างแพร่หลาย ทั้งนี้โดยมีศูนย์คอมพิวเตอร์ทำหน้าที่ผลิตโปรแกรมทางการศึกษาซึ่งพร้อมที่จะให้บริการได้ตลอดเวลา หรืออาจเก็บบทเรียนไว้ในอุปกรณ์ไมโครคอมพิวเตอร์ซึ่งพร้อมที่จะนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ

ระบบการสื่อสารด้วยอิเล็กทรอนิกส์เปิดโอกาสให้กับการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เช่น การประชุมทางไกล หลังจากการทดลองใช้ในประเทศสแกนดิเนเวียทำให้เราสามารถนำเทคนิคการประชุมทางไกลมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีชีวิตชีวาโดยที่ครูไม่จำเป็นต้องเดินทางออกจากบ้านมาสอน

ในระยะยาวการพัฒนาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำมาใช้ในการสอนจะส่งผลอย่างมากต่อการบริหาร การจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้คาดการณ์ว่าในช่วงหลังของศตวรรษนี้โรงเรียนขนาดใหญ่จะเข้ามาแทนที่โรงเรียนขนาดเล็ก จึงจะเพิ่มโอกาสให้แก่นักเรียนได้เข้าถึงการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และช่วยให้การใช้บุคลากรที่มีอยู่เป็นไปอย่างคุ้มค่ารวมทั้งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

3. เน้นเรื่องการศึกษาเพื่อคนด้อยโอกาส การศึกษารายบุคคล และเพื่อมวลชน

สำนักงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ สหรัฐอเมริกาได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ งานวิจัยเหล่านั้นมุ่งไปที่การพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่จะช่วยให้คนพิการเอาชนะข้อจำกัดทางด้านร่างกายและข้อจำกัดที่เกี่ยวกับประสาทสัมผัสตัวอย่างเช่น ผลิตภัณฑ์ของช่างไม้ที่ช่วยให้คนตาบอดหรือคนที่ตามองเห็นเพียงบางส่วนสามารถรู้ทางเดินได้โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือของคนอื่น อุปกรณ์ดังกล่าวจะส่งสัญญาณเสียงที่มีลักษณะเสียงต่าง ๆ กัน สัญญาณเหล่านี้จะช่วยให้คนตาบอดรู้ทางเดินได้ สำนักงานการศึกษาพิเศษได้พัฒนาวิธีการและเครื่องมือใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อช่วยคนพิการให้สามารถเรียนรู้ข่าวสารและทักษะใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นที่

ควรได้รับความสนใจอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้ที่มีปัญหาด้านการฟังได้รับประโยชน์จากการดูโทรทัศน์โดยสมบูรณ์ ได้มีการพัฒนาเทคนิคบางประการ ตัวอย่างเช่น เพื่อให้ผู้ที่หูพิการเข้าใจคำบรรยายในรายการโทรทัศน์ ได้มีการพัฒนาเทคนิคชนิดหนึ่งขึ้นมาเรียกว่า “Closed Captioning” คือเป็นการเพิ่มหัวข้อหรือคำบรรยายที่เป็นตัวอักษรเข้าไปในรายการโทรทัศน์ คำบรรยายจะถูกบันทึกลงในจานเหล็กโดยสถาบันจัดทำคำบรรยายแห่งชาติ (The National Captioning Institute) จากแม่เหล็กที่ถูกบันทึกคำบรรยายแล้วจะถูกส่งไปยังสถานีต่าง ๆ ที่ขอใช้บริการนี้ สถานีจะแทรกคำบรรยายเหล่านี้เข้าไปในบรรทัดที่ 21 ของจอโทรทัศน์ ซึ่งเป็นบรรทัดที่ไม่รับสัญญาณภาพอย่างอื่น ๆ คำบรรยายนี้ถูกส่งออกอากาศพร้อม ๆ กับสัญญาณเสียงปกติของสถานีเราจะเห็นคำบรรยายนี้ได้ก็ต่อเมื่อเราติดเครื่องถอดรหัส (Decoder Unit) ที่เสาอากาศเครื่องรับโทรทัศน์หรือเครื่องรับโทรทัศน์ที่มีเครื่องถอดรหัสอยู่ในตัวเครื่องแล้วเท่านั้น The Public Broadcasting System ซึ่งมีส่วนในการพัฒนาเทคนิค Closed Captioning ได้แพร่ภาพโดยการรวมคำบรรยายดังกล่าวเข้าไปด้วยวันละหลายชั่วโมง สถานีเครือข่ายเป็นต้นว่า ABC, CBS และ NBC ต่างออกอากาศโดยใช้เทคนิคดังกล่าวในหลายรายการ นอกจากเน้นการศึกษาเพื่อคนพิการ หรือคนด้อยโอกาสแล้ว การให้การศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีจะเน้นเรื่องการศึกษาเป็นรายบุคคลซึ่งหมายถึง การให้โอกาสคนที่มีเวลาไม่ตรงกับคนอื่น สะดวกเวลาไหนก็เรียนเวลานั้น ไม่ต้องตรงกับเวลาชิงผู้อื่น การให้การศึกษาแบบนี้ต้องรู้จักเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การใช้ Internet ชุดการสอน หรือ CAI (Computer-Assisted Instruction) นอกจากนั้นการให้การศึกษาแก่มวลชนคือคนจำนวนมาก ๆ หากคนจำนวนมาก ๆ อาจเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การใช้โทรทัศน์ วิทยุ

2.3 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

2.3.1 การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม

ผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และหน้าที่สำคัญในการบริหารให้องค์การประสบความสำเร็จนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

Sergiovanni (1987) อ้างถึงในสุนทร โคตรบรรเทา (2551, น. 6-7) กล่าวว่าหน้าที่ของการบริหารองค์การทั่วไปคือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม

1. การวางแผน (Planning) เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายและจุดหมาย และพัฒนาแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ในการนำไปปฏิบัติ

2. การจัดองค์การ (Organizing) เกี่ยวข้องกับการจัดคน เงินและทรัพยากรทางกายมารวมกันในวิธีที่ดีที่สุด เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

3. การควบคุม (Controlling) เกี่ยวกับหน้าที่การประเมินผลของผู้บริหาร การทบทวน การออกกฎระเบียบ การควบคุมพนักงาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และดูแลมาตรฐานของการบรรลุ เป้าหมาย และการรับผิดชอบในการทะนุบำรุงภายใน รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

4. การนำ (Leading) เกี่ยวข้องกับการนำงาน (Guiding) การนิเทศติดตาม (Supervising) ผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อนำแผนขององค์กรไปปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติจะต้องมีการจูงใจ มีการ กำหนดความคาดหวัง และรักษาช่วงการติดต่อสื่อสารให้คงไว้

ประยงค์ เนาวบุตร (2555, น. 3-29) กล่าวว่าภารกิจหลักและความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา หากพิจารณาตามบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้ทำหน้าที่ในการวางแผนและตัดสินใจตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อาจจำแนกได้เป็น 4 ประการ คือ

1. การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทางหรือวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งแผนการดำเนินงาน มาตรการ และแนวปฏิบัติที่จำเป็นอื่น ให้ชัดเจน
2. การเลือกใช้เทคนิคหรือกลวิธีในการบริหารงานให้เหมาะสม
3. การปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนการที่กำหนดไว้
4. การกำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อนำผลประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนางานให้ดีขึ้น

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ

- 1) ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยมีความเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้
- 2) การจัดการเรียนรู้ต้องยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

4) การจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง

สรุปว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เพราะการบริหารสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติภารกิจด้านจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้นผู้บริหารจะต้องมีแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้เป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานดีก็จะส่งผลให้ งานที่รับผิดชอบบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างราบรื่น

2.3.2 การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 933) ให้ความหมายของระบบไว้ว่าเป็นกลุ่มของสิ่งซึ่งมีลักษณะประสานเข้าเป็นถึงเดียวกันตามหลักความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกัน ด้วยระเบียบของธรรมชาติหรือหลักเหตุผลทางวิชาการ เช่น ระบบประสาท ระบบทางเดินอาหาร ระบบจักรวาล ระบบสังคม ระบบการบริหารประเทศ เป็นต้น

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารคมนาคมนั้น ถือเป็นเทคโนโลยีหลักของเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว ซึ่งสายฝน เสกขุนทด (2548, น. 6-10) ได้กล่าวไว้ว่า ขอบข่ายหลักของเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ส่วนประกอบพื้นฐานของระบบคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย

1) ฮาร์ดแวร์ หรือ ตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ เช่น จานแม่เหล็ก สื่อบันทึกข้อมูล จอภาพ แป้นพิมพ์ เมาส์ โมเด็ม เครื่องพิมพ์ และสายสัญญาณ เป็นต้น

2) ซอฟต์แวร์ หรือตัวโปรแกรมหรือชุดคำสั่งที่ได้เขียนขึ้น เพื่อทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรมเอ็มเอสดอส (MS-DOS) โปรแกรมวินโดวส์เก้าแปด (Windows 98) โปรแกรมวินโดวส์สองพัน (Windows 2000) โปรแกรมวินโดวส์เอ็กซ์พี (WindowsXP) โปรแกรมลินุกซ์ (Linux) เป็นต้น และโปรแกรม หรือชุดคำสั่งที่นักโปรแกรมเขียนขึ้นตามวัตถุประสงค์ในการใช้งาน เช่น โปรแกรมบัญชี โปรแกรมทางด้านธุรกิจ ธนาคาร โรงพยาบาลสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งอาจเขียนด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกัน เช่น โปรแกรมวิซวลเบสิก (Visual Basic) โปรแกรมวิซวลฟอกซ์โปร (Visual FoxPro) ภาษาซี เป็นต้น

3) บุคลากรทางคอมพิวเตอร์ หรือผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรม จึงจะทำให้สารสนเทศที่เกิดขึ้นถูกต้อง แต่ละองค์การ ต้องมีบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เขียนโปรแกรมซึ่งทำหน้าที่ในการเขียนโปรแกรม (Coding Program) ตามผังงาน (Flowchart) ที่ผู้วิเคราะห์ระบบได้ วางไว้ การเขียนโปรแกรมต้องเลือกภาษาทางคอมพิวเตอร์ ให้เหมาะสมกับประเภท ของงาน จึงจะทำให้การเขียนโปรแกรมง่ายและสะดวกขึ้น ส่วนผู้ใช้จะต้องเรียนรู้ถึงวิธีการใช้โปรแกรม การสำรองข้อมูล และการเรียกข้อมูลกลับมาใช้งานใหม่ และนอกจากนี้ ผู้ใช้ยังมีความจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงวิธีการป้องกันโปรแกรมไวรัสที่จะเข้ามาทำลายแฟ้มข้อมูล ส่วนผู้วิเคราะห์ระบบต้องพยายามศึกษารายละเอียดของข้อมูลให้กว้าง ชัดเจน และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยต้องคำนึงถึงการนำไปใช้ของผู้ใช้ในหลาย ๆ ส่วนที่

เกี่ยวข้องกัน ข้อมูลต่าง ๆ ต้องเก็บอยู่ในลักษณะฐานข้อมูล เพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล และยังคงคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลด้วย

4) ข้อมูลและสารสนเทศ คือ ตัวอักษร รูปภาพ เสียง ข้อความ หรือ ชุดคำสั่งที่อยู่ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์ประมวลผลได้ ซึ่งในการทำงานต่างๆ จะต้องมีข้อมูลถูกเก็บรวบรวมมาประมวล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งป้อนเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์โดยผ่านหน่วยป้อนข้อมูลเข้า เช่น แป้นพิมพ์ เมาส์ เครื่องสแกนเนอร์ (scanner) เป็นต้น จากนั้น ข้อมูลจะถูกเก็บอยู่ในหน่วยความจำหลัก แล้วทำการประมวลผลก่อนที่จะถูกถ่ายไปเก็บไว้ที่หน่วยเก็บข้อมูลสำรอง เช่น ดิสก์เก็ต ฮาร์ดดิสก์ งานแม่เหล็ก เป็นต้น

5) กระบวนการทำงานและเทคนิคในการปฏิบัติของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วย การทำงาน 4 ส่วนร่วมกัน คือ หน่วยรับข้อมูล หน่วยประมวลผล หน่วยแสดงผลและหน่วยเก็บข้อมูล รวมถึงขั้นตอนที่ผู้ใช้จะต้องทำตาม เพื่อให้ได้งานเฉพาะอย่างจากคอมพิวเตอร์ ส่วนที่สอง การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สารสนเทศเป็นส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์การ ซึ่งในแต่ละองค์การมีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมากมาย เพราะฉะนั้น เพื่อให้สามารถนำสารสนเทศมาช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดระบบสารสนเทศ โดยการจัดการระบบสารสนเทศ ซึ่งมีขอบข่ายรวมถึงระบบต่างๆ ดังนี้

1) ระบบประมวลผลข้อมูล หรือระบบประมวลผลรายการประจำพื้นฐาน โดยเน้นที่การประมวลผลรายการประจำวัน และการเก็บรักษาข้อมูล ระบบประมวลผลข้อมูลมักจะทำงานอยู่เฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดของธุรกิจเท่านั้น เช่น ฝ่ายการเงินและบัญชี ฝ่ายผลิต ฝ่ายการตลาด ฝ่ายควบคุมสินค้าคงคลัง เป็นต้น โดยในแต่ละฝ่ายจะมีการประมวลผลที่แยกจากกันข้อมูลจะถูกป้อนและจัดเก็บอยู่ในรูปของไฟล์ และไฟล์ต่าง ๆ จะถูกแก้ไขระหว่างการประมวลผลรายการประจำวัน จากนั้นผลลัพธ์จะถูกแสดงออกมาตามเวลาที่กำหนด เช่น ใบส่งของรายงานประจำเดือนใบชำระเงินค่าไฟฟ้าและค่าสาธารณูปโภคอื่น ๆ เป็นต้น

2) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Processing System) เป็นระบบใหญ่ที่รวมเอาระบบย่อยต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งระบบย่อยแต่ละระบบนั้นจะมีหน้าที่ในการจัดการกับสารสนเทศที่แตกต่างกัน โดยจะรวมทั้งสารสนเทศจากภายในและภายนอกองค์การ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการจะต้องให้สารสนเทศ ภายในช่วงเวลาที่เป็ประโยชน์ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการวางแผนควบคุม และการทำงานขององค์การได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์ต้นทุน งบประมาณประจำปี เป็นต้น

3) ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System) เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นจากระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการอีกระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นระบบที่สนับสนุนความต้องการเฉพาะของผู้บริหารแต่ละคน ในหลาย ๆ สถานการณ์ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจมีหน้าที่ช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปได้อย่างสะดวก โดยอาจช่วยผู้ตัดสินใจในการเลือกทางเลือก หรืออาจมีการจัดอันดับให้ทางเลือกต่าง ๆ ตามวิธีที่ผู้ตัดสินใจกำหนด

4) ระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation System) เป็นระบบสารสนเทศที่ใช้ในสำนักงาน โดยอาศัยอุปกรณ์พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องกราดตรวจ เครื่องโทรสาร โมเด็ม โทรศัพท์ รวมถึงโปรแกรมประมวลผลคำและโปรแกรมจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ระบบสำนักงานอัตโนมัติเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาองค์กร ทำให้องค์กรมีระบบการทำงานและการจัดการสารสนเทศที่สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น

5) ระบบปัญญาประดิษฐ์และระบบผู้เชี่ยวชาญ (Artificial Intelligence and Expert Systems) เป็นระบบที่ช่วยให้ผู้บริหาร แก้ไขปัญหาหรือตัดสินใจได้ดีขึ้น ระบบผู้เชี่ยวชาญจะแตกต่างกับระบบอื่นตรงที่ ระบบนี้จะเกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้มากกว่าสารสนเทศ และได้รับการออกแบบให้ช่วยในการตัดสินใจ โดยวิธีเดียวกับมนุษย์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นที่ปรึกษาโดยใช้หลักการทำงานด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งคือความพยายามที่จะพัฒนาเครื่องจักรให้มีคุณภาพทางปัญญาเหมือนมนุษย์ ได้แก่ การเรียนรู้ การใช้เหตุผล การติดต่อสื่อสาร การมองเห็นและการได้ยินส่วนที่สาม ระบบโทรคมนาคม (Telecommunication System) คือ ระบบการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ระบบการสื่อสารข้อมูลผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ประโยชน์สูงสุดอย่างหนึ่งของคอมพิวเตอร์ในยุคแห่งสารสนเทศนี้ คือ การช่วยให้สามารถติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล เสียง รูปภาพ ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ระบบโทรคมนาคมจะส่งข้อมูลที่มีความเร็วและมีความเชื่อถือได้ ตลอดจนมีความปลอดภัยสูงพอที่จะรองรับข้อมูลจำนวนมหาศาลจากผู้ใช้ทั้งประเทศหรือแม้กระทั่งทั่วโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546 , น. 4) กล่าวว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบขึ้นจากเทคโนโลยี 2 สาขาหลัก คือ

สาขาแรก เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถจดจำข้อมูลต่าง ๆ และปฏิบัติตามคำสั่งที่บอก เพื่อให้คอมพิวเตอร์ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ คอมพิวเตอร์นั้นประกอบด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ต่อเชื่อมกันเรียกว่า ฮาร์ดแวร์ (Hardware) และอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์นี้จะต้องทำงานร่วมกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือที่เรียกกันว่า ซอฟต์แวร์ (Software) ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

1) อุปกรณ์รับข้อมูล (Input) เช่น แป้นพิมพ์ (Keyboard) เมาส์ (Mouse) เครื่องสแกนเนอร์ (Scanner) จอภาพสัมผัส (Touch Screen) ปากกาแสง (Light Pen) เครื่องอ่านบัตรแถบแม่เหล็ก (Magnetic Strip Reader) และเครื่องอ่านรหัสแท่ง (Bar Code Reader)

2) อุปกรณ์ส่งข้อมูล (Output) เช่น จอภาพ (Monitor) เครื่องพิมพ์ (Printer) และเทอร์มินัล (Terminal)

3) หน่วยประมวลผลกลาง จะทำงานร่วมกับหน่วยความจำหลักในขณะคำนวณหรือประมวลผล โดยปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการดึงข้อมูลและคำสั่งที่เก็บไว้ในหน่วยความจำหลัก มาประมวลผล

4) หน่วยความจำหลัก มีหน้าที่เก็บข้อมูลที่มาจากอุปกรณ์รับข้อมูลเพื่อใช้ในการคำนวณ และผลลัพธ์ของการคำนวณก่อนที่จะส่งไปยังอุปกรณ์ส่งข้อมูล รวมทั้งการเก็บคำสั่งขณะกำลังประมวลผล

5) หน่วยความจำสำรอง ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลและโปรแกรมขณะยังไม่ได้ใช้งาน เพื่อการใช้ในอนาคตซอฟต์แวร์ (Software) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นมากในการควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) ซอฟต์แวร์ระบบ มีหน้าที่ควบคุมอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในระบบคอมพิวเตอร์และเป็นตัวกลาง ระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์หรือฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ระบบสามารถแบ่งเป็น 3 ชนิดใหญ่ คือ

1.1) โปรแกรมระบบปฏิบัติการ ใช้ควบคุมการทำงานของคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์พ่วงต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างโปรแกรมที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เช่น UNIX, DOS, Microsoft Windows

1.2) โปรแกรมรรถประโยชน์ ใช้ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ในระหว่างการประมวลผลข้อมูล หรือในระหว่างที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างโปรแกรมที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เช่น โปรแกรมเอดิเตอร์ (Editor)

1.3) โปรแกรมแปลภาษา ใช้ในการแปลความหมายของคำสั่งที่เป็นภาษาคอมพิวเตอร์ ให้อยู่ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์ เข้าใจและทำงานตามที่ต้องการ

2) ซอฟต์แวร์ประยุกต์ เป็นโปรแกรมที่เขียนขึ้นเพื่อทำงานเฉพาะด้านตามความต้องการ ซึ่งซอฟต์แวร์ประยุกต์นี้สามารถแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

2.1) ซอฟต์แวร์ประยุกต์เพื่องานทั่วไป เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้งานทั่วไป ไม่เจาะจงประเภทของธุรกิจ ตัวอย่าง เช่น Word Processing , Spreadsheet และ Database Management เป็นต้น

2.2) ซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะงาน เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในธุรกิจเฉพาะ ตามแต่วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

2.3) ซอฟต์แวร์ประยุกต์อื่นๆ เป็นซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นเพื่อความบันเทิงและอื่น ๆ นอกเหนือจากซอฟต์แวร์ประยุกต์สองชนิดข้างต้น ตัวอย่าง เช่น Hypertext และ Personal Information Management รวมทั้งซอฟต์แวร์เกมต่าง ๆ เป็นต้น

สาขาที่สอง เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ใช้ในการติดต่อสื่อสารรับ/ส่งข้อมูลจากที่ไกล ๆ เป็นการส่งของข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมือที่อยู่ห่างไกลกัน ซึ่งจะช่วยให้การเผยแพร่ข้อมูลหรือสารสนเทศไปยังผู้ใช้ในแหล่งต่าง ๆ เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน และทันการณ์ ซึ่งรูปแบบของข้อมูลที่รับ/ส่งอาจเป็นตัวเลข (Numeric Data) ตัวอักษร (Text) ภาพ (Image) และเสียง (Voice) ตัวอย่าง เช่น การส่งข้อมูลต่าง ๆ ของยานอวกาศที่อยู่นอกโลกมายังเครื่องคอมพิวเตอร์บนโลก เพื่อการคำนวณและประมวลผล ทำให้ทราบปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

โครงสร้างพื้นฐานสำหรับเทคโนโลยี หมายถึง ส่วนประกอบพื้นฐานที่ทำให้เทคโนโลยีนั้นสามารถใช้งานได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งอุดม จันทรสุข (2538 , น. 23) ได้จำแนกโครงสร้างพื้นฐานตามความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศได้ 4 ประเภท ดังนี้

1) เทคโนโลยีการประมวลผล หมายถึง การประมวลผลการจัดการข้อมูลการคำนวณ การรายงาน ความเกี่ยวข้องกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และ โปรแกรมซอฟต์แวร์ ที่มีบทบาทต่อการประมวลผลทางธุรกิจ และการบริการ

2) เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม หมายถึง การสื่อสารที่รวดเร็วและถูกต้องระหว่างองค์การ การตอบสนองการดำเนินธุรกิจการบริการสมัยใหม่ที่ต้องการความเร็วระบบสื่อสารโทรคมนาคมจึงมีบทบาทที่สำคัญมาก มีการรับ-ส่งสัญญาณเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มีการรับ-ส่ง สัญญาณรับโทรศัพท์ สัญญาณภาพ โทรสาร หรือทั้งภาพและเสียงที่เรียกว่า Video Conference มีระบบรับ-ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail)

3) อุปกรณ์สำนักงานเฉพาะ หมายถึงอุปกรณ์สำนักงานที่อำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องไมโครฟิล์ม เป็นต้น สำนักงานสมัยใหม่ที่มีการใช้ข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก จำเป็นต้องมีอุปกรณ์พิเศษเหล่านี้ เข้ามามีบทบาทเพื่อการดำเนินการที่รวดเร็ว กะทัดรัดและสะดวกสบายขึ้น

4) อุปกรณ์สำนักงานพื้นฐานหมายถึงเครื่องมือช่วยในการทำงานแบบต่าง ๆ อย่างง่าย เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องคิดเลข ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้ใช้สำหรับงานทั่วไป

เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นกระบวนการที่ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่มีความก้าวหน้าเพื่อทำให้การดำเนินการในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการส่งเสริมสมรรถนะ คุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพการสื่อสารของมนุษย์ ทำให้เกิดวิธีการแก้ปัญหา ตลอดจนสร้างและควบคุมสิ่งแวดล้อม ซึ่งในปัจจุบันมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเพราะถูกนำมาใช้งานกันมากขึ้นทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และส่วนบุคคล ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

กิตติ ภัคดีวัฒน์กุล (2546 , น. 5) ได้อธิบายไว้ว่าเทคโนโลยี มีส่วนประกอบดังนี้

- 1) ฮาร์ดแวร์ (Hardware)
- 2) ซอฟต์แวร์ (Software)
- 3) เครือข่ายคอมพิวเตอร์และการติดต่อสื่อสาร (Computer Network and Communication)
- 4) ข้อมูลและฐานข้อมูล (Data and Database)

บุญวัฒน์ อัดชู (2540, น. 28 - 31) ได้แบ่งองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศแบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1) ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ประกอบด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์พ่วงต่อเชื่อมต่อและอุปกรณ์สื่อสารต่างๆ เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นระบบเครือข่าย (Network) ขึ้น การใช้ข้อมูลสารสนเทศในสถานที่เดียวกันสามารถใช้ระบบเครือข่ายท้องถิ่น (Local Area Network: LAN) ถ้าต้องการส่งไปยังสำนักงานอื่นภายในจังหวัดเดียวกันหรือใกล้เคียง ก็สามารถใช้ระบบเครือข่ายระหว่างเมือง (Metro Politico Area Network : MAN) หรือการส่งข้อมูลข้ามประเทศก็สามารถกระทำได้โดยผ่านระบบเครือข่ายแบบทางไกล (Wide Area Network : WAN) เป็นต้น

2) ซอฟต์แวร์ (Software) เป็นส่วนที่ช่วยจัดการให้ข่าวสารข้อมูลถูกประมวลผลอย่างถูกต้องตามต้องการ ซอฟต์แวร์แบ่งเป็นสองประเภท คือ ซอฟต์แวร์ระบบ ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ประยุกต์ ทำหน้าที่ปฏิบัติการเฉพาะด้าน เช่น การจัดฐานข้อมูล การประมวลผลค่า กระดาษคำนวณอิเล็กทรอนิกส์ และกราฟฟิก เป็นต้น ซึ่งถ้าองค์กรใดสามารถใช้งานซอฟต์แวร์ประยุกต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพถือได้ว่าเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้

3) บุคลากร (Peopleware) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งบุคคลถือว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้ใช้และผู้ปฏิบัติสารสนเทศในการบริหารองค์การให้เจริญก้าวหน้าลดอน (Laudon, 2002, p. 154) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

1) คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยประมวลผลกลาง (Central Processing Unit : CPU) ส่วนนำเข้า (Input) ส่วนแสดงผล(Output) หน่วยความจำสำรอง (Storage) และอุปกรณ์เชื่อมต่อต่างๆ

2) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ (Computer Software) คือ โปรแกรมที่ควบคุมการทำงานของคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3) เทคโนโลยีสำรองข้อมูล (Storage Technology) คือ อุปกรณ์ที่ใช้เก็บสำรองข้อมูลสำหรับใช้งาน โดยอาจเก็บสำรองในอุปกรณ์ต่างๆ โดยมีซอฟต์แวร์เป็นตัวจัดการข้อมูล

4) เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม (Telecommunication Technology) คือ อุปกรณ์และโปรแกรมการทำงานที่สามารถดำเนินการเชื่อมต่อ และเรียกใช้หรือส่งข้อมูลร่วมกันมีการส่งผ่านจากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่งโดยผ่านตัวกลางแบบต่าง ๆ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การจัดระบบการใช้เทคโนโลยีนั้นมีส่วนใกล้เคียงกัน นั่นคือ โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบโทรคมนาคม ตัวสารสนเทศ และอุปกรณ์ในการจัดเก็บและประมวลผลสารสนเทศ ได้แก่ ระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ ทั้งในส่วนของซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ และโปรแกรมหรือส่วนอื่น ๆ ที่สนับสนุนการทำงาน

2.3.3 การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนในการสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการจัดให้มีความเพียงพอ และตรงกับความต้องการของครู เพื่อให้ให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

พัชรา ประवालพิทย (2555, น. 20) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นการบริหาร งบประมาณจึงต้องสนับสนุนการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพ ผลผลิตหลัก คือ ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม มีจริยธรรม มีวินัยในตน มีสันติวัฒนธรรม ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานระดับชั้น ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการบริหารด้านการเงินและพัสดุ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ ตรวจสอบ ควบคุม ดูแล แนะนำ ให้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้ผลสัมฤทธิ์ของงาน คือ ได้ทั้งผลผลิตและผลลัพธ์การใช้จ่ายมี

ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน เกิดผลสำเร็จตามนโยบายและเห็นผลที่ประชาชนจะได้รับจากรัฐบาล

สรุปได้ว่า ผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนสนับสนุนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเมื่อครูได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยดังกล่าวอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการ ที่พัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้แล้ว ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

2.3.4 การฝึกอบรมและพัฒนาครู

การเรียนรู้เป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อให้มีความสามารถและทักษะต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ในฐานะพลเมืองของประเทศและพลโลก ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้จากทุกสิ่งรอบตัว ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยตรง จึงควรพัฒนาตนเองหรือได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทันสมัย ดังที่มีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรดังนี้

พัฒนา ยาวีราชม (2546, น. 159) อธิบายว่าการพัฒนาบุคลากรหมายถึงกระบวนการในการเสริมสร้างเพิ่มพูนความรู้และทักษะหรือความชำนาญงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนในขอบเขตของการปฏิบัติงาน

วิลาส สิงห์วิสัย อ่างถึงในทศนา แคมณีและคณะ (2544, น. 20) กล่าวว่า คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของทุกหน่วยงานนับตั้งแต่หน่วยงานที่เล็กที่สุด จนถึงหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุด ทั้งนี้คนเป็นตัวจักรสำคัญในการผลิตออกมา ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดควรนำมาประกอบการพิจารณาในการปฏิบัติงานคือทุกหน่วยงานจะต้องพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

รุ่ง แก้วแดง (2541, น. 156-157) เห็นว่าถ้าต้องการได้ครูพันธุ์ใหม่ก็จำเป็นต้องพัฒนาครูเสียก่อน มิฉะนั้นจะเป็นอย่างนิทานเรื่อง แม่ปุกับลูกปู ฉะนั้นการพัฒนาครูหรือบุคลากรจึงจำเป็นยิ่ง ครูประจำการส่วนใหญ่ยังขาดการอบรมให้ความรู้ที่ทันสมัย และการศึกษาหรือฝึกอบรมที่ทำกันอยู่ก็ไม่ได้สอดคล้องกับงานที่ทำ จึงต้องออกแบบการฝึกอบรมใหม่ต้องจัดให้มีขึ้นเป็นระบบในลักษณะที่สัมพันธ์กับงานที่ทำให้เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ของเด็ก ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญ

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2555, น. 67-70) กล่าวว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการพัฒนาด้วยเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการและนวัตกรรมทางการเรียนรู้ ซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถละเลยการรับความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้ 2) ความเปลี่ยนแปลงของแนวนโยบายและแนวปฏิบัติทางศึกษา ได้แก่ แนวนโยบายการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญเป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้แบบดั้งเดิมที่ครูเคยชินจากการเป็นผู้สั่งสอน ให้เป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนอกจากจะปรับเปลี่ยนด้านเทคนิคและวิธีการสอนแล้ว ยังต้องปรับเปลี่ยนเจตคติของครูให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคนิคและวิธีการสอนแล้ว ยังต้องปรับเปลี่ยนเจตคติของครูให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงนี้ด้วย การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องประสานการทำงานในลักษณะของการทำงานเป็นทีม และประสานกันทั้งองค์กร เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา กำหนดให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญการตามระดับคุณภาพของมาตรฐาน ในการประกอบวิชาชีพ 3) แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษา จากมาตรการหลักประการที่ 3 ที่กำหนดให้ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรประจำการอยู่แล้วในสถานศึกษาทั้งรัฐและเอกชนนั้น แสดงว่าการพัฒนาครูและบุคลากรเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ แนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้มีหลายวิธี ได้แก่ การฝึกอบรม การนิเทศ การกำกับติดตามและประเมินผล การส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาต่อ การอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้สร้างผลงานทางวิชาการ การฝึกอบรม จัดเป็นการนิเทศประเภทกลุ่มเกาท์หนึ่ง โดยวัตถุประสงค์ที่จะต้องพัฒนาบุคลากรประจำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะซึ่งอาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่าง ๆ และนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาด้วยการฝึกอบรมได้ 3 รูปแบบคือ (1) การจัดการฝึกอบรมภายในสถานศึกษา สำหรับบุคลากรทั้งหมดหรือเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ 2 แบบ คือการจัดการฝึกอบรมทั่วไป จัดให้กับบุคลากรทุกคนหรือเฉพาะกลุ่ม การจัดการอบรมแบบนี้สถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการ ความจำเป็น รวมถึงความคุ้มค่า ประสิทธิภาพของการอบรมด้วย และการฝึกอบรมพร้อมการปฏิบัติงาน มักเป็นการฝึกอบรมสำหรับบุคลากรใหม่มีการกำหนดบุคลากรผู้ทำงาน ในสายงานเดียวกันให้เป็นพี่เลี้ยงคอยแนะนำแนวทางและวิธีการ (2) การส่งครูและบุคลากรเข้ารับ การฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอก หรือสถานศึกษาเครือข่าย (3) การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสามารถใช้พัฒนาครูและบุคลากรได้ โดยมีเงื่อนไขคือผู้เข้ารับการอบรมจะต้องเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย และมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์พอสมควร การนิเทศเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสามารถพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นบุคลากรประจำได้อย่างดี ด้วยการปฐมนิเทศครูและบุคลากรใหม่ตั้งแต่การปฏิบัติงาน การกำกับ ติดตามและประเมินผล จัดเป็นวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี หากสถานศึกษามีการจัดระบบการประเมิน มีการกำหนดเกณฑ์

และมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้ครอบคลุมทุกภาระงาน โดยสื่อสารให้บุคลากรได้รับทราบ มีระบบการให้ข้อมูลป้อนกลับ และระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้ชัดเจนว่าเป็นการประเมินเพื่อพัฒนา การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรศึกษาต่อโยสาขาวิชาที่ต้องการ ซึ่งจะได้ผลจากการพัฒนาค่อนข้างถาวร และก่อให้เกิดภาวะผู้นำทางวิชาการได้ การอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้สร้างผลงานทางวิชาการ เพื่อจูงใจให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกรูปแบบที่สามารถส่งเสริมและเกิดการพัฒนาได้อย่างแท้จริง จนได้บุคลากรที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ ส่งผลให้พัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพผลิตผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพเป็นคนเก่ง คนดี และมีคุณธรรม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3.5 การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี

ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารกำกับ ติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครู อาจเป็นผู้บริหารนิเทศเองหรือนิเทศโดยบุคคล ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร เพื่อการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น ได้มีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

อารียา สุทธิวิสัย (2538, น. 16) ให้ความหมายการนิเทศในโรงเรียนว่า การนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียนเอง ผู้นิเทศอาจได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าฝ่าย ๆ ที่ทางโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น และจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการนิเทศ มี 4 ประการ คือ

1. พัฒนาคน การนิเทศการศึกษาเป็นการให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อนิเทศแล้วบุคลากรได้รับความรู้และมีความสามารถในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น
2. พัฒนางาน การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างสรรค์วิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ประสานสัมพันธ์ การนิเทศการศึกษาเป็นความร่วมมือ สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน
4. การสร้างขวัญกำลังใจ การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจและมีกำลังใจในการทำงาน

กิติมา ปรีดีดิลก (2532, น. 306-310) อ้างถึงในหนังสือ พุททชะวัน (2536, น. 80) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียนเอง มีผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ และครูผู้มีความชำนาญ โดยเฉพาะวิชาที่โรงเรียนคัดเลือก แล้วแต่งตั้งให้ทำการนิเทศเป็นกระบวนการ โดยมีจุดมุ่งหมายอันเป็นหัวใจของการนิเทศ 5 ประการคือ

1. มุ่งพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้ได้รับความรู้ เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น
2. มุ่งพัฒนางาน หมายถึง งานการเรียนการสอนและสร้างสรรค์งานให้มีประสิทธิภาพ
3. มุ่งส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาและการนิเทศ ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน ในอันที่จะได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในชุมชน
4. ส่งเสริมการสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากร ให้ทำงานด้วยความมั่นใจ มีกำลังใจในการทำงาน
5. ประสานงานและอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการนิเทศจากภายนอกอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนกระทำโดยบุคลากรในโรงเรียนเอง ย่อมบังเกิดผลดีที่คาดหวังได้ดังนี้

ผู้นิเทศภายในย่อมเข้าใจปัญหาได้ดีจึงน่าจะแก้ปัญหาได้ตรงจุด หรืออาจเรียกว่าเกาถูกที่คัน ได้ดีกว่าการนิเทศโดยบุคลากรภายนอก

ผู้นิเทศภายในย่อมคุ้นเคยกับเพื่อนครูอยู่แล้ว จึงช่วยบรรยากาศในการนิเทศเป็นไปอย่างเป็นกันเอง ไม่ต้องใช้เวลาสร้างความคุ้นเคยเหมือนบุคลากรภายนอกทำการนิเทศ

การนิเทศภายในโรงเรียนย่อมช่วยให้ติดตามผลงานได้สะดวก เพราะอยู่ใกล้ชิดและดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องได้ดีไม่ขาดสาย

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2550, น. 120) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการนิเทศการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลักซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยตรง

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเป็นการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีคณะนิเทศคือ ผู้บริหาร โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และบุคลากรในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ส่งผลให้เกิดการพัฒนาครู พัฒนางาน ส่งเสริมให้เกิดขวัญกำลังใจ และมีเจตคติที่ดีในการเป็นผู้รับการนิเทศ

2.3.6 การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

ผู้บริหารมีบทบาทในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งของการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้เราทราบถึงผลการพัฒนาความก้าวหน้าของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ และสามารถนำผลจากการประเมินไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา ให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น

การวัดผลการศึกษา หมายถึงการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพให้สูงขึ้น และให้การตัดสินใจที่ตรงแน่นอน และยุติธรรมมากขึ้น ราชบัณฑิตยสถาน (2525, น. 735)

คำว่า “การวัดผล” และ “ประเมินผล” มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายต่อไปนี้

นักวัดผลส่วนใหญ่ให้ความหมายของการวัดผลว่า เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้แก่สิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจจะเป็นสิ่งของ วัตถุหรือบุคคลก็ได้ เพื่อจุดประสงค์ที่จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของคุณลักษณะที่ต้องการจะวัด Martuza (1977) Ebel (1979) Hopkins and Stanley (1981)

ส่วนการประเมินผล นั้น เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินที่เป็นระบบครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ คือประเมินว่ากิจกรรมที่ทำทั้งหลายเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด การประเมินผลที่ดีควรประเมินตลอดแผนของโครงการ จึงจะรู้จุดบกพร่องและแก้ไขส่วนที่บกพร่องทันที นั่นคือ ควรประเมินตั้งแต่ตัวการต้น (Input) ประเมินกระบวนการ (process) จนกระทั่งถึง การประเมินผลผลิต(Output)

Ross (1990, p. 20) กล่าวถึง ความจำเป็นในการประเมินผลว่า ประการแรกเพื่อประโยชน์ในการประเมินการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียน ประการที่สอง เป็นการประเมินเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรซึ่งจะวัดจากนักเรียนเป็นสำคัญ

พนัส หันนาคินทร์ (2524, น. 19-200) ได้อธิบายการวัดผลประเมินผลไว้ว่า การวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมคือจะแสดงผลออกมาเป็นตัวเลขเพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใด จากการที่ได้เรียนไปแล้ว

กิติมา ปริจิตติก (2532, น. 72-74) กล่าวไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นหน้าที่ของครู ที่ต้องทำการวัด และประเมินผล เป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลแบ่งเป็นการประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลระหว่างเรียน และการประเมินผลหลังเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องมีบทบาทวัดผลวัดผลประเมินผลดังนี้

1. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล ไม่ว่าจะเป็นประเภทข้อสอบ ระยะเวลาในการสอบหรือการเตรียมแบบฟอร์มในการรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ

2. จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสอบ เช่นหมึกพิมพ์ กระดาษอัดสำเนา
3. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้างข้อสอบ และควรเปิดโอกาสศึกษาดูชมข้อสอบที่ครูออก
4. จัดตารางสอบ กำหนดครุดูแล และระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ
5. ผู้บริหารต้องให้ครูถึงระเบียบของผู้สอบ และผู้ควบคุมการสอบ เพื่อปฏิบัติตามแนวเดียวกัน
6. เมื่อสอบเสร็จ ผู้บริหารควรจะได้ทำการประเมินผลการสอบที่ผ่านไปแล้วจัดให้ครูได้ทำการวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อจะได้หาทางแก้ไขในโอกาสต่อไป

สรุปได้ว่าผู้บริหารมีบทบาทในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งการประเมินผลเป็นกระบวนการในการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ในเรื่องของการเรียนการสอนว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร ครูผู้สอนมีหน้าที่สำคัญในฐานะเป็นผู้วัดผลการเรียนรู้เพื่อทราบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีพัฒนาการอย่างไร ต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

2.3.7 คุณภาพการใช้เทคโนโลยี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 253) ให้ความหมายของคุณภาพไว้ว่าเป็นลักษณะที่ดีเด่นของบุคคลหรือสิ่งของ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 อ้างถึงในอดิศร โชคบัณฑิต 2548, น. 26) แนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศของหน่วยงานระดับ โรงเรียน ในการจัดระบบสารสนเทศของหน่วยงานระดับ โรงเรียนควรจะดำเนินการตามกระบวนการบริหารและการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา (Education Management System) ทั้ง 6 ขั้นตอน ซึ่งจะครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ส่วนของระบบสารสนเทศแต่ละขั้นตอน โรงเรียนจะมีและใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารและปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพหลักและแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collecting) เป็นขั้นที่เก็บรวบรวมมาจากแหล่งซึ่งมีทั้งที่อยู่ภายนอกหน่วยงานและในหน่วยงานดังกล่าวมาแล้ว มีแนวปฏิบัติเป็นขั้นตอนและกิจกรรมย่อย ๆ ดังนี้

- 1) กำหนดหน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบให้ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานระดับโรงเรียนจะไม่มีกรอบอัตรากำลังด้านนี้ ผู้บริหารก็ควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบที่แน่นอน

2) กำหนดรายการข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนควรวิเคราะห์โดยใช้ขณะทำงานและโดยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแต่ละเรื่องสารสนเทศสำคัญ และจำเป็นในระดับโรงเรียน

3) กำหนดวิธีการจัดเก็บ และสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและแหล่งข้อมูล เช่น แบบสำรวจ แบบรายงาน แบบสัมภาษณ์ หรือแบบสอบถามการวิจัย เป็นต้น

4) กำหนดเวลาเรียนปฏิทินในการจัดเก็บ แล้วกำหนดวันข้อมูลของหน่วยงานต้นสังกัด (Data Day) หมายความว่า ข้อมูลจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร แต่การใช้จะต้องใช้ ณ วันกำหนดเช่น ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของทุกปี เป็นต้น

5) การไปเก็บรวบรวมจากแหล่ง ซึ่งจะอยู่ทั้งในและนอกหน่วยงานตามเวลาที่กำหนด

6) ข้อมูลสารสนเทศบางตัวยังไม่มีแหล่งให้เก็บ ต้องสร้างเงื่อนไขให้เกิดขึ้นมา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการในเรื่องต่าง ๆ อาจต้องจัดประชุมสัมมนา ประชุมระดมความคิดทำการศึกษาวิจัย เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบข้อมูลทุกครั้ง que เก็บข้อมูลจากแหล่งจะต้องมาตรวจสอบทุกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติที่ดี 2 ประการสำคัญ ได้แก่

1) ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล (Timely) หมายถึงช่วงเวลา que ข้อมูลเกิดคือ เมื่อใดเหมาะสมกับเวลาและทันกับเวลาที่จะใช้หรือไม่

2) มีความตรงตามเนื้อหาของระบบสารสนเทศที่ต้องการ (Accuracy) คุณสมบัติข้อนี้หมายถึงคุณค่าและประโยชน์ของสารสนเทศที่นับว่าสำคัญมากเพราะแม้ว่าสารสนเทศนั้นจะต้องตรงต่อความต้องการและสามารถผลิตได้ทันเวลา แต่ถ้าขาดความถูกต้องแล้วก็จะหาประโยชน์ไม่ได้เลย สารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำจะต้องมีการบันทึกจากสภาพความจริงในเวลา que สสำรวจ และผ่านกระบวนการในการจัดเก็บด้วยวิธีการ เครื่องมือ que ไม่ถูกต้องไม่ได้มาตรฐาน หากตรวจสอบแล้วพบข้อผิดพลาดบกพร่อง ก็ต้องจัดเก็บ หรือแก้ไขใหม่

ขั้นที่ 3 การประมวลผลข้อมูล (Data Processing) เป็นขั้น นำข้อมูล (Data) มาประมวลผลเป็นสารสนเทศ (Information) ส่วนตัวที่เป็นสารสนเทศอยู่แล้ว นำมาจัดกลุ่ม แยกแยะตามลักษณะและประเภทของสารสนเทศ ซึ่งการประมวลผลนั้นใช้ตั้งแต่วิธีการง่ายๆ ที่เรียกว่าทำด้วยมือ ใช้เครื่องคิดเลข จนกระทั่งนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งมีแนวโน้มปฏิบัติและกิจกรรมสำคัญในขั้นนี้ ดังนี้

1) มอบหมายผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์สถิติ หรือผู้รับผิดชอบข้อมูลของโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการประมวลผล

2) การประมวลผลข้อมูล เป็นสารสนเทศจะต้องจำเพาะสารสนเทศที่หน่วยงานได้กำหนดขอบข่ายไว้แล้วเท่านั้น เช่น การวางแผนการศึกษา ก็จะมีรายการดัชนี (Indicator) เพื่อการวางแผนที่ได้กำหนดไว้แล้วว่ามีตัวใดบ้าง หรือการรายงานข้อมูลประจำปีก็สามารถจะตรวจสอบจากตารางได้ว่า ตารางใดบ้างที่ต้องนำข้อมูล (Data) มาประมวลผล เป็นสารสนเทศก่อนจึงจะกรอกเพื่อรายงานได้ ก็ประมวลเฉพาะตัวนั้น ๆ โดยยึดหลักการที่ว่าประมวลผลแต่ละตัวต้องตอบคำถามให้ได้ว่าสารสนเทศนี้เอาไปใช้ประโยชน์อะไร มิฉะนั้นจะเสียเวลาในการจัดกระทำ

3) หากโรงเรียนใดได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ ก็ควรจัดทำโปรแกรมให้สอดคล้องกับระดับจังหวัด เพราะในอนาคตจะได้เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย (Data Net) และส่งสายตรงกันได้ (On Line) ตามแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศของหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาดังกล่าวส่วนที่ 1 แล้ว

ขั้นที่ 4 การจัดเก็บและบริหารข้อมูล เป็นการทำให้มีแหล่งรวบรวมข้อมูลสารสนเทศไว้ในหน่วยงาน ซึ่งอาจถูกเรียกว่าศูนย์สารสนเทศทางการศึกษาระดับโรงเรียน (Information Center) ซึ่งมีแนวปฏิบัติดังนี้

1) ต้องจัดให้มีสถานที่ เช่น มีห้อง ๆ หนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงเรียนเป็นศูนย์สารสนเทศ หรืออาจใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของห้องสมุด ห้องอื่น ๆ ฯลฯ หรือหากมีคอมพิวเตอร์อาจใช้ห้องคอมพิวเตอร์

2) จัดให้มีครุภัณฑ์ วัสดุที่จำเป็น เช่น ผู้สำหรับจัดเก็บแฟ้มข้อมูลสารสนเทศเก็บแผ่นบันทึกข้อมูล (แผ่นดิสเก็ต) กรณีใช้คอมพิวเตอร์

3) จัดหาระบบค้นหา (Finding) หาเป็นแฟ้มหรือหากเป็นคอมพิวเตอร์ก็ควรจัดทำเป็นโปรแกรมสอดคล้องกับลักษณะของงานในโรงเรียน เพิ่มประสิทธิภาพของการใช้และการบริหารข้อมูลของหน่วยงาน และที่สำคัญคือต้องสร้างให้สอดคล้องกับโปรแกรมในระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาแล้วในขั้นประมวลผล

4) แต่ละรอบปีควรจัดทำแผนภูมิแสดงสารสนเทศที่สำคัญ ๆ เป็นแผ่นป้าย หรือรูปแบบอื่นๆ เพื่อเผยแพร่แก่หน่วยงานที่สังกัด หรือบุคลากรอื่นๆ ที่สนใจ เช่น แผนภูมิแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระประจำปีการศึกษา รายชั้นเรียน เป็นต้น

5) หากเป็นไปได้ควรจัดเป็นสไลด์สรุปข้อมูลสารสนเทศสำคัญ ๆ เพื่อประกอบคำบรรยาย กรณีผู้มาศึกษาดูงานหรือไปเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นรู้

6) หากโรงเรียนมีสถานที่เพียงพอ มีความพร้อมอาจจัดเป็นห้องปฏิบัติการสำหรับเสนอผลงานของหน่วยงาน ซึ่งมีสารสนเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญ (Operation Room)

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการในขั้นนี้เป็นขั้นที่จะนำเสนอข้อมูลสารสนเทศมาใช้ตัดสินใจในการบริหารจัดการหรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์แต่ละเรื่อง แต่ละครั้ง เช่น การวิเคราะห์เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจะจัดทำทั้งแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เป็นต้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น มีข้อคิดที่สำคัญ คือ ข้อมูลสารสนเทศจะแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1) ประเภทที่มีลักษณะเป็นปรนัย คือ มีความชัดเจนในตัวเอง การวิเคราะห์ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยใคร เมื่อใด ผลที่ออกมาเหมือน ๆ กัน ได้แก่ พวกข้อมูลที่เป็นกฎระเบียบมีเหตุผลในเชิงวิทยาศาสตร์ แสดงเป็นสถิติ เป็นตัวเลขคณิต

2) ประเภทที่มีลักษณะเป็นอัตนัย ข้อมูลสารสนเทศประเภทนี้ ได้แก่ พวกภาษาลัญลักษณ์ที่ใช้แทนความคิดดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ วิธีการที่ดีที่สุดคือ ทำโดยคณะบุคคลใช้ดุลพินิจของคนส่วนใหญ่ในการพิจารณาตัดสิน ซึ่งในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ หากข้อมูลสารสนเทศที่ได้เก็บไว้ไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ในการใช้แต่ละเรื่อง อาจต้องเก็บเพิ่มเติมโดยมีแนวปฏิบัติตามกระบวนการแต่ละขั้นตอนดังที่กล่าวมาแล้ว

ขั้นที่ 6 การนำข้อมูลไปใช้ (Data Using) ขั้นนี้เป็น การนำข้อมูลที่ได้อวิเคราะห์ไว้แล้วไปประกอบการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์การใช้แต่ละเรื่อง แต่ในทางปฏิบัติตอนที่ 5 กับขั้นตอนที่ 6 จะกระทำไปพร้อม ๆ กัน เช่น เมื่อต้องการเพื่อการวางแผน ก็นำข้อมูล สารสนเทศที่ต้องใช้เพื่อการวางแผนการวิเคราะห์ตามกระบวนการแล้วนำไปใช้แนวคิดและหลักการสำคัญในการใช้ข้อมูลสารสนเทศนั้นไม่ว่าจะเพื่อการใดจะต้องประกอบด้วย การตัดสินใจบวกเข้าไปด้วยทุกครั้งซึ่งหมายความว่า การใช้ข้อมูลต้องมีศิลปะประกอบด้วย โดยเฉพาะสำหรับผู้บริหารมีผู้กล่าวว่า “การทำงานทุกอย่างเราต้องใช้ข้อมูลแต่บางครั้งข้อมูลอาจกลับมาสร้างปัญหาหรือถ้าเราได้ หากเราใช้ไม่ถูก” การตัดสินใจโดยไม่ใช้ข้อมูลประกอบถือเป็นความผิดพลาด แต่การใช้ข้อมูลผิดประกอบการตัดสินใจ ถือเป็นความผิดพลาดยิ่งกว่า

กล่าวโดยสรุป สถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือโรงเรียนควรจะต้องเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพในระดับสถานศึกษาหรือ โรงเรียนให้มีคุณภาพตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอน โดยอาจจะปรับให้สอดคล้องตามสภาพบริบทของสถานศึกษา หรือโรงเรียนอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โกเมนทร์ เพชรภู (2548) ได้ทำการศึกษาปัญหาทางการบริการสื่อการศึกษาของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ เขตการศึกษา 4 ผลการศึกษาสรุปว่า 1) บุคลากร มีระดับปัญหาการบริการสื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดบริการอยู่ในระดับน้อย 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริการสื่อการศึกษา ประสิทธิภาพบุคลากรและตำแหน่งบุคลากร 2.1) มีประสิทธิภาพต่างกันมีปัญหาการบริการสื่อการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 2.2) บุคลากรศูนย์บริการสื่อการศึกษา ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาการบริการสื่อการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานบริการงานสื่อการศึกษา ด้านการวางแผน หน่วยงานส่วนเหนือควรให้ความสำคัญในแผนของหน่วยปฏิบัติ ให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ควรมีการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในการรับบริการสื่อ ด้านการจัดอาคารสถานที่ ควรจัดสถานที่ให้เป็นเอกเทศเพื่อไม่ให้มีเสียงรบกวนและควรจัดให้มีอย่างเหมาะสมและมีความเป็นระเบียบ มีแสงสว่างเพียงพอ ด้านการพัฒนาบุคลากรควรจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับสื่อต่างๆเป็นอย่างดีและควรจัดอบรมบุคลากรในการใช้สื่อ รวมถึงการซ่อมบำรุง ด้านการจัดหาอุปกรณ์สื่อการศึกษา ควรจัดหาสื่อที่ทันสมัยและให้ครบทุกประการ ควรตั้งงบประมาณการจัดซื้อสื่อและรับบริจาคจากหน่วยงานต่างๆ ด้านการจัดระบบดูแลรักษาและซ่อมบำรุง ควรให้เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม จัดสรรงบประมาณแก่ศูนย์บริการสื่อการศึกษาและด้านการจัดบริการ ควรบริการสื่อการศึกษาที่ทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ บริการสื่อที่หลากหลายและเพียงพอกับความต้องการและมีการจัดทำคู่มือในการบริการสื่อต่างๆ

เจียมจิตร นิมเลียง (2547) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริการสื่อการศึกษา สำนักเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มาติดต่อขอใช้บริการยืม-คืนและฟัง-ชมสื่อการศึกษา ณ สำนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามาใช้บริการแถบบันทึกเสียงมาก จำนวนสื่อการศึกษาและระยะเวลาที่ใช้ยืมน้อยเกินไป ควรเปลี่ยนรูปแบบการบันทึกเสียงเป็น CD และ VCD ทราบข่าวการให้บริการจากคู่มือนักศึกษาและใช้บริการกระบวนการวิชาของคณะนิเทศศาสตร์มากที่สุด

2. นักศึกษามาใช้บริการฟัง-ชมสื่อการศึกษาประเภทแถบบันทึกภาพมากที่สุด ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยต้องสมัครเป็นสมาชิกก่อนยืม ระยะเวลาให้บริการน้อยเกินไป ส่วนใหญ่ทราบข่าวการให้บริการจากคู่มือนักศึกษา โดยมาใช้บริการฟัง-ชมสื่อกระบวนการวิชาของคณะบริหารธุรกิจมากที่สุด

3. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริการสื่อการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านคุณภาพของสื่อ ด้านการให้บริการและด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ การบริการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับน้อย

4. นักศึกษาที่มีอายุ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษาและรูปแบบการเรียนต่างกันมีความเห็นต่อการบริการสื่อการศึกษาด้านคุณภาพของสื่อ ด้านการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อการบริการสื่อการศึกษาทั้ง 4 ด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

นันทิยา มงคล (2550) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 350 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ 2 ชั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 มีระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับปานกลาง ระดับปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการใช้เวลาในการโอนหรือคัดลอกข้อมูลนาน อยู่ในระดับมาก 2) ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีระดับปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 มีความต้องการให้มีแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ดังนี้ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีและสถานศึกษา จัดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในสถานศึกษาทุกแห่งและจัดอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตให้แก่ครู

บรรจง ภาสดา (2548) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพ มีปัญหาและความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ในเขตการศึกษา 11 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญในเขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 214 รูป ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์พร้อมที่จะรองรับการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มาใช้ในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.39 โดยมีสภาพด้านอาคารสถานที่มากที่สุด รองลงมาคือด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านบุคลากรตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า จังหวัดบุรีรัมย์ มีสภาพของเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มาใช้ในโรงเรียนมากที่สุด รองลงมา คือจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดชัยภูมิ ตามลำดับ 2) ปัญหาของเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่ รองลงมา คือด้านบุคลากรและด้านวัสดุอุปกรณ์ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ การวางแผนเตรียมอาคารสถานที่เพื่อการรองรับการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ในโรงเรียนตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์และความชำนาญทางด้านการใช้เอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา และขาดเครื่องถ่ายเอกสารและเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามที่ตั้ง พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และ 3) ความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ในเขตการศึกษา 11 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่ รองลงมาคือ ด้านบุคลากรและด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ โดยด้านอาคารสถานที่มีความต้องการงบประมาณในการบำรุงรักษาและซ่อมแซม ด้านบุคลากรมีความต้องการส่งเสริมและจัดให้มีโครงการอบรมสัมมนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านวัสดุอุปกรณ์มีความต้องการงบประมาณในการจัดซื้อ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามที่ตั้ง พบว่า ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ปรีชา กระแสร์(2543) ทำการศึกษาการปฏิบัติงานและคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. การปฏิบัติงานของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับน้อยและคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับพอใช้
2. บุคลากรทางการศึกษาที่จบการศึกษาสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษามีการปฏิบัติงานและคุณภาพการปฏิบัติงานสูงกว่า บุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ไม่จบการศึกษาที่มีการปฏิบัติงานและคุณภาพการปฏิบัติงานสูงกว่า บุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ไม่จบการศึกษาสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา
3. ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อการปฏิบัติงานและคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษา

วินัย วรวัตร (2548) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อกา ประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2553 ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อกาประชาสัมพันธ์ดังนี้

1. แนวโน้มบทบาทการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อกาประชาสัมพันธ์ เรียงตามความ สอดคล้องกันดังนี้ 1) อนุรักษ์สิ่งที่เป็นวัฒนธรรมเก็บไว้ในรูปแบบของสื่อต่างๆ 2) ประชาสัมพันธ์ ให้เห็นความสำคัญและบทบาทของสำนักงาน 3) สร้างกระแสให้บุคคลเกิดความรู้ความเข้าใจและ เห็นคุณค่าของงานวัฒนธรรม 4) เผยแพร่กิจกรรมต่างๆของสำนักงานสู่ชุมชน 5) แจ็งแนวทาง ปฏิบัติวัฒนธรรมที่เหมาะสมและถูกต้อง 6) เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานแก่ประชาชน 7) ปลุกเร้าจิตสำนึกในวัฒนธรรมให้คนไทยรักและหวงแหน 8) ชักชวนให้คนไทยเห็นแบบอย่าง ตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ 9) ปลุกฝังค่านิยมให้รักและหวงแหนวัฒนธรรม ไทย 10) แก้ไขภาพลักษณ์ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจไม่ถูกต้อง 11) สร้างความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันของบุคลากรในหน่วยงาน 12) ประชาสัมพันธ์ให้ ประเทศชาติเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก 13) เผยแพร่ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยไปสู่คนไทย และชาวต่างชาติอย่างทั่วถึง

2. แนวโน้มบทบาทการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อกาประชาสัมพันธ์ เรียงตามความ สอดคล้องกัน ดังนี้ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อวีดิทัศน์ วิดีทัศน์แบบดิจิตอล และ CD, DVD, VCD สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพนิ่งใช้รูปแบบการถ่ายทำและพิมพ์แบบดิจิตอล สื่อนิทรรศการ และการจัด กิจกรรมของมัลติมีเดีย อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อออนไลน์

3. รูปแบบของสื่อที่เหมาะสม คือ สื่อมีความหลากหลายทั้งเนื้อหา สาระช่องทางและ วิธีการสื่อสาร สื่อมีความทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ รวดเร็ว ทันสมัยตลอดเวลา สื่อมีความ เหมาะสมกับผู้รับสื่อ สื่อใช้ทุกรูปแบบขึ้นอยู่กับลักษณะกิจกรรม/โครงการ สื่อที่ใช้ในการเก็บรักษา เป็นสื่อที่คงทนถาวร สื่อมีรูปแบบเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการประชาสัมพันธ์ สื่อผ่าน กระบวนการออกแบบอย่างเหมาะสมโดยมีการประยุกต์/บูรณาการ ตามหลักและทฤษฎีทางด้าน เทคโนโลยีทางการศึกษาและหลักการทางด้านจิตวิทยาการศึกษาไปใช้ในการออกแบบ

4. แนวโน้มชนิดและลักษณะของสื่อและเทคโนโลยีเพื่อกาประชาสัมพันธ์ของ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2553 เรียงลำดับตามความสอดคล้องกัน ดังนี้

1) ชนิดของสื่อและเทคโนโลยีเพื่อกาประชาสัมพันธ์ ได้แก่ แผ่นป้ายโฆษณา สื่อวีดิทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ตัววีง สปอตโทรทัศน์

2) ลักษณะของสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สื่อที่ใช้ในการเก็บรักษาในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเข้าถูกกลุ่มตรงเป้าหมายกับความต้องการและความจำเป็น สื่อเน้นภูมิปัญญาไทยและคุณค่าของวัฒนธรรมไทย สื่อประสมเนื้อหาสอดคล้องกัน สื่อที่มีความหลากหลาย สื่อในการประชาสัมพันธ์มีลักษณะกระจายได้กว้างและรวดเร็ว มีการนำเสนออย่างสม่ำเสมอไม่ขาดตอน และสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มบุคคลต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง

5. แนวโน้มการได้มาของสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2553 เรียงลำดับตามความสอดคล้องกัน บุคลากรของสำนักงานผลิตเอง ให้บุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ผลิต บุคลากรจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกพร้อมกันผลิต พัฒนาสื่อ และนำไปใช้ประโยชน์ มีการประเมินสื่อก่อนนำไปใช้ บุคลากรที่เชี่ยวชาญของสำนักงานผลิตเป็นสื่อที่ทันสมัย

ศิริพันธ์ทิพย์ ชาลีวรรณ (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำนวน 327 คน เป็นครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่สอนปีการศึกษา 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จากการสุ่มแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยี (2) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ ดังนี้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) บทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

สุดนภา บำรุง (2554) ได้ทำการศึกษาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนนาคประสิทธิ์ มูลนิธิวัดบางช้างเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ ผู้บริหาร ครูสอน จำนวน 104 คน ผลการวิจัยพบว่า ด้านสภาพการใช้สื่อการสอนของผู้บริหาร ครูผู้สอน มีการใช้สื่อการสอนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง สื่อการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ เอกสาร ตำรา หนังสืออ่านประกอบ ด้านปัญหาของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้และทักษะการใช้และการผลิตสื่อการสอน ขาดความมั่นใจในการใช้สื่อการสอน ขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและการฝึกอบรมการใช้และการผลิตสื่อการสอน ด้านสถานที่ พบว่า สภาพห้องเรียนไม่เพียงพอและไม่เอื้อต่อการใช้และการฝึกสื่อการสอน ด้านความต้องการสื่อการสอน พบว่า มีความต้องการสื่อการสอนในระดับมาก โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อมัลติมีเดีย คอมพิวเตอร์ และสื่อการสอนประเภทกิจกรรมวิธีการ พบว่า ครูผู้สอนต้องการมากที่สุด คือ การฝึกปฏิบัติในระดับมาก คือการสาธิตและการศึกษานอกสถานที่ และส่วนความคิดเห็นของรูปแบบจำลองจากผู้เชี่ยวชาญสรุปรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษาได้ 10 ประเด็น ดังนี้ 1) นโยบายและเป้าหมายของของศูนย์สื่อการศึกษา 2) รูปแบบการจัดตั้งและการกิจของศูนย์สื่อการศึกษา 3) โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา 4) บุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์สื่อการเรียน 5) ระบบและประเภทการให้บริการของศูนย์สื่อการสอนการศึกษา 6) ประเภทของสื่อที่ให้บริการภายในศูนย์สื่อการศึกษา 7) สถานที่ตั้งของศูนย์สื่อการศึกษา 8) การจัดพื้นที่ใช้สอยของศูนย์สื่อการศึกษา 9) วิธีการคัดเลือกและการจัดหา วัสดุ อุปกรณ์สื่อการศึกษา 10) การประเมินคุณภาพสื่ออุปกรณ์การศึกษาของศูนย์สื่อการศึกษา นอกจากนี้รูปแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา โรงเรียนนาคประสิทธิ์ มูลนิธิวัดบางช้างเหนือ พบว่า รูปแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา โรงเรียนนาคประสิทธิ์ มูลนิธิวัดบางช้างเหนือ ผ่านการรับรองในระดับมาก สมควรนำไปประยุกต์ปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

สมิทธิ โพธิ์เจริญ (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่ สำนักเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการบริการสื่อการสอน ด้านคุณภาพของสื่อ โดยรวม พบว่า สื่อมีความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย 3.38 ด้านการให้บริการ โดยรวม พบว่า การให้บริการมีคุณภาพอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.05 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีคุณภาพอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.09 ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก มีคุณภาพอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.93 ด้านการให้ความรู้ตามเนื้อหากระบวนการวิชา พบว่า สื่อการให้ความรู้ตามเนื้อหากระบวนการวิชา มีคุณภาพอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.94 ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวม การประชาสัมพันธ์ต่อการบริการสื่อการศึกษา มีคุณภาพอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.33 และ 2) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อมรรัตน์ เหล็กกล้า (2554) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิธีการใช้สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา พบปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 นอกจากนี้ความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาด้านการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และมีความต้องการพัฒนาด้านเทคนิควิธีการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ปัจจัยด้านชีวะสังคม ได้แก่ ประสบการณ์และการพัฒนาศักยภาพของครูสอน มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยภายนอกด้านงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาด้านเทคนิคการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำหรับปัญหาความต้องการพัฒนาและข้อเสนอแนะที่สำคัญ พบว่า ขาดผู้เชี่ยวชาญอบรมให้ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูผู้สอน ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า การได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐบาล ด้านงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา

ดวงกมล กิ่งจำปา (2555) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู พบว่า ครูและสถานศึกษาส่วนใหญ่มีจุดประสงค์การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามากที่สุดคือ เพื่อการเรียนการสอน ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามากที่สุดคือปัญหาการใช้วิธีการทางระบบ (บทเรียนสำเร็จรูป, ชุดการเรียนการสอน, คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาและการใช้สื่อผสม) เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ใช้มากที่สุดของครูคือ เครื่องมือหรืออุปกรณ์การสอน ประเภทของเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เป็นปัญหาในการใช้งานของครูมากที่สุดคือ ประเภทวิธีการทางระบบ ประเภทของ

เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ต้องการใช้งานของครูมากที่สุดคือ ประเภทวัสดุการสอน โรงเรียนจัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ ให้บริการทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยเฉพาะ มากที่สุดคือ ไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายหรือให้การสนับสนุนและส่งเสริมความสามารถใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู และแหล่งความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ มากที่สุดคือ จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

สายสุดา ปั้นตระกูล, กาญจนา เผือกคง, ปริศนา มัชฌิมา (2555) ได้ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย 1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า หลักในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เลือกเนื้อหาของหน่วยการเรียนการสอน ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงระยะเวลาที่เหมาะสมกับวัยและสามารถยืดหยุ่นได้ตามความสนใจของเด็ก โดยจัดเตรียมและคัดเลือกสื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีโรงเรียน ประเภทเครื่องเล่นซีดีหรือดีวีดี และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และการสร้างสื่อการเรียนการสอน 2) การประเมินสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน คือ ด้านสภาพการใช้ พบว่าครูสามารถใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อการสอนได้ทุกวิชา เด็กมีโอกาสได้ใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อการเรียนรู้ และตำแหน่งในการจัดวางคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยีมีความเหมาะสม ด้านปัญหาในการจัดการเรียนการสอน พบว่างบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาสื่อ/ซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ส่งผลให้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ/ฮาร์ดแวร์ไม่เพียงพอ และ ขาดความเข้าใจในการจัดเตรียม คัดเลือกสื่อและอุปกรณ์

จุฑามาศ กาญจนธรรม (2558) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 คือ 1) การสร้างกำลังคนให้มีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) การสนับสนุนการเรียนการสอนด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีและการสื่อสารในการบริหารจัดการ โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐานของแต่ละข้อสูงตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยควอไทล์ตั้งแต่ 1.50 ลงมา การจัดสนทนากลุ่มเพื่อประเมินรูปแบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการใน

สถานศึกษา กับผู้เชี่ยวชาญ 8 คน ผลปรากฏว่า ทุกคนมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าเหมาะสม และเป็นไปได้ การประเมินความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 100 คน พบว่า รูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการบริหารจัดการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีความเห็นด้วยและเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

มนต์ฤดี ถือสมบัติ (2556) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับครูที่อยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติ ด้านหลักสูตรและด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นต่อการปฏิบัติ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก 3) การศึกษาข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการนิเทศภายในผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลางและปฏิบัติต่อผู้ได้รับการนิเทศอย่างเสมอภาค ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดหาสื่อให้เหมาะสมกับเวลาและลักษณะวิชาภาษาอังกฤษ และ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูนำผลงานวิจัยไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

อภิญา รัตนโกเมศ (2552) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ทั้งด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้าน

ที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุดตามลำดับคือ การวัดและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการและการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน 2)แนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 1)ด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ มีแนวทางการดำเนินการคือ ให้ความรู้แก่บุคลากร ประชุมระดมสมอง ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประสานส่งงาน และติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ จัดทำสารสนเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และจัดโครงการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง 2)ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีแนวทางการดำเนินการคือ ให้ความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง พัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่ครูผู้สอน ส่งเสริมการจัดทำแบบเรียน e-Learning และจัดประชุมเพื่อประเมินผลสำเร็จและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการเผยแพร่สื่อวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีเนื้อหาตรงตามหลักสูตร จัดทำคลังข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ คิดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อการใช้งานทั้งด้านการบริหารและการวัดการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล มีแนวทางการดำเนินการคือ อบรมบุคลากรให้สามารถใช้โปรแกรมการวัดและประเมินผลจัดเก็บข้อมูลการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและปัจจุบัน วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายบุคคลรายวิชา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ เก็บหลักฐานการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และจัดประชุมเพื่อประเมินผลความสำเร็จและอุปสรรคในการดำเนินงาน

โมดาเรส (Modaress, 1987, pp. 1177-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ โปรแกรมเทคโนโลยีทางการสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ ของกลุ่มประเทศโอเปค (OPEC Countries) ในตะวันออกกลาง ผลการวิจัยสรุปว่า วัสดุ อุปกรณ์ทางการสอนต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยมีส่วนมากเป็นของเก่ามากกว่าของใหม่รูปแบบของสื่อที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นหนังสือ วารสาร และแผ่นที่ ส่วนเทปบันทึก สไลด์ ซอร์ฟแวร์ของคอมพิวเตอร์ และบทเรียนโปรแกรมมีให้บริการเป็นส่วนน้อย นอกจากนั้นยังพบว่างบประมาณด้านสื่อของมหาวิทยาลัยยังมีไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากรทางด้านสื่อ ผู้บริหารต้องรับผิดชอบงานทางด้านสื่อด้วย จึงไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ และบุคลากรในส่วนต่างๆ ยังมีน้อย จากการศึกษายังพบอีกว่าการบริการด้านสื่อยังไม่มีประสิทธิภาพ สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับสื่อ ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ การจัดการอบรมด้านสื่อการศึกษา พบว่า ยังมีน้อย เพราะมหาวิทยาลัยยังยึดมั่นในระบบการสอนแบบเก่าๆ ที่เคยปฏิบัติมา

เมอร์เลย์ (1999) ศึกษากรณีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในมลรัฐโฮไอโอ สหรัฐอเมริกา จากการสัมภาษณ์ครูสังคมศึกษา ระดับ

มัธยมศึกษาพบว่า ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย แหล่งเงินทุน การสนับสนุนจากชุมชน ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยและความแม่นยำ ทักษะ ความชำนาญและประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นมีอิทธิพลต่อการใช้สารสนเทศในการสอนของครูสังคม และครูสังคมศึกษายังมีความกระตือรือร้น ตื่นตัวในการสืบค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และมีการติดต่อข่าวสารเหตุการณ์ของโลกปัจจุบัน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ เป็นเครื่องมือ ดังนั้นครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาควรสนับสนุน ด้านงบประมาณ การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและตัวครูเองต้องมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอีกด้วยเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน

รูสเซล (Rusel, 1981) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนประกอบการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโอเรกอน พบว่า สื่อการสอนที่อาจารย์ในคณะต่างๆ ใช้บ่อยมากที่สุด คือ สไลด์ ภาพโป่งใส ฟิล์มภาพยนตร์ แถบวีดิทัศน์ละเทปเสียง อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรจะมีการสนับสนุนให้มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนบุคลากรที่ทำหน้าที่ผลิตสื่อต่างๆ เช่น สไลด์ ภาพโป่งใส ฟิล์มภาพยนตร์ แถบวีดิทัศน์ละเทปเสียง ตามความต้องการของอาจารย์ โดยอาศัยแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุน การดำเนินการของหน่วยบริการสื่อการศึกษาได้

แวนดรอป (Vandrop, 1986) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารกับการใช้นวัตกรรม พบว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะนำนวัตกรรมไปใช้มากที่สุด ตัวแปรที่สำคัญในการใช้นวัตกรรม ได้แก่ วิธีการปฏิบัติและรูปแบบขององค์กรของหน่วยงานที่ใช้นวัตกรรม ผู้บริหารควรมีบทบาทเป็นทั้งผู้มีส่วนในการใช้และควบคุมดูแลการใช้ ขณะที่กระบวนการใช้นวัตกรรมจะเริ่มจากสภาพการทำงานที่เป็นแบบดั้งเดิม การนำกลวิธีเฉพาะตามแนวทางการใช้นวัตกรรมเข้าไปปฏิบัติจนกระทั่งมีการปฏิบัติที่เป็นปกติตามความเคยชินของผู้ใช้องค์กรในที่สุด

นุฟเฟอร์ (Knupfer, 1988) ได้ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการสอน พบว่า ครูจำนวนมากไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ เนื่องจากขาดอุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ และสถานที่จัดการเรียน ผู้บริหารไม่สนับสนุน เพราะขาดความรู้และสงสัยว่าจะมีผลคุ้มไหม ขาดวัตถุประสงค์ในการสอน และแผนการสอน ขาดผู้รับผิดชอบอย่างแท้จริงที่ต้องมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีเวลาสอนและฝึกใช้ ขาดการอบรมครู

กูร์ (Gurr David, 2000) ศึกษาวิจัยผลกระทบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อการทำงานของผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมนักเรียนออกสเตเรอียให้พร้อมสำหรับการทำงานและการใช้ชีวิตที่เป็นทั้งผู้บริหาร โภคและผู้สร้างความรู้ในทศวรรษที่ 21 โดยใช้ศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มที่ในการพัฒนาการเรียนการสอน 3 ด้าน คือ การใช้บริการสารสนเทศ การสื่อสารระหว่างครูและนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียนและการสร้างและการ

ใช้ความรู้และการปรับทักษะ สื่อการเรียนรู้และแหล่งสารสนเทศ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จคือ 1) ด้านนักเรียน คือ การมีความรู้เรื่องเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการทำงานและการเรียนรู้ตลอดชีวิตแสวงหาแนวทางการจัดการศึกษาและการวัดผลการเรียน การเพิ่มโอกาส ขยายโอกาสและโอกาสที่เสมอภาคการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศกระตุ้นให้นักเรียน มีวิสัยทัศน์และความเข้าใจระดับโลก ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากเนื้อหาที่ข้ามพ้นจากภายนอกห้องเรียน 2) ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครู คือ การพัฒนากลยุทธ์ซึ่งให้ความสำคัญต่อระยะเวลาช่วงต่างๆในการยอมรับเทคโนโลยีของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องคุณภาพของภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ของผู้จัดการศึกษาและผู้นำโรงเรียนซึ่งเป็นทั้งผู้ใช้เทคโนโลยีจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ผู้นำประชาชนและผู้นำการเปลี่ยนแปลง การมีโอกาสดำเนินการพัฒนาวิชาชีพของตนในเวลาอันเหมาะสม โดยโครงการพัฒนาวิชาชีพเหล่านี้จะต้องสามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพ และการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน นอกจากนี้การเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยกระบวนการการพัฒนาวิชาชีพควรเป็นหนึ่งในของงาน กลยุทธ์ในการบริหารด้านเทคนิคและสนับสนุนแก่ครู การตระหนักถึงบทบาทใหม่ที่เพิ่มขึ้นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆในการทำงานเป็นทีมร่วมกับครู การออกแบบโครงการศึกษาสำหรับครูขึ้นใหม่ซึ่งรวมถึงหลักสูตรวิชาชีพในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ครูมีความพร้อมต่อสังคมสารสนเทศและได้นำเสนออุปสรรคสำคัญของครูในการยอมรับเทคโนโลยี คือ อายุ ภาระงาน ชิดจำกัดเรื่องเวลา และการขาดโอกาสในการใช้เทคโนโลยี 3) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความสามารถของโรงเรียนและนักเรียนในการเข้าถึงโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีความเร็วสูงขึ้นเรื่อยๆ การมีโครงสร้างที่เชื่อถือได้ มีราคาเหมาะสมและสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ ที่ตั้งของเครื่องคอมพิวเตอร์ แนวทางการเชื่อมต่อและการบริหารเครือข่าย การมีกลยุทธ์ในการรับความอุดหนุนทางการเงินและการวางแผนการลงทุนและค่าใช้จ่ายต่อเนื่องที่สูงในการก้าวตามให้ทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความต้องการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาสูงแต่มีปัญหาในด้านต่างๆ ซึ่งหัวใจสำคัญของการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ต้องมีการส่งเสริม พัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ให้คำแนะนำปรึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในด้านการจัดการเรียนการสอนของครู การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการสอนตลอดจนใช้เทคนิคการพัฒนาเพื่อตอบสนองและส่งเสริมพัฒนาครูให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามสภาพการณ์ รวมทั้งการปฏิรูปการศึกษา ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 4,861 จากจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 67 โรงเรียน

3.1.2 ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน(Multi-Stage Random Sapling) การสุ่มตัวอย่างดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดหรือจำนวนโรงเรียนตัวอย่าง ร้อยละ 20 ของจำนวนโรงเรียน 67 โรงเรียน ได้มา 15 โรงเรียน หลังจากนั้นทำการสุ่มโรงเรียนตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ด้วยวิธีการจับสลาก ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 รายชื่อโรงเรียนตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	จำนวนทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียนตัวอย่าง
ใหญ่	37	8	<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนโยธินบูรณะ 2. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา 3. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 4. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย 5. โรงเรียนวัดอินทาราม 6. โรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์ (วัดน้อยใน)ในพระราชูปถัมภ์ 7. โรงเรียนสตรีวิทยา 8. โรงเรียนนวมวิทย์
กลางและเล็ก	30	7	<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ 2. โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ 3. โรงเรียนโยธินบูรณะ ๒ (สุวรรณสุทธาราม) 4. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม 5. โรงเรียนไชยฉิมพลีวิทยาคม 6. โรงเรียนวัดสังเวช 7. โรงเรียนมัธยมกษัตริย์วิทยาลัย
รวม	67	15	

ขั้นตอนที่ 2 เลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 15 โรงเรียน โรงเรียนๆ ละ 21 คนตามตำแหน่งในโรงเรียน คือ ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนโรงเรียนละ 5 คน และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 2 คน ผู้บริหาร 61 คน ครู 254 คน รวมจำนวนตัวอย่าง 315 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended) เพื่อถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยของบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา กำหนดเป็นช่วงคะแนน ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.24 – 5.00 แปลความว่า มีการส่งเสริมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.43 – 4.23 แปลความว่า มีการส่งเสริมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.62 – 3.42 แปลความว่า มีการส่งเสริมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.61 แปลความว่า มีการส่งเสริมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แปลความว่า มีการส่งเสริมน้อยที่สุด

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริม ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความและรายงานการวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิด หลักการ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการ

เรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา 7 ด้าน เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

3.3.2 สร้างแบบสอบถามการสร้างแบบสอบถามตามมาตรฐานค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน

3.3.3 สร้างแบบสัมภาษณ์แนวปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา 7 ด้าน หลังจากสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเนื้อหาครอบคลุม ถูกต้อง และเหมาะสมตลอดจนการใช้ภาษา สำนวน ศัพท์ทางวิชาการ ที่ใช้ในแบบสอบถามถูกต้องชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น

3.3.4 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงให้ครอบคลุมด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ในการวิจัย

3.3.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลอง (Try out) กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จำนวน 60 คน ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาวัดธาตุทองและโรงเรียนมัธยมศึกษาหอวัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 โดยผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น พบว่า ข้อคำถามด้านบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha) = 0.95

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การใช้แบบสอบถาม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 รวม 315 ฉบับ โดยการแบ่งเป็นแบบสอบถามของผู้บริหาร 61 ฉบับ และแบบสอบถามของครูโรงเรียน จำนวน 254 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งและรับด้วยตนเอง

3.4.2 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 315 ฉบับ ได้รับคืน 315 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยแยกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 61 คน และครู 254 คน

2. การใช้แบบสัมภาษณ์

วิธีการเก็บข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนทั่วไป 2 โรงเรียน และ โรงเรียนในฝัน 1 โรงเรียน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และ ใช้สถิติ ดังนี้

3.5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

3.5.3 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบ t-test

3.5.4 ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาข้อเสนอแนะ บทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน (Descriptivist)

1. ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ค่ามัชฌิมเลขาคณิตหรือค่าเฉลี่ย (Mean = \bar{X})

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ทดสอบค่า t (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบถาม

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 3 โรงเรียน เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

4.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบถามจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด สถาบันที่จบการศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) และ ขนาดโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหาร	61	19.37
2. ครู	254	80.63
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
1. จบปริญญาตรี	143	45.40
2. จบปริญญาโทและจบปริญญาเอก	172	54.60
สถาบันที่จบการศึกษา		
1. สถาบันรัฐ	250	79.37
2. สถาบันเอกชน	65	20.63
ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net)		
1. สูงกว่าระดับชาติ	169	53.65
2. ต่ำกว่าระดับชาติ	146	46.35
ขนาดโรงเรียน		
1. ขนาดเล็กและขนาดกลาง	147	46.66
2. ขนาดใหญ่	168	53.34
รวม	315	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู (ร้อยละ 80.63) ส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 53.34) ส่วนใหญ่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าระดับชาติ (ร้อยละ 53.65) ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก (ร้อยละ 54.60) และส่วนใหญ่จบการศึกษาจากสถาบันของรัฐ (ร้อยละ 79.37)

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน การฝึกอบรมและพัฒนาครู การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และคุณภาพการใช้เทคโนโลยี ตามตารางที่ 4.2 – 4.9

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 7 ด้าน

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการส่งเสริม			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม	4.45	0.54	1	มากที่สุด
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี	4.31	0.55	6	มากที่สุด
ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน	4.33	0.54	4	มากที่สุด
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู	4.38	0.52	2	มากที่สุด
ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี	4.34	0.52	3	มากที่สุด
ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี	4.31	0.51	5	มากที่สุด
ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	4.30	0.52	7	มากที่สุด
รวม	4.35	0.53	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 7 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา คือ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.38$) และด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.30$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม

การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม	ระดับการส่งเสริม			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ผู้บริหารกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร	4.45	0.53	2	มากที่สุด
ผู้บริหารแจ้งนโยบายทิศทางของโรงเรียนในการเน้นให้สอนโดยใช้เทคโนโลยี	4.44	0.53	3	มากที่สุด
ผู้บริหารจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.43	0.56	5	มากที่สุด
ผู้บริหารส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูใช้เทคโนโลยีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.50	0.53	1	มากที่สุด
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ให้เหมาะสม	4.40	0.53	6	มากที่สุด
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนจัดการเรียนรู้	4.43	0.53	4	มากที่สุด
รวม	4.45	0.54	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูใช้เทคโนโลยีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.49$) และ ผู้บริหารแจ้งนโยบายทิศทางของโรงเรียนในการเน้นให้สอนโดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ให้เหมาะสม ($\bar{X} = 4.40$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี

การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี	ระดับการส่งเสริม			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ผู้บริหารจัดให้มีทีมงานดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน	4.39	0.57	1	มากที่สุด
ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้แก่ครู	4.20	0.61	6	มากที่สุด
ผู้บริหารจัดให้มีสถานที่สำหรับการจัดการเรียนรู้ ที่มีความเหมาะสม	4.38	0.55	2	มากที่สุด
ผู้บริหารจัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์ อย่างเหมาะสม	4.34	0.53	3	มากที่สุด
ผู้บริหารสำรวจความพร้อม ความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ	4.30	0.52	4	มากที่สุด
ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้เทคโนโลยี นำข้อมูลการใช้งานครบถ้วนและปรับปรุง	4.24	0.57	5	มากที่สุด
รวม	4.31	0.55	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีทีมงานดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดให้มีสถานที่สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.38$) และ ผู้บริหารจัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์ อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้แก่ครู ($\bar{X} = 4.20$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน

การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน	ระดับการส่งเสริม			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ผู้บริหารสำรวจความต้องการของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี	4.33	0.56	4	มากที่สุด
ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู	4.30	0.52	6	มากที่สุด
ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้อย่างเพียงพอ	4.34	0.53	3	มากที่สุด
ผู้บริหารจัดสรรสนับสนุนการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู	4.29	0.53	7	มากที่สุด
ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยีและอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.35	0.56	2	มากที่สุด
ผู้บริหารสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้อ	4.38	0.55	1	มากที่สุด
ผู้บริหารติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ	4.32	0.54	5	มากที่สุด
รวม	4.33	0.54	-	มากที่สุด

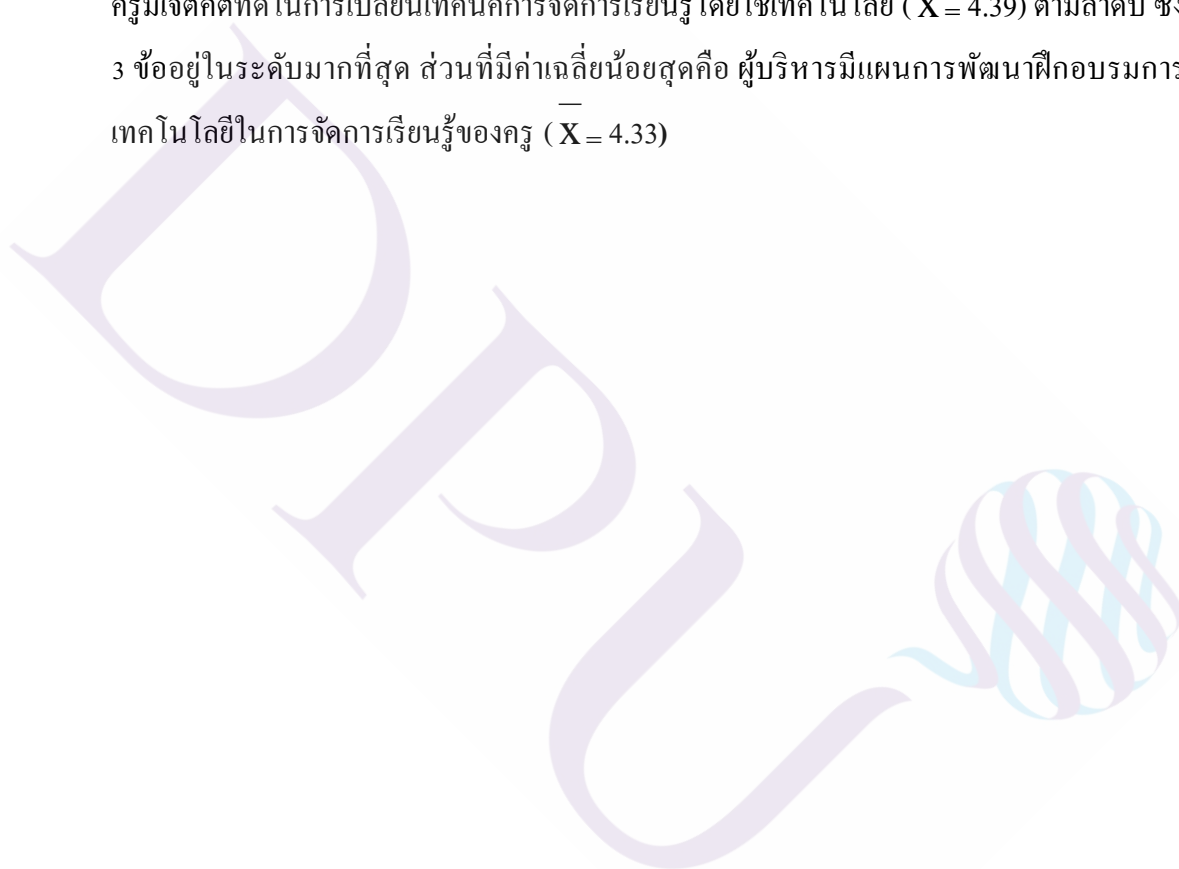
จากตารางที่ 4.5 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้อ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยีและอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.35$) และ ผู้บริหารสนับสนุน

งบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้อย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ ซึ่ง ทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารจัดสรรสนับสนุนการจัดทำวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู ($\bar{X} = 4.29$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู

ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู	ระดับการส่งเสริม			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ผู้บริหารมีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู	4.33	0.52	7	มากที่สุด
ผู้บริหารจัดทำโครงการอบรมในด้านการใช้เทคโนโลยีให้กับครูในสถานศึกษา	4.37	0.53	6	มากที่สุด
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง	4.38	0.52	5	มากที่สุด
ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.43	0.53	1	มากที่สุด
ผู้บริหารวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี	4.39	0.50	3	มากที่สุด
ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.40	0.53	2	มากที่สุด
ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	4.39	0.51	4	มากที่สุด
รวม	4.38	0.52	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมา คือ ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.40$) และ ผู้บริหารวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ผู้บริหารมีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี

ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี	ระดับการส่งเสริม			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ผู้บริหารให้ความสำคัญในการเข้ารับการอบรมของครูด้วยการสังเกตและเปิด-ปิด การอบรมด้วยตนเอง	4.39	0.53	1	มากที่สุด
ผู้บริหารมีการประเมินผลการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ของครูทุกครั้งด้วยตนเอง	4.35	0.49	2	มากที่สุด
ผู้บริหาร นิเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.52	3	มากที่สุด
ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างกัลยาณมิตร	4.31	0.52	5	มากที่สุด
ผู้บริหารจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามการนิเทศการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู	4.33	0.54	4	มากที่สุด
รวม	4.34	0.52		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการเข้ารับการอบรมของครูด้วยการสังเกตและเปิด-ปิด การอบรมด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการประเมินผลการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ของครูทุกครั้งด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.35$) และ ผู้บริหาร นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.33$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.31$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี	ระดับการส่งเสริม			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี	4.32	0.53	4	มากที่สุด
มีการส่งเสริมให้ครูมีบทบาทร่วมการกำกับและใช้เทคโนโลยี	4.32	0.52	3	มากที่สุด
มีการจัดเก็บข้อมูลในการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ	4.29	0.53	6	มากที่สุด
มีการดูแลให้ครูใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	4.32	0.49	2	มากที่สุด
ผู้บริหารดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ	4.28	0.50	7	มากที่สุด
ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.50	1	มากที่สุด
ผู้บริหารนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูมาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง	4.31	0.48	5	มากที่สุด
รวม	4.31	0.51	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ มีการดูแลให้ครูใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.32$) และ มีการส่งเสริมให้ครูมีบทบาทร่วมการกำกับและใช้เทคโนโลยี

($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือผู้บริหาร
ดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ($\bar{X} = 4.28$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้
เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี

ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	ระดับการส่งเสริม			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
มีการส่งเสริมให้มีระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ	4.32	0.49	2	มากที่สุด
มีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ ทางเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	4.34	0.49	3	มากที่สุด
มีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน	4.39	0.50	1	มากที่สุด
มีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	4.13	0.58	4	มาก
รวม	4.30	0.52	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา คือ มีการส่งเสริมให้มีระบบการทำงานของเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.32$) และ มีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ ทางเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือ มีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน($\bar{X} = 4.13$)

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามตำแหน่ง ตามวุฒิการศึกษาสูงสุด ตามสถาบันที่จบการศึกษา ตามผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) และตามขนาดของโรงเรียน ตามตารางที่ 4.10 – 4.15

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามตำแหน่ง

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	ตำแหน่ง				t	P
	ผู้บริหาร		ครู			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม	4.70	0.40	4.39	0.42	5.228	.362
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี	4.56	0.36	4.25	0.43	5.749	.040*
ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน	4.54	0.44	4.28	0.41	4.432	.331
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู	4.57	0.40	4.34	0.41	3.847	.536
ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี	4.55	0.43	4.29	0.41	4.501	.171
ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี	4.45	0.41	4.27	0.41	2.978	.550
ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	4.42	0.42	4.26	0.40	2.726	.336
รวม	4.54	0.41	4.30	0.41	4.208	.332

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.10 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครู ($\bar{X} = 4.54 > \bar{X} = 4.30$) ส่วนค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงที่สุดของผู้บริหาร คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาคือด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.57$) และด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.56$) ตามลำดับ ส่วนกลุ่มครู พบว่า ค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการ

ส่งเสริม ($\bar{X} = 4.39$) เช่นเดียวกับกลุ่มผู้บริหาร รองลงมา คือ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.34$) และด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามวุฒิการศึกษาสูงสุด

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	วุฒิการศึกษาสูงสุด				t	P
	ปริญญาตรี		ปริญญาโทและปริญญาเอก			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม	4.37	0.39	4.51	0.45	-2.946	.000*
2. ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี	4.22	0.41	4.38	0.44	-3.285	.083
3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน	4.25	0.38	4.40	0.46	-3.255	.000*
4. ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู	4.30	0.39	4.45	0.43	-3.174	.002*
5. ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี	4.24	0.38	4.42	0.45	-3.861	.000*
6. ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี	4.24	0.39	4.36	0.43	-2.564	.004*
7. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	4.24	0.39	4.34	0.42	-2.038	.025*
รวม	4.27	0.39	4.41	0.44	-3.017	.016*

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.11 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่าโดยภาพรวม ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยบทบาทไม่แตกต่างกัน คือผู้บริหารที่จบปริญญาโทและปริญญาเอกในด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี คือด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี มากกว่าผู้บริหารที่จบปริญญาตรี แต่เมื่อพิจารณา

ด้าน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามสถาบันที่จบการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	สถาบันที่จบการศึกษา				t	P
	สถาบันรัฐ		สถาบันเอกชน			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม	4.43	0.43	4.50	0.42	.149	.700
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี	4.28	0.43	4.42	0.41	.202	.654
ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน	4.29	0.42	4.47	0.46	.239	.040
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู	4.35	0.42	4.52	0.40	.290	.257
ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี	4.31	0.43	4.44	0.41	.014	.907
ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี	4.29	0.42	4.38	0.40	.032	.859
ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	4.27	0.41	4.40	0.40	.012	.912
รวม	4.32	0.42	4.45	0.41	.134	.618

* P < 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามสถาบันที่จบการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและครูที่จบสถาบันเอกชนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสถาบันรัฐ ($\bar{X} = 4.45 > \bar{X} = 4.32$) ส่วนค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุดของสถาบันเอกชน คือ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมาคือด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ($\bar{X} = 4.50$) และด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน ($\bar{X} = 4.47$) ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสถาบันรัฐ พบว่า ค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุด ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมา คือด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.35$) และด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net)

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net)				t	P
	สูงกว่าระดับชาติ		ต่ำกว่าระดับชาติ			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม	4.43	0.46	4.47	0.40	-.725	-1.779*
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี	4.28	0.43	4.34	0.43	-1.323	.689
ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน	4.29	0.45	4.38	0.40	-1.841	.177
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู	4.32	0.42	4.46	0.41	-2.818	.771
ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี	4.28	0.43	4.41	0.41	-2.695	.623
ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี	4.29	0.41	4.33	0.41	-.716	.541
ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	4.25	0.40	3.35	0.41	-2.335	.291
รวม	4.31	0.43	4.25	0.41	-1.777	.441

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยบทบาทไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	ขนาดของโรงเรียน				t	P
	ขนาดเล็กและขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม	4.47	0.40	4.43	0.46	.870	.001*
2. ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี	4.35	0.43	4.27	0.43	1.504	.544
3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน	4.38	0.41	4.28	0.45	2.019	.249
4. ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู	4.46	0.42	4.32	0.41	2.989	.628
5. ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี	4.41	0.41	4.28	0.43	2.875	.782
6. ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี	4.33	0.41	4.29	0.41	.905	.372
7. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี	4.36	0.41	4.24	0.40	2.534	.193
รวม	4.39	0.41	4.30	0.43	1.956	.395

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและครู ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ส่วน ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี และด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 โรงเรียน เกี่ยวกับบทบาท
ของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและ
ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 โรงเรียน แบ่งเป็น
โรงเรียนทั่วไป 2 โรงเรียน และโรงเรียนในฝัน 1 โรงเรียน

หัวข้อ	สภาพการปฏิบัติ	ปัญหา อุปสรรค
ด้านการกำหนดนโยบาย และแผนการส่งเสริม	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <p>-โรงเรียนกำหนดให้ครูนำเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีให้ครบทุกห้องเรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง</p> <p>-ให้ครูผู้สอนนำเทคโนโลยี สื่อการสอน มาใช้ในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 และให้ครูได้ปฏิบัติจริง</p> <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <p>-มีนโยบายให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้เทคโนโลยี เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการศึกษา 4.0 มีการจัดให้มีห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ห้องสืบค้น ห้องศูนย์การเรียนรู้ฯ ทุกกลุ่มสาระ</p>	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <p>-ครูส่วนใหญ่ยังไม่ใช้เท่าที่ควรเนื่องจากมีภาระงานสอนและงานอื่นทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการไม่พอ</p> <p>-เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตของกระทรวงไม่เสถียรและเพียงพอต่อบุคลากรและนักเรียนโรงเรียนจึงมีการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม</p> <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <p>-ครูบางรายวิชาที่ไม่มีการใช้จริงและครูไม่มีการพัฒนาอย่างจริงจังจึงเกี่ยวกับการนำเนื้อหาวิชามาประยุกต์ให้เข้ากับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน</p>

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

หัวข้อ	สภาพการปฏิบัติ	ปัญหา อุปสรรค
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -จัดให้มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพียงพอและครอบคลุม -จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบดูแลระบบต่าง ๆ ของเทคโนโลยีโดยตรง -มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานส่งเสริมในเรื่องระบบเสียง ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการเรียนการสอนในห้องเรียน 	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -ยังไม่ได้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี	<p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีการจัดระบบเทคโนโลยีเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอนของครูโดยหน่วยงานภายนอก 	<p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญ -บุคลากรบรรจุใหม่
ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -โรงเรียนจัดงบประมาณให้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการดำเนินการ -จัดงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้อย่างเพียงพอ และทันเวลาการใช้งาน <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีแผนโครงการในการสนับสนุนครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีการจัดสรรอย่างเพียงพอ

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

หัวข้อ	สภาพการปฏิบัติ	ปัญหา อุปสรรค
ด้านการฝึกอบรมและ พัฒนาครู	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -จัดอบรมเทคโนโลยีให้ครูภายในโรงเรียน -ส่งครูไปอบรมภายนอกโรงเรียนแล้วมาขยายภายในโรงเรียน <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีการจัดอบรมภายในโรงเรียนปีละ 1 ครั้ง -มีการส่งบุคลากรไปอบรมภายนอกโรงเรียน 	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -ครูมีภาระงานอื่น ๆ และการสอนมาก ต้องมีการจัดการอบรมถึง 2 ครั้ง -หลังการอบรมครูได้นำความรู้ที่ได้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนน้อย <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -
ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -จากแผนการจัดการเรียนการสอน -การนิเทศการสอน -ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานของนักเรียน -จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงานต่าง ๆ <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน 	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -ครูส่วนใหญ่ยังไม่สามารถนำเสนอผลงานได้ -ครูยังไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและนำใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน -บางคนไม่มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีและยังไม่นำไปใช้ในการสอน(ครูอาวุโส) <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้นิเทศไม่นิเทศสม่ำเสมอและผู้ที่ได้รับนิเทศไม่นำมาปรับปรุงเท่าที่ควร

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

หัวข้อ	สภาพการปฏิบัติ	ปัญหา อุปสรรค
<p>ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี</p>	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีการจัดเวทีประกวดสื่อนวัตกรรม -ประเมินจากผลงานของนักเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีการส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ -ปรับปรุงซ่อมแซมเทคโนโลยีพร้อมใช้งานตลอดเวลา 	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่มีผลงานและการสร้างนวัตกรรมน้อย <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -บุคลากรยังขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี
<p>ด้านการส่งเสริมคุณภาพการใช้เทคโนโลยี</p>	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีการกำกับติดตาม ประเมินและพัฒนาครูหลายรูปแบบด้านเทคโนโลยี -โรงเรียนมีการประกวดสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีการเรียนการสอนและแสดงผลงานของครูและนักเรียน <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีการปรับปรุงเทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา 	<p>1. โรงเรียนทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -ครูบางคนไม่ได้ส่งผลงานทำให้ไม่สามารถปรับปรุงด้านคุณภาพของสื่อที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้เท่าที่ควร <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากครูผู้ใช้เทคโนโลยีไม่มีความชำนาญ

4.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ปัญหา

พบว่าด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมครูมีภาระงานอื่นซึ่งนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนมากจึงทำให้ไม่สามารถดำเนินตามนโยบายของผู้บริหารได้ ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีระบบอินเตอร์เน็ตของกระทรวงไม่เสถียรและขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครูบุคลากรมีภาระงานอื่นจึงทำให้ต้องมีการจัดอบรม 2 ครั้ง ด้านกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีเมื่อครูได้รับการนิเทศยังไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน (ครูอาวุโส) ด้านการส่งเสริมคุณภาพการใช้เทคโนโลยีครูส่วนใหญ่ขาดความชำนาญในการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร และครู ดังนี้

1) บทบาทของผู้บริหาร

1.1 บริหารควรเป็นแบบอย่างในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการและบริหารงานภายในโรงเรียน

1.2 ควรมีนโยบายประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความตระหนักมองเห็นคุณค่าความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีมาจัดการเรียนการสอน

1.3 ควรสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น

1.4 ควรสนับสนุนพัฒนาการใช้เทคโนโลยีด้านการจัดการเรียนรู้ของครู

1.5 ควรจัดอบรมเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.6 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ อยู่เสมอ

1.7 ควรส่งเสริมให้ครูจัดนิทรรศการเพื่อนำเสนอผลงานทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่เพื่อนครูด้วยกันซึ่งเป็นการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ในวิชาชีพด้านการใช้เทคโนโลยี

1.8 ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมประกวดแข่งขันการสร้างสื่อเทคโนโลยีภายใน
โรงเรียน

1.9 ควรสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการทำเอกสารการสอน
และการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน

2) บทบาทของครู

2.1 ควรผลิตสื่อ และประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ให้มากขึ้น

2.2 ควรใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านมือถือผ่าน
เครือข่ายสังคมออนไลน์เมื่อพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนในยุคใหม่ใช้โซเชียลมีเดีย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยม 2. เพื่อเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยม จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด สถาบันที่จบการศึกษาของรัฐหรือเอกชน ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) และขนาดของโรงเรียน 3. เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะแนวทางและบทบาทของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามตำแหน่ง เป็น ผู้บริหารจำนวน 61 คน และครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 2 คน จำนวน 254 คน รวม 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการส่งคืน จำนวน 315 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard) การทดสอบความแตกต่างค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้ง 7 ด้านประกอบด้วย

ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ด้านการกำกับติดตามการใช้

เทคโนโลยี ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู ส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าระดับชาติ มีวิถีทางการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก และส่วนใหญ่จบการศึกษาจากสถาบันของรัฐ

2. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีดังนี้

2.1 การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมการจําอบรมให้ครูใช้เทคโนโลยีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ให้เหมาะสม

2.2 การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีทีมงานดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้แก่ครู

2.3 การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารจัดสรรสนับสนุนการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู

2.4 การฝึกอบรมและพัฒนาครู พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการ

เรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารมีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู

2.5 การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการเข้ารับการอบรมของครูด้วยการสังเกตและเปิด-ปิด การอบรมด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างกัลยาณมิตร

2.6 การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ

2.7 คุณภาพการใช้เทคโนโลยี พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือ มีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

2.8 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ของครู ทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้าน การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี

3. เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด สถาบันที่จบการศึกษาของรัฐหรือเอกชน ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) และขนาดของโรงเรียนต่างกัน

3.1 เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ระหว่างผู้บริหารและครู

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 7 ด้าน ระหว่างผู้บริหารและ

ครูโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครู ส่วนค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุดของผู้บริหารคือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ส่วนครูพบว่า ค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม เช่นเดียวกับกลุ่มผู้บริหาร

3.2 เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ที่วุฒิการศึกษาสูงสุด แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู เปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุด คือจบการศึกษาปริญญาตรี จบการศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก และตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า โดยรวม ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยบทบาทไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยผู้บริหารที่จบปริญญาเอกสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาปริญญาโทและผู้ที่ยังจบการศึกษาปริญญาตรี คือด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี ส่วนด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ที่จบการศึกษาของรัฐหรือเอกชน แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 7 ด้าน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารและครูจบจากสถาบันเอกชนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าที่จบจากสถาบันรัฐ ส่วนค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุดของสถาบันเอกชน คือ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ส่วนกลุ่มสถาบันรัฐ พบว่า ค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุด ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ตามลำดับ

3.4 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 7 ด้าน ของผู้บริหารและครู ตามผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยบทบาทไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยบทบาทไม่แตกต่างกัน

3.5 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 7 ด้าน ตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวม ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี ส่วนด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม และด้านด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

4. ปัญหา และข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

4.1 บทบาทของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนพัฒนาการใช้เทคโนโลยีด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สนับสนุนการจัดกิจกรรมประกวดแข่งขันการสร้างคือเทคโนโลยีภายในโรงเรียน สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น สร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการทำเอกสารการสอนและการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน ต้องเป็นแบบอย่างในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการและบริหารงานภายในโรงเรียน จัดอบรมเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ อยู่เสมอ ส่งเสริมให้ครูจัดนิทรรศการเพื่อนำเสนอผลงานทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่เพื่อนครูด้วยกันซึ่งเป็นการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ในวิชาชีพด้านการใช้เทคโนโลยี และควรมีนโยบายประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความตระหนักรู้เห็นคุณค่าความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีมาจัดการเรียนการสอน

4.2 บทบาทของครู พบว่า ครูควรผลิตสื่อ และประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น และควรใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านมือถือผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เมื่อพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนในยุคใหม่ใช้โซเชียลมีเดีย

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ทั้ง 7 ด้าน คือ การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน การฝึกอบรมและพัฒนาครู การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี คุณภาพการใช้เทคโนโลยีพบว่า โดยรวมมีการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย สอดคล้องกับ ดวงกมล กิ่งจำปา วิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ เขต 2 พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยแยกตามด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้าน ได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูใช้เทคโนโลยีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา รัตนโกเมศ (2552) ได้ทำการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธศาสตร์ เขต 3 พบว่าทั้งด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การจัดระบบการใช้เทคโนโลยี พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีทีมงานดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโกเมนทร์ เพชรภู (2548) ได้ทำการศึกษาปัญหางานบริการ สื่อการศึกษาของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ เขตการศึกษา 4 พบว่าควรตั้งงบประมาณการจัดซื้อสื่อและรับบริจาคจากหน่วยงานต่างๆ ด้านการจัดระบบดูแลรักษาและซ่อมบำรุง ควรให้เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม จัดสรรงบประมาณแก่ศูนย์บริการ สื่อการศึกษาและด้านการจัดการ ควรบริการสื่อการศึกษาที่ทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ บริการสื่อที่หลากหลายและเพียงพอกับความต้องการและมีการจัดทำคู่มือในการบริการ สื่อต่างๆ

3. การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครูด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิรินทร์ทิพย์ ชาลีวรรณ (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่าบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

4. การฝึกอบรมและพัฒนาครู พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครูด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่างๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ เหล็กกล้า (2554) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่าประสบการณ์และการพัฒนาศักยภาพของครู มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาแต่ขาดผู้เชี่ยวชาญ อบรมให้ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูผู้สอน

5. การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครูด้านการกำกับติดตามการใช้

เทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการเข้ารับอบรมของครูด้วยการสังเกตและเปิด-ปิด การอบรมด้วยตนเอง ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนต์ ถีอสมบัติ (2556) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีการปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน

6. การประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ กาญจนธรรม (2558) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่าการจัดสนทนากลุ่มเพื่อประเมินรูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาและบริหารจัดการในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

7. คุณภาพการใช้เทคโนโลยี พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู คุณภาพการใช้เทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมิทธิ โพธิ์เจริญ (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการบริการสื่อการศึกษาสำนักเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่าทำให้ความรู้ตามเนื้อหากระบวนการวิชา พบว่าสื่อการสอนให้ความรู้ตามเนื้อหากระบวนการวิชา มีคุณภาพอยู่ระดับมาก

ส่วนผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครูตามจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด สถาบันที่จบการศึกษาของรัฐหรือเอกชน ผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) และขนาดของโรงเรียนต่างกัน นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ทั้ง 7 ด้านระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครุนั้นผลการวิจัย

นี้แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู ต่างก็สอดคล้องกันว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ทั้ง 7 ด้าน มีความสำคัญและมีการส่งเสริมมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม การที่กลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มครู อาจเป็นเพราะว่าตนเองอยู่ในฐานะผู้บริหารซึ่งอยู่ในตำแหน่งผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง สามารถมองเห็นว่าตนเองได้มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างชัดเจน ในขณะที่กลุ่มครูเป็นผู้ปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูเท่านั้น

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ทั้ง 7 ระหว่างกลุ่มที่จบการศึกษาต่างกัน คือกลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาตรี กลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาโทและจบการศึกษาปริญญาเอก ทั้ง 7 ด้าน พบว่าผู้บริหารและครู โดยรวมทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาเอก และกลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาตรี ผลการวิจัยนี้แสดงว่าทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกเห็นความสำคัญและเห็นบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างชัดเจนกว่า อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาตรีและกลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาโท อาจมองไม่เห็นปัญหาหรือทราบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูชัดเจน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ทั้ง 7 ระหว่างกลุ่มที่จบการศึกษาสถาบันของรัฐ กลุ่มที่จบการศึกษาสถาบันของเอกชน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยสถาบันของเอกชนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสถาบันของรัฐ ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่จบการศึกษาสถาบันของรัฐและกลุ่มที่จบการศึกษาสถาบันของเอกชน ต่างก็เห็นสอดคล้องกันว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ทั้ง 7 ด้าน มีความสำคัญและมีการส่งเสริมมากที่สุด แต่อย่างไรก็ดี การที่กลุ่มที่จบการศึกษาของเอกชนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาของรัฐ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูที่จบจากสถาบันของเอกชนเคยได้รับการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีในการหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ทั้ง 7 ด้าน ระหว่างกลุ่มที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ที่สูงกว่ากลุ่มที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาใน

ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ที่ต่ำกว่า ทั้ง 2 พบว่าโดยรวมทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยบทบาทไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ที่สูงกว่า มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ที่ต่ำกว่า นั้น ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้บริหารและครู ต่างก็เห็นสอดคล้องกันว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ทั้ง 7 ด้าน มีความสำคัญและมีการส่งเสริมมากที่สุด

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู ทั้ง 7 ด้าน ระหว่างกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางและกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้ง 7 ด้าน โดยรวมและรายด้านทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ นั้น ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางสูงกว่าและกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับครู จึงทำให้เห็นและเข้าใจถึงปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้มากกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่

5.3 ปัญหา และข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ให้นำข้อค้นพบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นแนวทางในการเสนอแนะ ดังนี้

1) ประเด็นในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู ทั้ง 7 ด้าน ที่ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำมาพิจารณาเป็นจุดเน้นซึ่งได้จากมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1) ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ได้แก่ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ให้เหมาะสม จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งและส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูได้มีโอกาสในการกำหนดทิศทางและวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

1.2) ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้แก่ครู ส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมินและปรับปรุง และสำรวจความพร้อม ความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี

1.3) ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน ได้แก่ผู้บริหารจัดสรรสนับสนุนการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู และติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมที่นำไปสู่การใช้งบประมาณได้อย่างคุ้มค่าและตรงตามความต้องการในการใช้เทคโนโลยี

1.4) ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู ได้แก่ผู้บริหารมีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู จัดทำโครงการอบรมในด้านการใช้เทคโนโลยีให้กับครูในสถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

1.5) ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ผู้บริหารมีนิเทศ กำกับติดตาม การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างกัลยาณมิตร จัดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามการนิเทศการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และนิเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการส่งเสริมด้านนี้จะเป็นการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ

1.6) ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สุด ได้แก่ผู้บริหารดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ มีการจัดเก็บข้อมูลในการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ และนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูมาพิจารณาปรับปรุงแก้ปัญหอย่างต่อเนื่อง

1.7) ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี ได้แก่มีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ส่งเสริมให้มีระบบการทำงานและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และมีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆทางเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การจัดการเรียนสอนมีประสิทธิภาพส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ให้แก่ผู้เรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนตามการรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีดังนี้

1. ควรศึกษาความรู้ ความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น
เพียงใด
2. ควรศึกษาความสนใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครูมากขึ้นเพียงใด
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีโดยอาจทำเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อนำผลงานวิจัยมาเสนอเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติจริง
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ได้มีการใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นเพียงใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2542). *เทคโนโลยีการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณสกาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2542). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกเมนทร์ เพชรภู. (2548). *การศึกษาปัญหาทางการบริการสื่อการศึกษาของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2541). *การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรมวิชาการและคณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ในคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อรุณสกาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2540). *ทักษะไอที. (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนซีเอ็ดยูเคชั่น.
- โครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. (2542). *ปัญญาพล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เจ . ฟิล์มโปรเซส.
- จิราภา เพียรเจริญ. (2556). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- จุฑามาศ กาญจนธรรม. (2558). การพัฒนารูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(พิเศษ), น. 109-116 .
- เจียมจิตร นิมเลี้ยง. (2547). *ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริการสื่อการศึกษา สำนักงานเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนาธิป พรกุล. (2545). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2554). *ทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). *มิติที่ 3 ทางการศึกษา: สานฝันสู่ความเป็นจริง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บ.เอส.อาร์.พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และอ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2549). *บทบาทสถาบันศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวัฒนธรรม และค่านิยมของเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- ดวงกมล กิ่งจำปา. (2555). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี .
- คุณฐิ นศราสวัสดิ์ และศิริพัทธ์ มัชวาล. (2552). *บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อและภัยสุขภาพ กลุ่มโรคไม่ติดต่อ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค*. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมโรค.กระทรวงสาธารณสุข.
- ทิสนา แจมมณี. (2540). *การวิจัยทางการศึกษา: แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิดา รัตนพันธ์. (2555). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ชนิสรา คูประเสริฐ. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการประกันคุณภาพภายในตามการรับรู้ของบุคลากรของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). หาดใหญ่: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นันทิยา มงคล. (2551). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- บรรจง ภาสดา. (2545). สภาพปัญหาและความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา โรงเรียนพระปริยธรรมแผนกสามัญศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). เลข: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บุญจันทร์ จันทร์เจียม. (2548). การบริหารสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สิริวิยาสาน.
- ประยงค์ เนาวบุตร. (2555). หน่วยที่ 3 ภารกิจของสถานศึกษา. ในประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พศิน แดงจวง. (2554). รูปแบบการพัฒนาสรณะบดกลางทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ดวงกลมพับลิชชิ่ง.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มนต์ฤดี ถือสมบัติ. (2556). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยีน ภู่วรรณ. (2544). การสร้างเครือข่ายการศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.thaicai.com/learningnetwork.html>

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วินัย วรวัตร. (2548). *แนวโน้มการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2553*. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.
- วิระวัฒน์ งอยผาลา. (2545). *ระคับการใช้กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. สกลนคร: สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- ศิรินทร์ทิพย์ ชาลิวรรณ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. นครพนม: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). *หลักการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2542). *การจัดระบบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สมาน แก้วคำไสย์. (2545). *บทบาทของผู้บริหารต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรัตนวิโรฒประสานมิตรประสานมิตร.
- สมิทธิ โพธิ์เจริญ. (2553). *ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการบริการสื่อการศึกษาสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (สารนิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สรายุทธ เศรษฐขจร. (2546). *บทบาทของผู้บริหาร สู่ความสำเร็จขององค์กร. บริหารการศึกษามศว*.
- สวัสดี กาญจนาสวรรณ. (2542). *หลักการบริหารการศึกษา*. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.

- สายสุดา ปั้นตระกูล, กาญจนา เผือกคง, ปริศนา มัชฌิมา. (2555). การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุดนภา บำรุง. (2554). การศึกษาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนนาคประสิทธิ์มูลนิธิวัดบางช้างเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุพิทย์ กาญจนพันธุ์. (2541). รวมศัพท์เทคโนโลยีและสื่อสารเพื่อการศึกษา. บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น มหาชน จำกัด. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2541.
- สุพล วงสินธ์. (2542). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ 5(2), น.32-36.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2542). แพ้ผสมงาน. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ที.พี. พรินท์ จำกัด.
- สำนักงานของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). นโยบายเทคโนโลยีทางการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อภิญญา รัตน์โกเมศ. (2552). การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครราชสีมา เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อมร สีแสง. (2544). กระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). เชียงราย: สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- อมรรัตน์ เหล็กกล้า. (2544). สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อมรศักดิ์ พุ่มสวัสดิ์. (2537). การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พันธ์.
- อมรศักดิ์ พุ่มสวัสดิ์. (2544). การวิจัยในโรงเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พันธ์.

ภาษาต่างประเทศ

- Dallape, Daniel A. (2004). Technolopments That Will Influence Teacher' Use of Technology to Improve Student Learning in California's Public Elementary Schools by The Year 2007.Ed.D. Dissertation. University of La Veme. Retrieved December 1st2007. from <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=79593521&Fmt=4 &Fmt=2&clientId=71090&ROT=309&VName=PQD>
- Dale, Edgar. (1946). Aud-visual methods in teaching. New York: The Dryden Press.
- Dale, Edgar. (1969). Audio-visual methods in teaching. 3 rd ed. New York :Holt, Rinehart & Winston. P.108
- Good, C. (1973). Dictionary of Education. (3rd ed.) New York:McGraw –Hill Book Company. "What is the history of the field". AECT. Retrieved June 5, 2004, from <http://www.aect.org/standards/history.html>.
- Gurr, david. (2000). The Impact of information and Communication Technology on the Work of School Principals. Retrived May 4, 2010. From <http://www.unimelb.academia.edu>.
- Knupfer, Nancy Nclson. (1988).Teacher s Bellefs About Instructional Computing :Implecations for instructional Designeer. Journal of Instructional Develoment 11,4 1988, pp. 29-39.
- Mruner, J.S. (1966). Toward a Theory of Instruction. Cambridge,Mass : Belkapp Press.
- Russell, Nanzy Nclson. (1981).The Use of media Materials instruction as Reported by Selected Faculty the University of Oregon. Dissertation Abstacts International 42, 6 Z1984), 2454
- Van Drop. Gwen M. Eery. (1986). "A Study of Relationship Between Principal Behaviors and the Implementation."Dissertation Abstract International 47, 5, p. 521-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

บันทึก

Memorandum

ที่ บค.0414(1)/พิเศษ

วันที่ 25 มีนาคม 2561

จาก สำนักงานเลขาธิการวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

เรียน

เรื่อง ขออนุญาตตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

ด้วย นายสุทธิพงษ์ ทองเชียว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1” โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.โจซูร์ย์ สันลาวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุญาตตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
โทรศัพท์ 02-954-7300 ต่อ 427, 648, 649
นายสุทธิพงษ์ ทองเชียว โทร. 094-967 9038

ที่ นกบ ๐๙๑๑๒๒/ ๐๐๕๖๙

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์
เรียน

ด้วย นายสุทธิพงษ์ ทองเขียว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของผู้บริหารในการ
ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๓" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินลาวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จึงขอมาแจ้งเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมาก โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑.๗

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร.๐๒ - ๕๕๑๔๓๓๐๐ ต่อ ๒๕๘๒๕๘๙
(นายสุทธิพงษ์ ทองเขียว โทร. ๐๙๕-๙๖๙-๙๐๓๘)

ที่ ม.บ. ๐๕๑๘(๒)/๐๐๘๘

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาต สอนตามเงื่อนไขที่ขอเสนอ รมการการศึกษาวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายพุทธิพงษ์ ทองเขียว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้ขอลงมติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๑" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินารัตน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จึงขออนุญาตให้นักศึกษาแกนแบบสอบลดเพื่อเก็บข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับทราบอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ป้า ทองขาว)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานบริการวิชาการ วิทยาลัยครูศาสตร์
โทร.๐๒ - ๕๕๑๘๓๓๐๐ ถึง ๑๕๑๘๓๓๐๑
(นายพุทธิพงษ์ ทองเขียว โทร.๐๙๕-๕๕๕-๕๐๒๗)

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธรรังศรี	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวบุตร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. ดร.เฉลิมชัย มนุเสวต	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
5. ดร.นักรบ หมี่แสน	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการ

รับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐานของของผู้ตอบ มี 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 42 ข้อ

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งผลของการวิจัยเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวต่อไป ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้ช่วยตอบแบบสอบถามนี้ และขอได้โปรดตอบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับและจะไม่มีผลต่อตำแหน่งหรือหน้าที่การงานในปัจจุบัน

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการ เรียนรู้ของครู	ระดับการส่งเสริม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม					
1. ผู้บริหารกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร					
2. ผู้บริหารแจ้งนโยบายทิศทางของโรงเรียนในการเน้นให้สอนโดยใช้เทคโนโลยี					
3. ผู้บริหารจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
4. ผู้บริหารส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูใช้เทคโนโลยีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ให้เหมาะสม					
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนจัดการเรียนรู้					
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี					
7. ผู้บริหารจัดให้มีทีมงานดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน					
8. ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้แก่ครู					
9. ผู้บริหารจัดให้มีสถานที่สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม					
10. ผู้บริหารจัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม					

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการ เรียนรู้ของครู	ระดับการส่งเสริม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี					
11. ผู้บริหารสำรวจความพร้อม ความพอเพียง ของอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ					
12. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้ เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมินและ ปรับปรุง					
ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน					
13. ผู้บริหารสำรวจความต้องการของครูใน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี					
14. ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนใน การจัดการเรียนรู้ของครู					
15. ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้อย่าง เพียงพอ					
16. ผู้บริหารจัดสรรสนับสนุนการจัดทำวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ที่ตรงตามความต้องการของครู					
17. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดประชุม รับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยี และอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
18. ผู้บริหารสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำ แผนการเรียนรู้					
19. ผู้บริหารติดตามและตรวจสอบการใช้ เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ					

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการ เรียนรู้ของครู	ระดับการส่งเสริม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู					
20. ผู้บริหารมีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู					
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู					
21. ผู้บริหารจัดทำโครงการอบรมในด้านการใช้เทคโนโลยีให้กับครูในสถานศึกษา					
22. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง					
23. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่างๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
24. ผู้บริหารวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี					
25. ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
26. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต					

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการ เรียนรู้ของครู	ระดับการส่งเสริม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี					
27. ผู้บริหารให้ความสำคัญในการเข้ารับการอบรมของครูด้วยการสังเกตและเปิด-ปิด การอบรมด้วยตนเอง					
28. ผู้บริหารมีการประเมินผลการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ของครูทุกครั้งด้วยตนเอง					
ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี					
29. ผู้บริหาร นิเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง					
30. ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างกัลยาณมิตร					
31. ผู้บริหารจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามการนิเทศการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู					
ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี					
32. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี					
33. มีการส่งเสริมให้ครูมีบทบาทร่วมการกำกับและใช้เทคโนโลยี					
34. มีการจัดเก็บข้อมูลในการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ					
35. มีการดูแลให้ครูใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ					

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการ เรียนรู้ของครู	ระดับการส่งเสริม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
36. ผู้บริหารดำเนินการประเมินการจัดการ เรียนรู้ของครูอยู่เสมอ					
37. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประเมินผลการ จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครูทุกคน อย่างสม่ำเสมอ					
38. ผู้บริหารนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูมาพิจารณา ปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง					
ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี					
39. มีการส่งเสริมให้มีระบบการทำงานของ เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ					
40. มีการจัดวางอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆทาง เทคโนโลยีได้ อย่างเหมาะสม					
41. มีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อ ประโยชน์ของผู้เรียน					
42. มีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทน ที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน					

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ปัญหา

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค
ค่า IOC

ตารางวิเคราะห์หาค่า IOC
สรุปผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม		
1. ผู้บริหารกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร และประชุมชี้แจงการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู	1.0	ใช้ได้
2. ผู้บริหารแจ้งนโยบายทิศทางของโรงเรียนในการเน้นให้สอนโดยใช้เทคโนโลยี	1.0	ใช้ได้ น่าจะตัดคำว่า และ
3. ผู้บริหารจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	0.8	ใช้ได้
4. ผู้บริหารส่งเสริมการจัดอบรมให้ครูใช้เทคโนโลยีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	0.8	ใช้ได้
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ให้เหมาะสม	0.8	ใช้ได้
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนจัดการเรียนรู้	0.8	ใช้ได้
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี		
7. ผู้บริหารจัดให้มีทีมงานดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน	1.0	ใช้ได้
8. ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีให้แก่ครู	1.0	ใช้ได้ น่าจะเพิ่มคำว่า “การจัดการเรียนรู้” ระหว่างคำว่าเทคโนโลยีและคำว่าใช้แก่ครู
9. ผู้บริหารจัดให้มีสถานที่สำหรับเก็บวัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม	1.0	ใช้ได้ น่าจะเพิ่มข้อความ “การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ระหว่างคำว่า อุปกรณ์ กับคำว่า อย่างเหมาะสม
10. ผู้บริหารกำหนดให้มีสถานที่สำหรับการจัดการเรียนรู้ ที่มีความเหมาะสม	1.0	ใช้ได้ น่าจะปรับคำว่า กำหนดให้ เป็นคำว่า จัดให้

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี		
11. ผู้บริหารสำรวจความพร้อมและความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ	0.8	ใช้ได้ น่าจะตัดคำว่า และ ควรเป็นเพิ่มคำว่า เกี่ยวกับเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ที่ครูระหว่างคำว่า อุปกรณ์ กับคำว่า ใช้อย่างสม่ำเสมอ
12. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการบันทึกการใช้เทคโนโลยีนำข้อมูลการใช้มาประเมินและปรับปรุง	1.0	ใช้ได้ น่าจะเพิ่มข้อความว่า การจัดการเรียนรู้ของครู เพิ่มระหว่างคำว่า เทคโนโลยี กับคำว่า นำข้อมูล
ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน		
13. ผู้บริหารสำรวจความต้องการของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี	1.0	ใช้ได้
14. ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ของครู	1.0	ใช้ได้
15. ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้เพียงพอ	1.0	ใช้ได้
16. ผู้บริหารจัดสรรสนับสนุนการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของครู	1.0	ใช้ได้ น่าจะตัดคำว่า และ ควรเปลี่ยนคำว่า ทำ เป็นคำว่า หา
17. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดประชุมรับทราบความต้องการในการใช้เทคโนโลยีและอบรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	1.0	ใช้ได้
18. ผู้บริหารสนับสนุนและจัดอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้	0.6	ใช้ได้
19. ผู้บริหารติดตามและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของครูสม่ำเสมอ	0.8	ใช้ได้

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู		
20. ผู้บริหารมีแผนการพัฒนาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู	1.0	ใช้ได้
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู		
21. ผู้บริหารจัดการอบรมให้ครูพัฒนาการใช้เทคโนโลยีขึ้นภายในโรงเรียน	1.0	ใช้ได้
22. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนรู้ กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง	1.0	ใช้ได้ ควรเพิ่มคำว่า โดยใช้เทคโนโลยี ระหว่างคำว่า การจัดการเรียนรู้ กับคำว่า กับหน่วยงานภายนอก
23. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	1.0	ใช้ได้
24. ผู้บริหารวางแผนและดำเนินการจัดอบรมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการเปลี่ยนเทคนิคการจัดการเรียนรู้	1.0	ใช้ได้ ควรเพิ่มคำว่า โดยใช้เทคโนโลยี ต่อจากคำว่าจัดการเรียนรู้
25. ผู้บริหารกำหนดให้พัฒนาครูเข้ารับการอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	1.0	ใช้ได้ ควรตัดคำว่า พัฒนา และคำว่า ในเรื่อง
26. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	1.0	ใช้ได้ ควรเพิ่มข้อความ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ระหว่างคำว่า ความรู้ และคำว่าด้วยตนเอง
ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี		
27. ผู้บริหารให้ความสำคัญในการเข้ารับการอบรมของครูด้วยการสังเกตและเปิด-ปิด การอบรมด้วยตนเอง	1.0	ใช้ได้
28. ผู้บริหารมีการประเมินผลการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ของครูทุกครั้งด้วยตนเอง	1.0	ใช้ได้

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี		
29. ผู้บริหาร นิเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง	1.0	ใช้ได้
30. ผู้บริหารมีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างกัลยาณมิตร	0.8	ใช้ได้ ควรตัดคำว่า กระบวน และเพิ่มข้อความค่า การใช้เทคโนโลยีใน ระหว่างคำว่า ติดตาม กับคำว่า การจัดการเรียนรู้
31. ผู้บริหารจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามการนิเทศให้กับครูทุกคน	1.0	ใช้ได้ ควรเพิ่มข้อความ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ต่อจากคำว่า การนิเทศ ควรตัดข้อความ ว่า ให้กับครูทุกคน
ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี		
32. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี	0.6	ใช้ได้ น่าจะแก้เป็น ผู้บริหารมีการวางแผน ประเมินการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครูอย่างเหมาะสม
33. ผู้บริหารดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่เสมอ	0.8	ใช้ได้
34. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของครู	0.6	ใช้ได้ น่าจะเพิ่มข้อความว่า ทุกคนอย่างสม่ำเสมอ ต่อจากคำว่า ครู
35. ผู้บริหารนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูมาพิจารณาปรับปรุงปัญหาอย่างต่อเนื่อง	0.8	ใช้ได้
คุณภาพการใช้เทคโนโลยี		
36. มีการส่งเสริมให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ	0.6	ใช้ได้ น่าจะตัดคำว่า การทำงาน ควรเปลี่ยนคำว่า คอมพิวเตอร์ เป็นคำว่า เทคโนโลยี
37. มีการจัดเก็บข้อมูลในการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ	0.6	ใช้ได้ (ย้ายไปด้าน 6)

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
38. มีการจัดวางเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ อย่างเหมาะสม	0.6	ใช้ได้ ควรตัดข้อความว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ และกับข้อความว่า ต่อพ่วงต่างๆ ความเพิ่มข้อความว่า ทางเทคโนโลยีได้ระหว่างคำอุปกรณ์ กับคำว่า อย่างเหมาะสม
คุณภาพการใช้เทคโนโลยี		
39. มีการดูแลให้ครูใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	0.6	ใช้ได้ (ย้ายไปด้าน 6)
40. มีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน	0.8	ใช้ได้
41. มีการส่งเสริมให้ครูมีบทบาทร่วมการกำกับและใช้เทคโนโลยี	0.8	ใช้ได้ (ย้ายไปด้าน 6)
42. มีการดำเนินการให้รางวัลและผลตอบแทนที่ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	0.8	ใช้ได้

ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

1. ปัญหา

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

*** หมายเหตุ มีการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการ

รับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จึงใคร่ขอความกรุณาท่านผู้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยขอเรียนว่าข้อมูลการศึกษาจะนำเสนอในลักษณะนำเสนอในลักษณะภาพรวมเท่านั้น ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับและจะไม่มีผลต่อตำแหน่งหรือหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด แบบสอบถามมี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู 7 ด้าน คือ

1. ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม
2. ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยี
3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน
4. ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครู
5. ด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี
6. ด้านการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
7. ด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยี

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

ครั้งนี้

นายพุทธิพงษ์ ทองเขียว

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....อายุ.....ปี
ตำแหน่ง.....วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
2. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....น.
3. สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิด สัมภาษณ์ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 7 ด้านดังนี้

1. ท่านมีการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมของครูอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

2. ท่านมีการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีของครูอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ท่านมีการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนของครูอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

4. ท่านมีการฝึกอบรมและพัฒนาครูของครูอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

5. ท่านมีการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีของครู อย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

6. ท่านมีการประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของครูอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

7. ท่านส่งเสริมด้านคุณภาพการใช้เทคโนโลยีของครูอย่างไร

.....

.....

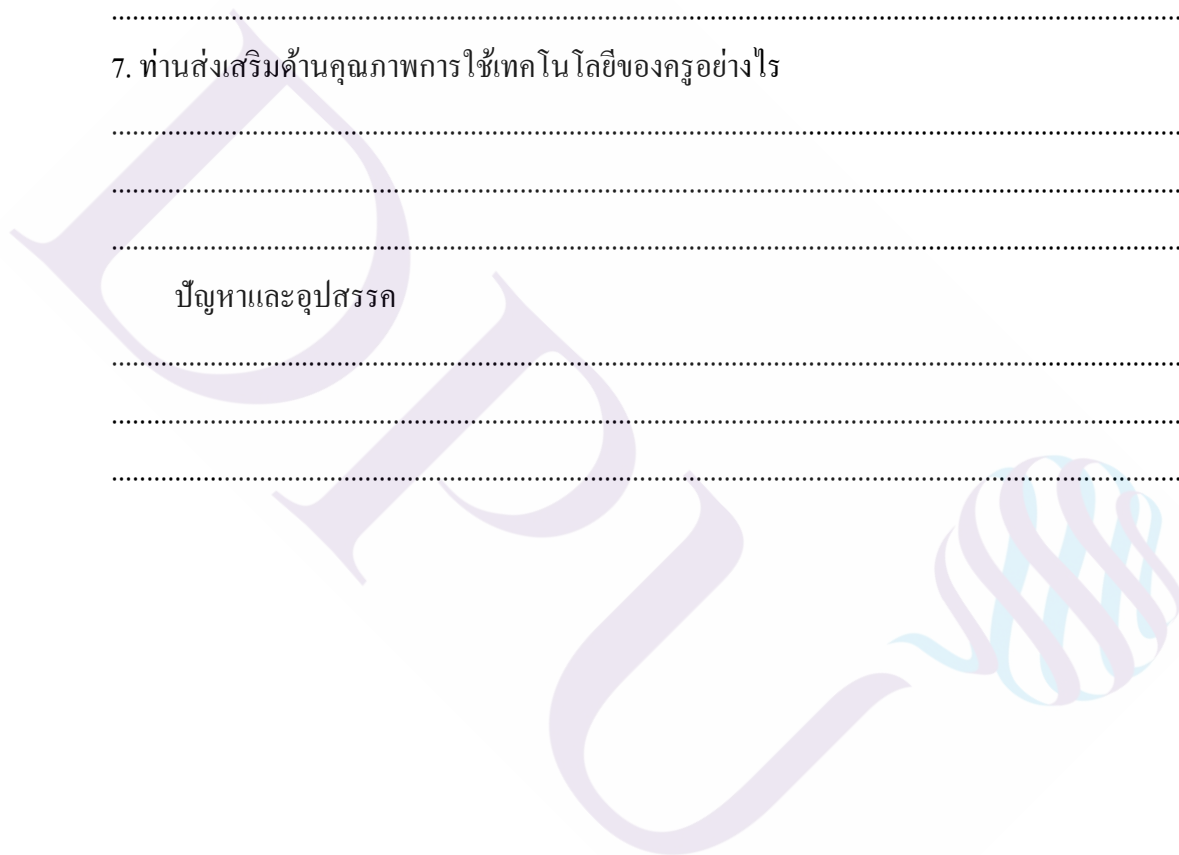
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

พุทธิพงษ์ ทองเขียว

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2545

ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกสังคมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์

ซอยกรุงเทพฯ-นนท์ 21 ถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรี

แขวงบางซื่อ เขต บางซื่อ จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10800

